

gemeente
Neder-Betuwe

1^e Bestuursrapportage 2022

Gemeente Neder-Betuwe

- Dodewaard
- Echteld
- IJzendoorn
- Kesteren
- Ochten
- Opheusden

Opheusden, 31 mei 2022

Behandeling
gemeenteraadsvergadering
van 7 juli 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord van het college	3
Leeswijzer	5
Financiële positie 2022-2025	7
Incidentele en structurele ontwikkelingen	8
Voortgang realisatie programma's	9
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	10
Programma 2 Openbare orde en veiligheid	16
Programma 3 Fysieke leefomgeving.....	20
Programma 4 Economie	33
Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet.....	39
Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn.....	50
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, onvoorzien	61
Paragrafen	67
Paragraaf 4 Financiering.....	68
Paragraaf 7 Bedrijfsvoering	69
Totaaloverzicht van financiële afwijkingen per programma	72
Bijlagen	73
Heroverwegingen	74
Stand van zaken bezuinigingen	77
Stand van zaken investeringen van de projecten Oranjebuurt Dodewaard, Bomenbuurt Ochten en Vogelbuurt fase 1 en 2 Opheusden.....	78

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Aan de raad van de gemeente Neder-Betuwe,

Hierbij bieden wij u de eerste bestuursrapportage over het begrotingsjaar 2022 aan. Deze geeft de voortgang en eventuele afwijkingen aan van de uitvoering van de Begroting 2022, die u in november 2021 heeft vastgesteld. De peildatum voor deze rapportage is 1 mei 2022, ontwikkelingen die zich tot deze datum hebben voorgedaan zijn opgenomen.

Verwacht financieel resultaat

De ontwikkelingen in deze bestuursrapportage leiden tot een negatieve bijstelling van de financiële positie voor het jaar 2022 met € 426.000. Een aantal ontwikkelingen werken ook structureel door. Voor het jaar 2023 wordt de financiële positie in positieve zin bijgesteld. Vanaf 2024 betreft het weer een negatieve bijstelling van € 86.000 oplopend naar een nadeel van €169.000.

OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE 2022-2025				
	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025
Financiële effecten 1e bestuursrapportage 2022	425.790	-33.071	85.917	169.050
+ = tekort - = overschot				

De herstructurering en herfinanciering van onze langlopende geldleningen dragen in positieve zin bij aan het resultaat. Verder zijn er een aantal budgetafwijkingen die een budgetneutraal effect hebben op de financiële positie, zoals de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Verkeer- en vervoersplan, waarvoor onttrekkingen uit de daarvoor opgebouwde reserves voorgesteld worden. Het jaar 2022 wordt eenmalig negatief beïnvloed door middelen voor extra inhuur ambtelijk personeel. Daarnaast wordt de financiële positie negatief beïnvloed door een forse aanspraak op de stelpost prijsstijgingen.

Realisatie van beleid

In deze bestuursrapportage vindt u naast eventuele financiële afwijkingen ook de beleidsmatige ontwikkelingen die zich tot 1 mei 2022 hebben voorgedaan bij de uitvoering van de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Drie ontwikkelingen lichten wij er graag uit – zonder de andere tekort te willen doen.

- In de Begroting 2022 waren heroverwegingen opgenomen om de begroting meerjarig sluitend te kunnen presenteren. Eén van die heroverwegingen betrof een taakstelling van € 100.000 die door realistisch(er) te ramen gerealiseerd moest worden in de exploitatiebegroting. Wij hebben in de afgelopen maanden alle lopende investeringskredieten getoetst en waar nodig voorzien van een realistische planning. Daardoor zijn investeringen in tijd doorgeschoven, wat voordelen oplevert voor onze geraamde rente en afschrijvingen (kapitaallasten). De heroverweging is daarmee voor 2022 gedeeltelijk gerealiseerd. In de komende maanden lichten wij ook de exploitatiebudgetten door.
- Eind januari 2022 heeft uw raad een besluit genomen over het tijdelijk extra inhuren van ambtelijk personeel om alle noodzakelijke en bestuurlijke werkzaamheden en ontwikkelingen op te kunnen pakken. Voor een aantal van deze onderdelen blijkt structurele inzet noodzakelijk, hierover wordt de raad afzonderlijk geïnformeerd. In deze bestuursrapportage worden op diverse taakvelden voorstellen gedaan om tijdelijk budget toe te kennen om de extra inzet te kunnen verlengen tot 1 januari 2023.
- Sinds de inval van Rusland in Oekraïne wordt ook Neder-Betuwe geconfronteerd met vluchtelingen. Op verschillende plaatsen in deze bestuursrapportage vindt u hiervan gevolgen terug. De opvang vraagt het nodige van de ambtelijke organisatie, het legt een extra beslag op de beschikbare capaciteit. Wat de opvang financieel voor onze gemeente betekent, is nog niet duidelijk. Het Rijk heeft toegezegd dat gemeenten geen nadeel mogen ondervinden van de opvang van vluchtelingen.

Blik naar de komende maanden

Zoals gezegd, zorgen de ontwikkelingen in Oekraïne er ook in Neder-Betuwe voor dat 2022 tot nu toe deels anders verloopt dan dat we dachten toen we de begroting opstelden. De opvang van vluchtelingen was niet voorzien, evenmin als de stijgende energieprijzen, die er onder andere voor zorgen dat gemeenten een energietoeslag hebben uitgekeerd aan huishoudens met een minimuminkomen. In hoeverre de hoge inflatie de gemeentelijke uitgaven raakt, is op het moment dat wij deze bestuursrapportage samenstellen nog niet goed te voorspellen. Het Rijk heeft de berekeningen voor het eigen Regeerakkoord inmiddels herijkt, ook hiervan is op dit moment het effect op onze gemeente nog niet duidelijk.

Kortom, er zijn grote wereldwijde en landelijke ontwikkelingen die de uitvoering van onze begroting in 2022 en meerjarenraming nog kunnen beïnvloeden. We blijven graag met de raad in gesprek over de gevolgen daarvan voor Neder-Betuwe.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

De secretaris,
Gerrit Stam

De burgemeester,
Jan Kottelenberg

LEESWIJZER

Met deze bestuursrapportage informeert het college de raad over de realisatie van de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 per 1 mei 2022. Deze bestuursrapportage bevat een uiteenzetting over de uitvoering en bijstelling van het beleid en de financiële afwijkingen.

Opbouw en indeling van de bestuursrapportage

De indeling van deze bestuursrapportage sluit aan op de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Deze bestaat uit een voorwoord van het college, uiteenzetting van de financiële positie, incidentele verbeteringen of verslechtingen, structurele verbeteringen of verslechtingen, overige kleine verschillen en de beleidsmatige en financiële verantwoording. De bestuursrapportage sluit af met een totaaloverzicht van de financiële afwijkingen per programma.

Verantwoording op de begrotingsprogramma's

De beleidsmatige en financiële verantwoording is opgezet vanuit dezelfde begrotingsprogramma's als de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Er zijn zes programma's en hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB), en onvoorzien:

- Programma 1: Bestuur en Dienstverlening
- Programma 2: Openbare orde en Veiligheid
- Programma 3: Fysieke Leefomgeving
- Programma 4: Economie
- Programma 5: Wmo, Jeugd en Participatiewet
- Programma 6: Onderwijs, Sport en Welzijn
- Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB), en onvoorzien.

Elk programma kent in deze bestuursrapportage de volgende opbouw:

- De missie van het programma, zoals verwoord in de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023 -2025;
- Beantwoording van de eerste twee 'W-vragen' per thema:
  - Wat willen wij bereiken?
  - Wat gaan we daarvoor doen?
- Een tabel waarin met kleuren is aangegeven hoe de realisatie van de doelstellingen voor dat thema verloopt;
- Ontwikkelingen binnen het thema;
- Overige ontwikkelingen binnen het begrotingsprogramma;
- Beantwoording van de derde 'W-vraag' voor het gehele begrotingsprogramma: Wat mag het kosten?
  - met een toelichting op de afwijkingen groter dan € 25.000 per taakveld;
  - en een overzicht van de mutaties in reserves

Verantwoording over paragrafen en de verbonden partijen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van bepaalde beleidsmatige en financiële aspecten van de begroting. Deze worden in elke paragraaf belicht vanuit een ander perspectief. Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt in principe alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. In een bestuursrapportage leest u alleen belangrijke actuele ontwikkelingen.

In de voorliggende bestuursrapportage zijn er ontwikkelingen te melden in:

- Paragraaf 4 Financiering;
- Paragraaf 7 Bedrijfsvoering

Voor wat betreft de beantwoording van de eerste twee 'W-vragen' voor de verbonden partijen binnen dat programma en de ontwikkeling rapporteren wij u in de eerst volgende bestuursrapportage. Dit naar aanleiding van de rapportages over 2022 die wij pas verwachten medio 2022 van onze verbonden partijen.

Stoplichtmodel voor de realisatie van beleid

In onze planning & controldocumenten gebruiken we een stoplichtmodel om de realisatie van het beleid aan te geven.

Per thema geven we aan of resultaat, tijd en middelen op schema liggen:

- **Resultaat:**
Worden de beleidsinhoudelijke doelstellingen (naar verwachting) behaald of is het al gelukt de doelstellingen te behalen?
- **Tijd:**
Verloopt het behalen van de doelstellingen qua planning op schema? Of is het volgens planning gelukt de doelstellingen te behalen?
- **Middelen:**
Zijn de toegekende middelen toereikend (geweest)?

Resultaat en tijd

Voor de voortgang van resultaat en tijd gebruiken wij allereerst de reguliere stoplichtkleuren rood, oranje en groen. Sinds de Jaarstukken 2020 is daaraan de kleur blauw toegevoegd. Die kleur gebruiken wij wanneer geen van de andere kleuren voldoen. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer in het afgelopen jaar is besloten de planning of doelen bij te stellen, en de realisatie sindsdien verloopt conform dat gewijzigde besluit.

De vier kleuren voor resultaat en tijd betekenen het volgende.

	Het resultaat is binnen de geplande tijd behaald, of de realisatie verloopt volgens planning.
	De doelstellingen zijn wel behaald, maar niet binnen de geplande tijd. Of: de planning is wel gehaald, maar de doelstellingen zijn niet volledig behaald. Of (voor lopende initiatieven): het is nog niet zeker of het resultaat gehaald kan worden binnen de geplande tijd.
	We verwachten de doelstellingen niet te behalen en/of wijken sterk af van de planning.
	Anders, bijvoorbeeld: Er hebben zich ontwikkelingen voorgedaan waardoor de doelstellingen en/of de planning zijn bijgesteld.

Middelen

Voor de middelen gebruiken we alleen de drie kleuren van het stoplicht.

	De doelstellingen zijn of worden binnen het beschikbare budget behaald.
	Het is nog niet zeker of de doelstellingen binnen het beschikbare budget behaald kunnen worden
	Het budget is of wordt overschreden, of er is budget over.

Groen = geen toelichting

Wanneer in 2022 conform planning, doelen en budget is verloopt, is geen toelichting opgenomen.

Wanneer één van de drie afwijkt, wordt toegelicht wat daar aan de hand is.

FINANCIËLE POSITIE 2022-2025

OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE 2022-2025				
	Begroting	Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025
Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	-46.202	-237.699	-311.084	-767.609
Doorwerking financiële effecten vastgestelde en concept begrotingswijzigingen	-300.050	-649.105	-209.598	-254.993
Financiële effecten 1e bestuursrapportage 2022	425.790	-33.071	85.917	169.050
Totaal	79.538	-919.875	-434.765	-853.552
+ = tekort - = overschot				

INCIDENTELE EN STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN

De incidentele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden hoofdzakelijk veroorzaakt door:

Incidentele Ontwikkelingen	Pr.	2022	2023	2024	2025
Burgerzaken	1	46.280	0	0	0
Vastgoedbeheer overige gemeentelijke gebouwen	3	-170.000	0	0	0
Samenkracht en burgerparticipatie	5	50.000	0	0	0
Arbeidsparticipatie	5	16.649	0	0	0
Geescaleerde zorg 18-	5	50.752	0	0	0
Sportaccommodaties	6	162.000	0	0	0
Cult.presentatie, productie en partic.	6	14.000	0	0	0
Overige baten en lasten	7	158.500	0	0	0
<u>Diverse taakvelden</u>					
Tijdelijke formatieuitbreiding 2e halfjaar 2022	1	61.597	0	0	0
Tijdelijke formatieuitbreiding 2e halfjaar 2022	3	48.745	0	0	0
Tijdelijke formatieuitbreiding 2e halfjaar 2022	7	118.032	0	0	0
Algemene Reserve	R	216.799	0	0	0
Totaal		773.354	0	0	0

+ is tekort, - is overschot

De structurele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden veroorzaakt door:

Structurele Ontwikkelingen	Pr.	2022	2023	2024	2025
Bestuur	1	25.872	28.853	29.171	29.799
Openbare orde en veiligheid	2	-102.000	-102.000	-102.000	-102.000
Verkeer en vervoer	3	84.500	93.000	86.000	149.000
Afval	3	6.334	6.334	6.334	6.334
Ruimtelijke ontwikkeling	3	420.745	288.745	153.745	153.745
Begeleide participatie	5	61.077	101.516	101.516	101.516
Maatwerkdienstverlening 18+	5	60.000	60.000	60.000	60.000
Maatwerkdienstverlening 18-	5	-115.000	-115.000	-115.000	-115.000
Volksgesondheid	5	-12.328	-10.078	-10.078	-10.078
Onderwijshuisvesting	6	-96.000	-61.790	3.553	3.533
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6	148.105	148.105	148.105	148.105
Sportaccommodaties	6	0	7.436	7.372	7.307
Algemene uitkering gemeentefonds	7	-198.921	-110.178	-109.766	-114.820
Overige baten en lasten	7	-218.078	-218.078	-218.078	-218.078
Overhead	7	117.615	-188.041	-188.209	-186.781
Treasury	7	-377.184	-140.667	-83.475	-58.647
<u>Diverse taakvelden</u>					
Actualisatie kapitaallasten	3	-173.030	11.163	36.225	62.988
Actualisatie kapitaallasten	4	0	350	350	37.350
Actualisatie terugverdiencapaciteit	3	-88.414	-50.414	-50.414	-50.414
Aanspraak stelpost prijsstijging	5	435.822	435.822	435.822	435.822
Reserve verkeer en vervoer	R	-84.500	-93.000	-86.000	-149.000
Reserve Omgevingswet	R	-382.000	-250.000	-115.000	-115.000
Totaal		-487.385	-157.922	-9.827	75.681

+ is tekort, - is overschot

De verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Structurele Ontwikkelingen	Pr.	2022	2023	2024	2025
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	1	17.000	17.000	17.000	17.000
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	2	24.639	7.664	7.664	7.664
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	3	24.923	5.673	5.658	8.423
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	4	0	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	5	0	0	0	0
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	6	7.017	12.358	16.991	37.038
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	7	43.528	25.320	26.712	27.276
Verschillen < 25.000 diverse taakvelden	R	22.713	56.837	21.719	-4.032
Totaal		139.820	124.852	95.744	93.369

Totaal 425.789 -33.070 85.917 169.050

+ is tekort, - is overschot

VOORTGANG REALISATIE PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Missie

Wij hebben te maken met een veranderende samenleving die voortdurend in beweging is. Dat betekent ook dat wij de samenleving in een eerder stadium betrekken bij ontwikkelingen en kansen die op ons afkomen. Bestuur en organisatie staan ten dienste van de inwoners. We redeneren 'van buiten naar binnen'. Onze bestuurders en medewerkers staan met beide benen in de maatschappij, zodat zij inwoners en maatschappelijke partners op serieuze wijze kunnen betrekken bij voor hen belangrijke vraagstukken. Wij informeren onze inwoners goed en tijdig over het gemeentelijke beleid. Wij voeren onze taken snel, adequaat, klantgericht en klantvriendelijk uit. De wensen van onze inwoners en onze wettelijke taken zijn het uitgangspunt van onze dienstverlening. Kernwaarden die belangrijk zijn voor onze dienstverlening zijn: interactiviteit, pro-activiteit, betrouwbaarheid en persoonlijk contact. Waar het voor het bereiken van onze lokale wensen en doelen nodig is om met andere overheden samen te werken, doen wij dat op een slimme manier. Wij zien de gemeenschappelijke regelingen die taken voor ons uitvoeren als een verlengstuk van de gemeente. Zij verdienen serieuze aandacht, sturing en waardering.

Thema's

1.1 Communicatie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Een optimaal ingerichte website als communicatief sterk middel om zoveel mogelijk inwoners snel op weg te helpen, juist ook op het vlak van de zorg voor onze inwoners (sociaal domein)

- Een modern ingerichte website, klantgericht, toegankelijk en gebruiksvriendelijk.

Tijdige en proactieve communicatie met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers

- Vaststellen van een nieuw communicatiebeleidsplan, waarbij de raad in de kaderstelling van het beleid wordt betrokken.
- Optimaliseren van openingstijden van het Klantcontactcentrum (KCC) vanaf 2020.

De begroting en jaarrekening zijn digitaal eenvoudig toegankelijk en begrijpelijk voor inwoners

- Digitaal toegankelijk maken van de begroting en jaarrekening (LIAS).

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Binnen dit thema en het taakveld bestuur is een budgetafwijking ontstaan. Het gaat om verlenging van tijdelijke formatieuitbreiding voor 2e halfjaar 2022.
		In het onderdeel 'Wat mag het kosten' hebben wij een uitgebreidere toelichting opgenomen.

Ontwikkelingen?

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

1.2 Een gezonde organisatie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Een gezonde en professionele organisatiecultuur

- Werken aan een compacte en efficiënte organisatie.
- Werken aan een gezonde bestuurs- en organisatiecultuur, waarin professioneel, open, klant- en resultaatgericht wordt samengewerkt.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Er zijn op het taakveld Burgerzaken en het taakveld Bestuur drie budgetafwijkingen te melden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen 2. Daarnaast hebben we vanuit Rijksoverheid de taak en middelen mee gekregen om een robuust rechtsbeschermingssysteem te ontwikkelen voor onze inwoners. 3. De toename van onze bijdrage aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). <p>In het onderdeel Wat mag het kosten hebben we een uitgebreidere toelichting opgenomen.</p>

Ontwikkelingen?

De organisatie wil haar wendbaarheid verder vergroten. Nu de landelijke coronamaatregelen vrijwel geheel zijn opgeheven, is er weer meer, meer fysieke en betere afstemming mogelijk tussen beleidsterreinen en tussen gemeente en maatschappij. Ook is er weer ruimte om te investeren in de verbinding en cultuur binnen de organisatie. Voor het werken aan verdere wendbaarheid en verbinding is als een van de doelen voor 2022 in het concernplan van de ambtelijke organisatie de doorontwikkeling van de organisatie en werkwijze opgenomen.

1.3 Intergemeentelijke en regionale samenwerking

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Gemeente Neder-Betuwe blijft zelfstandig en is voorloper bij het ontwikkelen en benutten van kansen in de regio

- Met effectiever en efficiënter samenwerken met andere gemeenten kunnen we onze gezamenlijke lokale ambities bereiken, kosten besparen, kwetsbaarheid verder verminderen en expertise benutten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

1.4 Optimaal benutten (subsidie)gelden

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Optimaal benutten van subsidiegelden van hogere overheden, bedrijven en overige instellingen

- Zo vroeg mogelijk in beeld brengen van mogelijke subsidiabele projecten.
- Inzetten van partijkanalen en regionale afstemming voor lobbytrajecten.
- De gemeenteraad tijdig betrekken bij wensen.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

1.5 Procedures en vergunningen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Alleen noodzakelijke regels en verordeningen handhaven

- Deregulering.
- Continue ontwikkeling van de efficiëntie van procedures.
- Actualiseren van beleid.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

1.6 Stedenband

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Stedenband met een agrarische gemeente buiten Nederland

- Onderzoeken van mogelijkheden voor een stedenband met een agrarische gemeenschap.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

Overige ontwikkelingen

Oekraïne

Sinds de inval van Rusland in Oekraïne wordt ook Neder-Betuwe geconfronteerd met vluchtelingen. Op verschillende plaatsen in deze bestuursrapportage vindt u hiervan gevolgen terug.

De gemeente heeft van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) de opdracht gekregen om noodopvangplaatsen te realiseren in de Isandraschool in IJzendoorn. De Isandraschool wordt aangepast voor langdurige opvang (tot maximaal zes maanden) van zeven gezinnen. Dit doen wij door ruimtes te creëren met een natte cel, een keukenblokje en de gelegenheid voor iets meer privacy. Daarnaast zijn er veel particuliere initiatieven, die variëren van het ophalen en huisvesten van groepen weeskinderen tot het organiseren van activiteiten.

Al deze activiteiten vragen het nodige van de ambtelijke organisatie. Er moeten contacten gelegd worden met de brandweer, GGD, Raad voor de Kinderbescherming, het onderwijs en Jeugdzorg. Op alle spontane aanbiedingen van particuliere initiatieven moet gereageerd worden. De vluchtelingen moeten worden ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) en als ze ingeschreven staan, moeten ze leefgeld ontvangen. Er moet onderwijs worden aangeboden voor kinderen, een dagprogramma voor volwassenen, er moet aandacht zijn voor veiligheid (in de opvanglocatie en in de omgeving daarvan) en er moet gecommuniceerd worden over al deze ontwikkelingen. Dit legt een extra beslag op de beschikbare capaciteit bij diverse onderdelen van de organisatie; en dat alles naast de reguliere werkzaamheden die ook zoveel mogelijk doorgang moeten vinden.

De gemeente maakt kosten om de Isandraschool geschikt te maken als noodopvanglocatie, om leefgeld uit te keren aan vluchtelingen die in de BRP geregistreerd staan, om indien nodig leerlingenvervoer te organiseren, om als daar een noodzaak voor is Wmo-ondersteuning te bieden, mogelijk uitkeringen in het kader van de Participatiewet en/of activiteiten t.b.v. participatie; voor- en vroegschoolse educatie of andere activiteiten in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid, et cetera. We houden die kosten goed bij; op de peildatum van deze Bestuursrapportage was ruim € 10.000 uitgegeven voor de Oekraïense vluchtelingen, sindsdien zijn meer uitgaven gedaan, onder andere voor leefgeld. Het is op dit moment nog niet in te schatten hoeveel het uiteindelijk in 2021 zal worden. Het Rijk heeft toegezegd dat gemeenten geen nadeel mogen ondervinden van de opvang van vluchtelingen.

Wat mag het kosten?

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Burgerzaken	46.280	0	0	0
b.	Bestuur	25.872	28.853	29.171	29.799
c.	Tijdelijke formatie-uitbreiding 2e halfjaar 2022	61.597	0	0	0
d.	Diverse taakvelden overige kleine verschillen	17.000	17.000	17.000	17.000
Totaal		150.749	45.853	46.171	46.799

a. Taakveld Burgerzaken (incidenteel nadeel in 2022 € 46.280)

Burgerzaken verkiezingen

Het kabinet stelde € 30,38 miljoen voor 2022 beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten die zij moeten maken bij het organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022, vanwege de epidemiologische situatie. De extra kosten hangen onder meer samen met het huren van locaties en het inhuren van stembureauleden voor het vervroegd stemmen op de maandag en dinsdag voorafgaand aan de reguliere dag van stemming, met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, en met het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties die in de coronacrisis beter geschikt zijn om als stemlokaal in te richten. Het bedrag wordt uitgekeerd in de vorm van een decentralisatie-uitkering en verdeeld op basis van het aantal kiesgerechtigden per gemeente. Daarbij is een gedifferentieerd bedrag per kiesgerechtigde naar gemeenteomvang gehanteerd. Voor Neder Betuwe is een bedrag van € 46.280 toegekend via de decembercirculaire (algemene uitkering). Het nadeel op dit taakveld valt weg tegen een voordeel op taakveld 0.7 Algemene uitkering. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

b. Taakveld Bestuur (structureel nadeel vanaf 2022 van € 25.872 olopend naar 2025 van €29.799)

Robuust rechtsbeschermingssysteem

Het is belangrijk dat mensen dichtbij ondersteuning hebben om de weg te vinden en hun recht te kunnen halen, bijvoorbeeld wanneer ze verdwalen tussen uitvoeringsinstanties. Er is bij het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) een programma rechtsbijstand waarin met partners wordt gewerkt aan een stelselvernieuwing. Mede in opvolging van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) wordt gewerkt aan een robuust rechtsbeschermingsstelsel die dicht bij de burger staat. Gemeenten zijn daarin belangrijke partners. De resultaten van de aanpak door gemeenten zijn:

1. Toegang versnellen: inwoners hebben sneller en makkelijker toegang tot voorzieningen en rechtsbescherming. Ze verdwalen niet langer tussen uitvoeringsinstanties.
2. Betere gemeentelijke juridische dienstverlening: voor inwoners is voldoende juridische ondersteuning beschikbaar, zowel in de vorm van eerstelijns juridische ondersteuning als in de versterking van de gemeentelijke ombudsfunctie.
3. Pilots robuuste rechtsbescherming: kennis over effectieve rechtsbescherming wordt door gemeenten hergebruikt. Gemeenten hoeven niet elk het wiel zelf uit te vinden. In pilots zijn effectieve (nieuwe) werkwijzen voor rechtsbescherming ontwikkeld, gemeenten zijn ondersteund bij ingebruikname van die werkwijzen en gemeenten leren van elkaar.

Om gemeenten in staat te stellen om, langs bovenstaande lijnen samen met juridische partners, meer robuuste rechtsbescherming voor hun inwoners te organiseren, stelt het kabinet voor zowel 2021 als 2022 een bedrag van € 23 miljoen beschikbaar en voor 2023 tot en met 2027 een bedrag van € 25 miljoen per jaar beschikbaar. Voor Neder-Betuwe is dit een bedrag van € 25.000 olopend naar 29.000 in 2027 dat via de decembercirculaire (algemene uitkering) is toegekend. Hierdoor is er een structureel nadeel op dit taakveld ontstaan. Het nadeel op dit taakveld valt weg tegen een voordeel op taakveld 0.7 Algemene uitkering. Per saldo heeft dit een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage.

c. Tijdelijke formatie-uitbreiding tweede halfjaar 2022 (nadeel incidenteel € 61.597)

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

d. Overige kleine verschillen (nadeel structureel € 17.000)

Bij overige kleine verschillen is geen verdere toelichting noodzakelijk. Gezien de aard van het onderwerp en de hoogte van het bedrag vinden wij het wenselijk om een nadere toelichting te geven. Stijging bijdrage aan Vereniging van Nederlandse Gemeenten (structureel nadeel van € 17.000 op kostenplaats 30100500 Bestuurlijke samenwerking, kostensoort 7436000 Bijdrage overige overheden) Neder-Betuwe is net als alle andere gemeenten lid van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). We betalen hiervoor een contributie, die in 2022 stijgt. Dat heeft met drie ontwikkelingen te maken:

- de gemeentelijke bijdrage aan de VNG wordt per inwoner berekend, het aantal inwoners is in Neder-Betuwe hoger dan het voorafgaande jaar;
- de contributie is geïndexeerd vanwege loon- en prijsstijgingen;
- de gemeenten hebben in de Algemene Ledenvergadering van 2021 besloten de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) te intensiveren. Met ingang van 2022 wordt extra ingezet op rechtmatigheid rond de uitvoering van de WMO en Jeugdwet, infectieziektebestrijding, crisisbeheersing, versterking van de preventieve gezondheidsinfrastructuur, het Klimaatakkoord, de energietransitie en vraagstukken rond klimaatadaptatie, de woningbouwopgave en milieuproblematiek (stikstof, PFAS en afval).

De bijdrage aan de VNG valt hierdoor in 2022 € 17.000 hoger dan de raming in de Begroting 2022.

De VNG sorteert met de intensivering voor op de verwachting dat gemeenten in de komende tijd vanuit het regeerakkoord extra middelen ter beschikking krijgen voor o.a. klimaat- en duurzaamheidsvraagstukken. Op dit moment is er voor onze gemeente echter nog geen concreet zicht op (de hoogte van) die middelen.

PROGRAMMA 2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Missie

Neder-Betuwe is een gemeente waarin iedereen zich veilig voelt met een lokale overheid die zich daarvoor aantoonbaar inzet. Spelregels en grenzen zijn helder. Er wordt snel en merkbaar opgetreden tegen overlast en criminaliteit. We stimuleren burgers, bezoekers, ondernemers en veiligheidspartners om vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bij te dragen aan de veiligheid binnen de gemeente.

Thema's

2.1 Hulpdiensten

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Adequate brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding

- Actualiseren van regionale rampen- en incidentbestrijdingsplannen. Dit doen we door deel te nemen in de werkgroep planvorming van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ).
- Up-to-date houden van de kennis en vaardigheden van de gemeentelijke crisisorganisatie. Dit gebeurt door het oefenen van de lokale crisisorganisatie (of onderdelen) om de kennis en vaardigheden op peil te houden.

De hulpdiensten voldoen aan de normen voor de opkomsttijden

- Het toetsen van de behaalde resultaten (opkomsttijden) gebeurt door het opvragen en bespreken van tussentijdse rapportages.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

De evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Wvr) onderzocht in 2020 in hoeverre de Wvr bijdraagt aan de beheersing van risico's voor burgers. Daarnaast is gekeken hoe de aanpak van crises aansluit op nieuwe trends in crises, crisisbeheersing en brandweezorg. Voor de onderdelen crisisbeheersing en brandweezorg zijn een aantal adviezen opgesteld. Er is nog geen duidelijkheid in hoeverre de adviezen worden overgenomen en/of tot aanpassingen van de Wvr gaan leiden.

Het evaluatierapport met adviezen is verstuurd naar de Tweede Kamer. De minister van Veiligheid en Justitie heeft een beleidsreactie op de evaluatie gegeven. Als de Tweede Kamer besluit tot een wetgevingstraject kan het proces ongeveer 2 à 3 jaar duren.

De bevindingen van de evaluatiecommissie sluiten nauw aan bij de ontwikkelingen zoals geschetst in het Regionaal Beleidsplan van de VRGZ. Daarmee zijn de stappen die regionaal worden gezet een goede voorbereiding op de komst van een eventuele gewijzigde wet.

Taakdifferentiatie brandweer

In de begroting is toegelicht dat de Denktank Taakdifferentiatie Brandweer aan een toekomstbestendige vrijwillige brandweer werkt. In werkzaamheden en vakbekwaamheid zijn vrijwilligers namelijk gelijk aan beroeps brandweermensen, maar in aanstelling is dit niet het geval. Volgens Europese wet- en regelgeving mag dit niet. De denktank heeft de opdracht gekregen om tot een denkrichting te komen, waarbij vrijwilligheid behouden blijft. Besluitvorming over dit onderwerp stond gepland voor december 2020. Vanwege COVID-19 zijn onderzoek en proces vertraagd. De besluitvorming over dit onderwerp was uitgesteld tot er een nieuw kabinet geformeerd is. Op dit moment zijn er nog geen updates te melden.

2.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Een veilige gemeente dankzij een integrale aanpak

- De kadernota Veiligheid 2019-2022 en het jaarplan veiligheid uitvoeren. Daarbij ligt de focus op de inzet van preventiemaatregelen en op beleidsontwikkeling van actuele prioriteiten op het gebied van de aanpak van ondermijning. Op casusniveau wordt met betrokken partners een passende aanpak voorbereid om overlast en/of verdere problematiek tegen te gaan.

Afname ondermijnende criminaliteit

- Bespreken van casuïstiek in het intergemeentelijk projectbureau (aanpak van ondermijningscriminaliteit in de regio Gelderland-Zuid). Voorbeelden zijn: adresfraude, hennepsteelt, illegale handel, zorgfraude, etc. Indien noodzakelijk een plan van aanpak opstellen om tot concrete acties over te kunnen gaan. Denk aan de inzet van een integrale handhavingsactie waarbij alle vergunningen worden gecontroleerd of aan een huisbezoek bij vermoedens van bijvoorbeeld adresfraude.
- Verhoging van gericht toezicht op straat, uitgevoerd door diverse veiligheidspartners zoals Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's), politie en overige toezichthouders.
- Vergroting van het bewustzijn bij inwoners, ondernemers en bezoekers door hen mee te nemen in de actuele problematiek en ze te stimuleren signalen te melden.

Afname vandalisme

- Inzetten op het doen van aangifte van alle vernielingen van gemeentelijke eigendommen. Als de dader bekend is, verhaalt de gemeente de schade.

Afname van alcoholgebruik en -misbruik, drugsgebruik en drugshandel

- Aanpakken van drugsproductie en drugshandel door het uitvoeren van het beleid op grond van artikel 13b Opiumwet en het Regionaal hennepconvenant.
- Aanbieden van preventie/voorlichtingslessen aan VO scholen inzake alcohol, roken en blowen.
- Inzetten van een medewerker van IrisZorg voor gerichte persoonlijke hulpverlening bij verslavingsproblematiek.
- Inzetten op de uitwerking van het Preventie- en Handhavingsplan uitvoering Drink- en Horecawet (per 1-7-2021 Alcoholwet) 2018-2022. Hierbij worden jaarlijks terugkerende educatie, voorlichting en de organisatie van toezicht/handhaving ingezet.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Ondersteuning gezagsdriehoek De Waarden

De gezagsdriehoek De Waarden wil haar positie in Gelderland-Zuid verstevigen door de regionale samenwerking te verbeteren. Daarvoor is de rol van de strategisch adviseur in formatie en niveau uitgebreid en verstevigd. Alle zeven gemeenten binnen De Waarden dragen hierbij de gezamenlijke verantwoordelijkheid om samen met de overige partners (politie en Openbaar Ministerie (OM)) de gezamenlijke aanpak op het gebied van openbare orde en veiligheid te verstevigen.

Aanpak Veilig Buitengebied

In de regio Gelderland-Zuid is in april 2020 het plan van aanpak ondermijning Gelderland-Zuid vastgesteld. Naast de aanpak drugs, aanpak mensenhandel en aanpak zorgfraude is ook de aanpak van de veiligheid in het buitengebied geprioriteerd. Ter ondersteuning van de aanpak is voor de regio Gelderland-Zuid een coördinator aanpak Veilig Buitengebied aangesteld. Deze coördinator is gepositioneerd in de gemeente Neder-Betuwe, omdat deze gemeente ook bestuurlijk trekker is van dit

thema. Voor de financiering van deze functie van coördinator aanpak Veilig Buitengebied regio Gelderland-Zuid (operationeel vanuit gemeente Neder-Betuwe) is een administratieve begrotingswijziging noodzakelijk. De uitvoering is volledig budgettair neutraal.

Cybercrime

Het veiligheidsbeeld laat verder zien dat de aanpak van digitale veiligheid (ook wel cybercrime genoemd) de komende periode meer en meer aandacht nodig heeft. In de driehoek zal dit thema dan ook bij de nieuwe planvorming (voor de periode 2023-2026) een prominentere rol krijgen. Op lokaal niveau worden preventief diverse acties gedaan (zoals de jaarlijks terugkerende week van de digitale veiligheid) om slachtofferschap te bestrijden.

In de nieuwe lokale kadernota Veiligheid 2023-2026, die in 2022 wordt voorbereid, wordt dit thema als een van de prioriteiten voorgesteld.

Overige ontwikkelingen

Geen ontwikkelingen te melden

Wat mag het kosten?

Programma 2 Openbare Orde en Veiligheid					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Openbare orde en veiligheid	-102.000	-102.000	-102.000	-102.000
b.	Diverse taakvelden overige kleine verschillen	24.639	7.664	7.664	7.664
Totaal		-77.361	-94.336	-94.336	-94.336

a. Taakveld Openbare orde en veiligheid (structureel voordeel € 102.000)

Op Opruimen explosieven hebben we jaarlijks afwijkingen bij zowel de inkomsten als de uitgaven. Het rijk draagt voor ongeveer tweederde bij aan de kosten aan het onderzoek naar explosieven als we door een bouwproject de grond gaan beroeren. De gemeente moet wel alle kosten voorfinancieren. Vooraf is onbekend om hoeveel projecten dat het gaat. In de meibrief 2021 hebben we u voorgesteld hiervoor jaarlijks een raming op te nemen van € 300.000 als resultaat van een vijfjaarlijks gemiddelde. Deze nemen we op als een last en als een baat, zodat dit budgettair neutraal verloopt. We zien echter dat we hier voor 2022 op over gaan houden.

Per saldo heeft het onderdeel ruimen van explosieven een nagenoeg neutraal effect in de eerste bestuursrapportage 2022, echter vanwege de administratieve verplichting om de lasten en baten op afzonderlijke taakvelden te verantwoorden ziet u hier het effect op Opruimen explosieven. Het voordeel op dit taakveld valt weg tegen een nadeel op taakveld 0.7 Algemene uitkering.

Naast bovengenoemd voordeel is sprake van twee budgetafwijkingen met een budgettair neutrale uitwerking binnen dit taakveld, namelijk op de tegemoetkoming controle van coronatoegangsbewijzen en identiteitsdocumenten en op de aanpak veiligheid buitengebied.

Het kabinet heeft landelijk budget beschikbaar gesteld om de controle van coronatoegangsbewijzen en identiteitsdocumenten te ondersteunen. Onze gemeente besteedt die middelen aan ondernemers en vrijwilligersorganisaties om hen tegemoet te komen wanneer zij in dit kader kosten hebben gemaakt. De nadere regel is bedoeld voor organisaties die in de periode 1 januari 2022 tot en met 26 maart 2022 kosten hebben gemaakt voor de controle van coronatoegangsbewijzen. Zij kunnen een maximale tegemoetkoming ontvangen van € 2.500.

Dit wordt in de begroting verwerkt als een baat en een last van € 94.184 en is daarmee budgettair neutraal.

In de regio Gelderland-Zuid is in april 2020 het *Plan van aanpak ondermijning Gelderland-Zuid* vastgesteld. Naast de aanpak drugs, aanpak mensenhandel en aanpak zorgfraude is ook de aanpak van de veiligheid in het buitengebied geprioriteerd. In 2021 heeft de districtelijke projectgroep 'Aanpak veilig buitengebied' een concrete aanpak ontwikkeld. Om de afstemming, monitoring en bewaking van de voortgang goed te borgen is een coördinator aanpak veilig buitengebied aangesteld. Als bestuurlijk trekker van deze aanpak heeft burgemeester Kottelenberg zich opgeworpen om deze functie van coördinator vanuit onze gemeente te laten opereren. De gemeenten in Gelderland-Zuid hebben aanspraak kunnen doen op de versterkingsgelden die het Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC) Oost-Nederland in het kader van aanpak van ondermijning van het kabinet heeft mogen ontvangen. In totaal is een budget van € 48.750 beschikbaar gesteld.

Dit wordt in de begroting verwerkt als een baat en een last en is daarmee budgettair neutraal.

b. Diverse taakvelden overige kleine verschillen (nadeel in 2022 € 24.639 en vanaf 2023 €7.664)

Behoeven geen toelichting.

PROGRAMMA 3 FYSIEKE LEEFOMGEVING

Missie

Neder-Betuwe is een veilige, schone, aantrekkelijke en gevarieerde gemeente en staat bekend als hét laanboomcentrum van Nederland en Europa. Wij werken samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan het behoud en de ontwikkeling van een duurzame, leefbare en vitale gemeente. We streven naar een evenwichtige ruimtelijke ordening, waarbij we landschappelijke waarden behouden. De woningvoorraad is kwalitatief op orde en stemmen we voortdurend af op de behoefte. Nieuwe kansen en ontwikkelingen grijpen we aan om de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten te versterken.

Thema's

3.1 Agro Business Centrum (ABC)

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Realisatie van het ABC

- Werken aan de planvorming en investeringsscenario's voor de hoofdontsluiting van het ABC (als deel van de randweg Opheusden). Wegtracés voor de hoofdontsluiting van het ABC zijn in beeld. De keuze van de raad voor het voorkeustracé is leidend voor de vervolgstappen in de planvorming en overige acties, die leiden tot het in procedure brengen van een (ontwerp) bestemmingsplan.
- Werken aan de planvorming van volgende fasen van het ABC binnen de kaders van de Structuurvisie ABC. Vanaf fase 2 van het ABC schetsen we de eerste stedenbouwkundige structuren. Deze bepalen mede de verhouding tussen de openbare ruimte en de uit te geven meters en daarmee de planeconomische haalbaarheid ervan.
- Opstellen van de *Nota Kostenverhaal 2.0* voor de volgende fasen van het ABC voor inzicht in investeringen en dekking van realisatie van de nieuwe openbare ruimte, grondinbreng en plankosten.
- Ontwikkeling en bouw van het Laanboomhuis samen met Tree Centre Opheusden (TCO). TCO en de gemeente ronden de contractuele afspraken af. Het bestemmingsplan voor de laanboomhuiskavel is vastgesteld. Inmiddels heeft TCO een aannemer en architect geselecteerd.
- Uitgeven van de laatste gemeentegronden in fase 1 ABC in Opheusden als bedrijfskavel.
- Inzetten op organische gebiedsontwikkeling van het ABC door de ontwikkeling van diverse bedrijfspercelen in eigendom van derden. Westelijk van de Pijenkampseveldweg (hernoemd als Pottenveld) liggen meer potentiële bedrijfskavels van derden. Met hen overleggen we over de gewenste verkaveling binnen de ABC-kaders.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

1. Het Laanboomhuis

Deze is sinds 2021 in gebruik door onder meer TCO, Laanboomhuis BV, de kwekers en Helicon. In 2022 verhuizen meer gebruikers naar het Laanboomhuis en vindt in september de feestelijke opening van het Laanboomhuis plaats. De show-/assortimentstuin achter het Laanboomhuis is in 2022 opgeleverd en in gebruik genomen.

2. Hoofdontsluiting ABC

Het wegtracé voor de hoofdontsluiting van het ABC (de Randweg Opheusden) is vastgelegd in het nieuwe bestemmingsplan voor de randweg Opheusden. In 2022 wordt het wegontwerp verder uitgewerkt. Vanuit het ABC en de organische ontwikkeling van bedrijfspkavels in de volgende fase van het ABC geven we input aan het technisch ontwerp van de randweg. Denk daarbij aan de dimensionering van de riolering, de nutsleidingen, trafo's, gemalen etc. die nodig zijn voor de bedrijfspkavel en die we opnemen onder en in het profiel van de randweg. De hoofdontsluiting (doortrekken Bomenlaan) moet ook zonder de randweg Opheusden gerealiseerd kunnen worden. Primaat voor de planvorming en –voorbereiding ligt binnen het project Randweg Opheusden.

3. Organische gebiedsontwikkeling ABC

Vanaf fase 2 van het ABC zijn de stedenbouwkundige structuren en verkaveling van bedrijfspkavels geschetst. Het tracé van de randweg is leidend voor de situering (en ontsluiting) van die kavels. In 2022 werken we dit gefaseerd uit. Daarvoor voeren we gesprekken met de grondeigenaren. Grondverwerving en de ontwikkeling van bedrijfspkavels wordt gezien in relatie tot de planvorming van de Randweg. Agro de Arend oriënteert zich op verdere uitbreiding op het ABC.

4. Uitgeven gemeentekavels ABC fase 1

Begin 2022 is de laatste gemeentekavel van circa 5.000 m², gelegen tussen de kavel van Hendriks Transport en de Betuweroute, verkocht aan Hendriks Transport. Deze kavel wordt bij de andere kavel getrokken en vooral voor opslag en overslag gebruikt. Voor de verdere ontwikkeling van Van Tuijl aan de Pottenveld dragen we dit voorjaar de kavel aan hem over. Daarna start de bouw van de volgende fase van Van Tuijl.

3.2 Openbaar groen en Groenplan

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Openbaar groen moet in kwaliteit en kwantiteit de uitstraling van hét Europees Laanboomcentrum vertolken.

- Organiseren van betrokkenheid en onderlinge samenwerking van boomtelers, hoveniers, inwoners en onderwijsinstellingen bij aanleg, inrichting, efficiënt beheer en onderhoud van openbaar groen ter versterking van de kwaliteit van de leefomgeving;
- Op peil houden van het kwaliteitsniveau van onderhoud van begraafplaatsen;
- Monitoren van beheer en onderhoud door Avri op basis van het actuele werkprogramma (DienstverleningsOvereenkomst of DVO);
- *Het meerjaren-vervangingsplan gemeentelijke essen en bomenbeleid* uitvoeren;
- Inzetten op de (preventieve) bestrijding van de eikenprocessierups.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

In 2021 is het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte vastgesteld. Om de herinrichting en renovaties groen te kunnen uitvoeren zijn structurele middelen noodzakelijk. Een reële manier om tot een jaarlijks vervangingsbudget te komen is het opzetten van een groenafschrijvingsregime. Dit investeringsbudget is nog niet opgenomen in het plan *Integraal beheer openbare ruimte* (IBOR) dat in december 2021 is vastgesteld. Het is niet opgenomen, omdat op dit moment het groenareaal niet volledig in beeld is en er nu nog geen kwaliteitsinspecties van heesterbeplanting worden gedaan. Het plan is om dit uit te voeren in 2022 en daarna de financiële gevolgen in beeld te brengen.

3.3 Duurzaamheid hoog in het vaandel/Energietransitie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Inzetten op duurzaamheid met oog voor leefbaarheid voor inwoners en voorkomen van overlast

- Integraal uitvoeren van acties en afspraken van het *Uitvoeringsprogramma Klimaatnota* rond doelstellingen voor de energietransitie;
- Bijkomende acties binnen het *Uitvoeringsprogramma Duurzaamheidsvisie* invullen;
- Regionaal invullen van de taakstelling van het landelijke *Klimaatakkoord* in de *Regionale Energie Strategie (RES)*;
- Maatregelen voor klimaatadaptatie uit het *Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP)* uitvoeren om schade als gevolg van wateroverlast te voorkomen;
- Werken aan en ondersteunen van bewustwording, draagvlak en eigen verantwoordelijkheid van inwoners en bedrijven voor de toepassing van verschillende vormen van duurzaamheid en hernieuwbare energie;
- Inzetten op een aardgasarme maatschappij. Onderzoeken van de toepassing van alternatieve maatregelen;
- Planmatig vervolgen van verdere verduurzaming van openbare verlichting.
-

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Klimaatverandering neemt steeds grotere vormen aan. De gemeente Neder-Betuwe zet in 2022 maximaal in op de transitie van fossiele brandstof naar duurzamere bronnen. Dit proces vindt regionaal en lokaal plaats. Met een actueel en strategisch plan voor klimaatadaptatie willen we onze gemeente maximaal voorbereiden op extremere weersomstandigheden. Programmatisch legt de gemeente het accent op het voorbereiden van woningen op afkoppeling van het aardgasnet. Daarnaast worden nieuwe onderwerpen als circulariteit en biodiversiteit opgepakt. Voor uitvoering van het totale programma is een klimaatteam actief dat voor een integrale aanpak medewerkers betreft van alle afdelingen van de gemeentelijke organisatie. Communicatie naar inwoners en alle andere betrokkenen staat bij alle acties en projecten centraal.

3.4 Opstellen en uitrollen nieuwe Omgevingsvisie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maximale ruimte in het buitengebied voor agrariërs, laanboom- en fruittelers.

- In cocreatie opstellen van een Omgevingsvisie voor besluitvorming medio 2022;
- Lokaal handhavingsbeleid en -strategie aanpakken met een projectmatige uitvoering van toezicht, controle en handhaving van taken van de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)*;
- Ontwikkelen van initiatieven voor versterken van gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde van landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle objecten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Omgevingsvisie Neder-Betuwe

De Omgevingsvisie Neder-Betuwe is op 24 februari 2022 vastgesteld door de gemeenteraad.

Programma Buitengebied

In de Omgevingsvisie is opgenomen dat we een programma Buitengebied gaan opstellen. Een programma is voor de gemeente een van de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. In een programma kan de gemeente beleid en maatregelen opstellen om de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving te bereiken. Wat willen we met ons buitengebied en hoe gaan we ervoor zorgen dat we dat bereiken? Het college wordt onder de nieuwe Omgevingswet bevoegd gezag voor het vaststellen van een programma Buitengebied, maar we willen u als raad graag bij het opstellen van het programma betrekken. We stellen dit programma niet alleen op. We gaan inwoners, ondernemers en gebruikers van het buitengebied vragen om met ons mee te denken over de vraag hoe we met het buitengebied om willen gaan.

3.5 Goed Wegennet

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Een veilig en goed onderhouden wegennet

- Uitvoeren van acties en maatregelen in het *Neder-Betuws Verkeers- en Vervoersplan 2018*; (NBVVP), waaronder de fietsverbinding Meersteeg, stationsgebieden Opheusden en Kesteren;
- Faciliteren van en actief participeren in dijkverzwaring van de Waalbandijk/project Gastvrije Waaldijk (Waterschap Rivierenland);
- Actieve bijdrage aan voorbereidingen voor verbreding van de Rijnbrug;
- Regionaal deelnemen in mobiliteitsonderzoeken over de A15;
- Regionaal deelnemen aan projecten uit het *regionaal Uitvoeringsplan Mobiliteit*;

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Ontwikkeling NBVVP

We werken verder aan de uitvoering van projecten in het NBVVP. In verband met de heroverwegingsoperaties heeft uw raad besloten om verschillende verkeersprojecten uit te stellen. Deze uitgestelde projecten staan in het investeringsoverzicht, onderaan in Programma 3.

Ontwikkeling schone en slimme mobiliteit

Zowel lokaal als regionaal komt er meer concrete aandacht voor schone en slimme mobiliteit. Dat vertaalt zich onder meer in de verdere uitrol van laadinfrastructuur (lokaal) en de uitvoering van het regionale plan '*Slimme en schone mobiliteit*'.

Uitvoeringsplan Mobiliteit 2019-2022

De bereikbaarheid in de regio Rivierenland pakken we gezamenlijk op bij de totstandkoming van het *uitvoeringsplan Mobiliteit 2019-2022*. Daarbij werken we onder meer aan projecten zoals de A15 en de verbreding A2 (*Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport*).

Ontwikkeling openbaar vervoer (OV)

Ook ontwikkelingen op het gebied van het openbaar vervoer vragen de aandacht. Er is sprake van een 'verschraling' van het OV-aanbod, ook door de coronapandemie. Dit is het sterkst merkbaar in landelijke gebieden waar de bezetting van buslijnen al laag is. Door regionale samenwerking (zoals *Position Paper Spoor 2.0*) proberen we de bereikbaarheid zoveel mogelijk te behouden.

Ontwikkeling veerverbindingen

We denken in een breder verband (regio Rivierenland, VNG) mee aan toekomstbestendige veerverbindingen. Zeker nu de provincie Gelderland een terugtrekkende beweging maakt voor de subsidiëring van de Gelderse veren. De provincie heeft op basis van een eerder onderzoek het voornemen om zich terug te trekken uit het Verenfonds, dat de exploitatie van veren ondersteunt. In 2021 is op initiatief van VNG Gelderland (als mede-eigenaar van het Verenfonds) een breder onderzoek gestart naar behoud van het netwerk van veren in Gelderland in de toekomst en welke rol de overheid hierin zou moeten hebben.

Randweg Opheusden

Het bestemmingsplan is in februari 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Tegen het vastgestelde bestemmingsplan is beroep aangetekend bij de Raad van State. Waarschijnlijk zal de rest van 2022 in beslag genomen worden door deze procedure. Ondertussen wordt verder gewerkt aan het grondverwervingsdossier.

Verbreding Rijnbrug

In 2021 bleek dat er aanvullend budget nodig is om het project 'verbreding Rijnbrug' te kunnen realiseren. De provincie Gelderland heeft besloten om dit extra geld niet beschikbaar te stellen en zodoende met het project te stoppen. De provincie Gelderland houdt wel het reeds gereserveerde budget uit 2018 (voor Gelderland ca. 40 mln) beschikbaar voor oplossingen voor de knelpunten op en bij de Rijnbrug. Provincie Utrecht heeft besloten dit extra geld wel beschikbaar te stellen en door te willen gaan met het project.

Tijdens het besluitvorming proces hebben Provinciale Staten (PS) van Gelderland Gedeputeerde Staten (GS) gevraagd om een *Taskforce Rijnbrug Rhenen* te formeren.

De Taskforce Rijnbrug Rhenen heeft de volgende doelen:

- Overeenstemming te bereiken tussen de 4 partijen (provincies Gelderland, Utrecht en de regio's Foodvalley en Rivierenland) over een oplossingsrichting voor de knelpunten op en bij de brug;
- Overeenstemming te bereiken over een gezamenlijk lobby boodschap;
- Samen te onderzoeken hoe en waar aanvullend budget voor het project gevonden kan worden;
- Een communicatie lijn te organiseren over het project richting PS, Gemeenteraden, het Rijk en externen.

De gemeente en Regio Rivierenland zijn actief bij deze Taskforce betrokken.

3.6 Wonen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Duurzame nieuwbouwwoningen in alle kernen voor alle doelgroepen

- Meer betaalbare woningen;
- Nieuwe (regionale) woonmonitor;
- Tijdelijke woningbouw onderzoeken;
- Regionale samenwerking beheerorganisatie huisvesting arbeidsmigranten;
- Locatie onderzoek nieuwbouw huisvesting arbeidsmigranten afronden;
- Locatie onderzoek nieuwe woonwagendplaatsen afronden;
- Speelruimtebeleid uitvoeringsplan realiseren.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Op 27 januari 2022 is het *Programma Wonen 2022-2030* door de raad vastgesteld. Dit programma geeft een doorkijk naar wat er nu en in de toekomst nodig is om de lokale woningmarkt toegankelijk te houden voor alle inwoners. In 2022 starten we met het (nog meer) juridisch borgen van betaalbare woningen.

De ontwikkeling van de *gemeentelijke Omgevingsvisie* vraagt om bespreking van het ruimtegebruik in onze gemeente. In 2022 gaan we huidige locatieonderzoeken afronden voor nieuwbouw van woningen, huisvesting van arbeidsmigranten en standplaatsen voor woonwagens.

Naast ons lokale beleid arbeidsmigranten, neemt gemeenten Neder-Betuwe deel aan de regionale netwerkorganisatie voor arbeidsmigranten. De ambitie is om voldoende goede en veilige huisvesting van arbeidsmigranten te faciliteren, zoveel mogelijk dicht in de buurt van werk. In 2022 staan de volgende zaken op de agenda: aanjaagteam locaties, formaliseren netwerkorganisatie, realiseren gezamenlijke website en waar mogelijk het uniformeren van terminologie, kwaliteitseisen en prestatiecontracten.

Overige ontwikkelingen

Invoering Omgevingswet

Door de technische aspecten van de invoering van de *Omgevingswet* en de *Wet Kwaliteitsborging Bouwen* (Wkb) heeft het kabinet de invoering met nog een keer met een half jaar uitgesteld.

Invoering is nu gepland per 1 januari 2023.

Een groot deel van de door de *Omgevingswet* te veranderen onderdelen wordt in het derde kwartaal voor besluitvorming aan uw raad voorgelegd. Een aantal onderdelen kan pas voor besluitvorming worden voorgelegd nadat de wet in werking is getreden of als er zekerheid is dat de *Omgevingswet* in werking treedt. Hiervan is de legesverordening een goed voorbeeld.

We zorgen er voor dat we op 1 januari 2023 klaar zijn om onder de *Omgevingswet* te kunnen werken.

Wat mag het kosten?

Programma 3 Fysieke Leefomgeving					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Vastgoedbeheer Overige gem.gebouwen	-170.000	0	0	0
b.	Verkeer en vervoer	84.500	93.000	86.000	149.000
c.	Afval	6.334	6.334	6.334	6.334
d.	Ruimtelijke ordening	420.745	288.745	153.745	153.745
	<u>Div. taakvelden</u>				
e.	Actualisatie kapitaallasten	-173.030	11.163	36.225	62.988
f.	Actualisatie terugverdiencapaciteit	-88.414	-50.414	-50.414	-50.414
g.	Afwikkeling vaststellingsovereenkomst Casterhoven	0	0	0	0
h.	Tijdelijke formatie-uitbreiding 2e halfjaar 2022	48.745	0	0	0
i.	Overige kleine verschillen	24.923	5.673	5.658	8.423
Totaal		153.803	354.501	237.548	330.076

a. Taakveld Beheer overige gebouwen en gronden (voordeel € 170.000 incidenteel)

De gemeente neemt op basis van oude afspraken een pand over van een verbonden partij tegen betaling van de boekwaarde. Na de eigendomsoverdracht zal dit pand door de gemeente weer verkocht worden aan derden omdat het pand niet nodig is voor gemeentelijke doeleinden. Er wordt hierbij een positief verkoopresultaat verwacht. Dit wordt na het sluiten van een verkoopovereenkomst definitief verwerkt in de begroting.

b. Taakveld Verkeer en vervoer (nadeel voor 2022 € 84.500, voor 2023 € 93.000, voor 2024 € 86.000 en voor 2025 € 149.000)

Om uitvoering te kunnen geven aan het Neder Betuws Verkeer en VervoersPlan (NBVVP) is een reserve gevormd. Voorstel is om jaarlijks volgens het beheerplan de volgende onttrekkingen te doen om uitvoering te kunnen geven aan dit beheerplan. Dit betekent een onttrekking van de reserve Verkeer en vervoer voor 2022 € 84.500, voor 2023 € 93.000, voor 2024 € 86.000 en voor 2025 € 149.000 Per saldo dus is dit budgettair neutraal (zie ook mutatie in reserves onder aan dit programma).

c. Taakveld Afval (structureel nadeel € 6.334)

Op 7 juli 2021 heeft het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Avri de begroting 2022 vastgesteld. In deze begroting was voor de afvalbeheertaken (programma Basispakket) per 2022 door een kostenstijging een tariefsverhoging van € 14,00 per huishouden opgenomen. Op dat moment was geen rekening gehouden met een aantal PM posten. Deze waren op het moment van opstellen nog niet duidelijk, maar konden wel van invloed zijn op het tarief afvalstoffenheffing 2022.

In de recente begrotingswijziging is rekening gehouden met de stijging van de grondstoffenprijzen. Dit resulteert in een bijstelling van het eerder verhoogde tarief van € 14,00 naar € 9,00 per huishouden. Een stijging van de grondstofprijzen is vaak een financieel nadeel, maar soms ook een financieel voordeel. De Avri is bijvoorbeeld verwerker van papier en verkoopt ingezameld papier door aan een papierfabriek. Als de kosten van papier stijgen betekent dit dus een financieel voordeel voor Avri. Per saldo betekent voor Neder-Betuwe een structurele verlaging van de last (€ 46.920) en een verlaging van de baat (€ 53.254), per saldo een nadeel van € 6.334.

d. Taakveld Ruimtelijke Ordening (nadeel 2022 € 420.745, voor 2023 € 288.745 en voor 2024 en 2025 elk € 153.745)

Implementatie Omgevingswet

Voor de implementatie van de Omgevingswet is een reserve gevormd waaruit jaarlijks een onttrekking plaatsvindt voor de exploitatie. In 2022 zetten wij ons in om gereed te zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2023. Wij focussen ons hierbij op de minimale vereisten en het werkend krijgen van het nieuwe stelsel. We stellen daarom voor om in 2022 € 382.000, in 2023 € 250.000 en in 2024 tot en met 2028 ieder jaar € 115.000 uit de reserve te onttrekken. Per saldo is dit budgettair neutraal en moet u dit in relatie zien met de mutatie in reserves onderaan dit programma.

Extra capaciteit ruimtelijke initiatieven

Op basis van de rapportage Kaderstelling inhuurbeleid, toerekening uren, overhead & kostprijs is binnen de Fysieke pijler in de begroting 2022 structureel een bedrag van € 708.592 toegevoegd aan de personeelsstaat. Dit heeft betrekking op de functies van privaatrecht-jurist, stedenbouwkundige, regisseur en project-assistent. Dit bedrag wordt grotendeels gedekt op basis van kostenverhaal.

Per 1 april 2021 is extra regisseurscapaciteit ingehuurd en een extra project-assistent

Voor deze uitbreiding is voor 2022 aanvullend een bedrag van € 243.540 nodig. Ook deze kosten worden bijna volledig gedekt uit het kostenverhaal bij ruimtelijke initiatieven. Dit is dus een last van € 243.540 en een baat uit overeenkomsten initiatieven derden van € 204.795. Het verschil tussen deze last en baat € 38.745 is ter dekking van de niet verhaalbare uren/kosten.

Deze bedragen dienen structureel vanaf 2022 te worden verwerkt.

Diverse taakvelden

e. Actualisatie kapitaallasten (voordeel van € 173.030 in 2022, € 11.163 in 2023, € 36.225 in 2024 en een nadeel van € 62.988 in 2025).

U heeft een heroverweging realistisch ramen en plannen bij de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 vastgesteld. Dit onderwerp hebben wij voor wat betreft de lopende investeringskredieten tegelijk met de actualisatie van de kapitaallasten opgepakt.

Als een investeringskrediet in tijd (planning) doorschuift naar een volgend jaar, dan schuiven ook de kapitaallasten door en ontstaat er vrijval van renten en afschrijvingen (kapitaallasten). We schrijven pas af volgens onze kaders zoals deze zijn opgenomen in de, door u, vastgestelde financiële verordening een jaar na ingebruikname.

Voor Verkeer en Vervoer geldt in verband met doorschuiven voor het investeringskredieten Wegen (onderdeel uitmakend van het investeringskrediet Bomenbuurt en Vogelbuurt I en II) € 58.808 voordeel in 2022 aflopend naar een nadeel € 8.204 in 2025. Het investeringskrediet wegen Bomenbuurt moet door grondstofprijsstijging en tegenvallers tijdens de werkzaamheden verhoogd worden met € 250.0000. Voor het vervangen van Lichtmasten (voordeel € 15.580 in 2022 aflopend naar een nadeel € 156 in 2025) .

Ook het investeringskrediet Fietspad Broekdijk kan pas eind 2022 worden afgesloten (voordeel €22.960 in 2022 aflopend naar een nadeel € 230 in 2025) .

Daarnaast kan het investeringskrediet wegen Oranjobuurt voor een gedeelte (€ 400.000) vrijvallen (voordeel € 36.000 aflopend naar € 11.400 in 2025) .

Verder is sprake van overige verschillen (voordeel in 2022 € 39.682, aflopend naar een nadeel van €65.798 in 2025) die geen toelichting behoeven.

Voor riolering geldt in verband met doorschuiven voor de investeringskredieten Bomenbuurt, Vogelbuurt en Dichterswijk ook een voordeel van € 67.828 aflopend naar een nadeel € 6.471 in 2025. De investering Bomenbuurt moet door grondstofprijsstijging en tegenvallers tijdens de werkzaamheden verhoogd worden met € 250.0000.

Verder is er sprake van kleine verschillen binnen riolering die geen toelichting behoeven.

Het voordeel in de kapitaallasten riolering wordt geneutraliseerd door een storting van dit voordeel in de voorziening riolering in verband met het gesloten systeem riolering.

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de bijlage: Stand van zaken investeringen van de projecten Oranjobuurt Dodewaard, Bomenbuurt Ochten en Vogelbuurt fase 1 en 2 Opheusden.

f. Actualisatie terugverdien capaciteit (voordeel in 2022 € 88.414 en vanaf 2023 € 50.414)
Grondexploitaties voor woningbouw en industrie en ruimtelijke ordening. (voordeel structureel €125.414)

Uit de heroverwegingen onder Overhead (hoofdstuk 7) in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 zijn voor grondexploitaties voor woningbouw en industrie en ruimtelijke ordening ramingen opgenomen voor het terugverdienen van inzet van personele lasten (terugverdien capaciteit). Voor deze terugverdien capaciteit hanteerden wij een gemiddeld uurtarief voor de taakvelden 8.2 Grondexploitaties en 8.1 Ruimtelijke ordening en 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (grondexploitaties industrie). Vanaf 2022 hanteren wij geen gemiddeld uurtarief meer, maar hanteren wij afzonderlijk begrote uurtarieven, voor de taakvelden 8.2 Grondexploitaties en 8.1 Ruimtelijke ordening en 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (grondexploitaties industrie). Rekening houdend met de bij de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 opgestelde urencalculaties en met de CAO bijstellingen komen we structureel uit op een voordeel van € 125.414.

Heroverweging "Verhogen uurtarieven voor de afhandeling van ontwikkelingen" (nadeel 2022 €37.000, voor 2023 en verder € 75.000)

Bij de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 (onderdeel heroverwegingen) is voorgesteld het uurtarief voor de ambtelijke begeleiding van nieuwe ontwikkelingen (initiatief van derden) te verhogen. Dit zou een voordeel opleveren van € 37.000 in 2022 en vanaf 2023 een voordeel van € 75.000.

Bij de actualisatie van de terugverdien capaciteit onderdeel Ruimtelijke Ordening hebben wij onderzocht of er mogelijkheden waren om uurtarieven te verhogen. Uit onderzoek blijkt dat het verder verhogen van de uurtarieven niet haalbaar en redelijk is. Daarom stellen wij voor om de opgenomen stelpost heroverweging Verhogen uurtarieven voor de afhandeling van ontwikkelingen in te trekken. Het voordeel van de actualisatie van de terugverdien capaciteit kan dan als dekking dienen voor het intrekken van stelpost heroverweging "Verhogen uurtarieven voor de afhandeling van ontwikkelingen" Het voordeel wordt daarmee op een andere manier behaald. We stellen voor om deze heroverweging in te trekken.

g. Afwikkeling vaststellingsovereenkomst Casterhoven

De samenwerking met marktpartijen komt tot een eind. Op basis van de vaststellingsovereenkomst krijgt de gemeente een bijdrage die is verdeeld in twee fasen:

- Voor 2022 een baat en een last van € 290.000 (€ 30.000 derden en € 260.000 50% afkoop)
- Voor 2023 een baat en een last van € 615.000 (€ 100.000 speelvoorzieningen, € 255.000 kruisingen en € 260.000 50% afkoop)

We stellen u voor om de gelden die wij ontvangen voor het realiseren van speelvoorzieningen en verkeersaansluitingen in de begroting voor het dit doel te reserveren. De ontvangen afkoop als ontvangst te boeken 38200010 en deze te reserveren voor nog te maken kosten ter afsluiting van het project Casterhoven.

h. Tijdelijke formatie-uitbreiding 2e halfjaar 2022 (incidenteel nadeel 2022 € 48.745)

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

i. Overige kleine verschillen binnen dit programma (nadeel in 2022 € 24.923, in 2023 €5.673, in 2024 € 5.658 en in 2025 € 8.423)

Deze verschillen behoeven geen toelichting.

Investerings

Programma:3 Fysieke Leefomgeving				
	Startjaar	Investerings- bedrag x € 1.000	Voortgang	
			Beleidsmatig	Financieel
Investering waterplan 2019-2021	2019	210		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			
Waterplan 2022	2022	190		
Bomenbuurt 2019	2019	887		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten Riolering. Door grondstofprijsstijging en door tegenvallers tijdens de werkzaamheden moet dit krediet verhoogd worden met €250.0000. Voor een uitgebreide toelichting zie Bijlage: Stand van zaken investeringen van de projecten Oranjebuurt Dodewaard, Bomenbuurt Ochten en Vogelbuurt fase 1 en 2 Opheusden			
Oranjebuurt II - Dodewaard 2020	2020	549		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen). Voor een uitgebreide toelichting zie Bijlage: Stand van zaken investeringen van de projecten Oranjebuurt Dodewaard, Bomenbuurt Ochten en vogelbuurt fase 1 en 2 Opheusden			
Vogelbuurt II - Opheusden 2020	2020	1.062		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen). Voor een uitgebreide toelichting zie Bijlage: Stand van zaken investeringen van de projecten Oranjebuurt Dodewaard, Bomenbuurt Ochten en vogelbuurt fase 1 en 2 Opheusden			
Het Panhuis - Kesteren 2020-2021	2020-2021	59		
De Heuning - Ochten 2020	2020	137		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			
Relinen kwetsbare riolering 2022	2022	156		
Adaptieve klimaat maatregelen 2022	2022	215		
Drukriolering (pompen, leidingwerk, schakelkasten) 2019	2021	365		
Drukriolering (buiten-opstellingsk) 2019 - 2023	2019-2023	65		
Rioolgemalen (kst electra+append.) 2019 - 2023	2019-2023	74		
Rioolgemalen (pomp, insp, leidingw) 2019 - 2023	2019-2023	179		
Rioolgemalen (gemalen bouwput) 2019 - 2023	2019-2023	42		
Vervangen/renoveren riolering 2020	2020	364		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			
Nassaulaan - Kesteren 2020	2024*	363		
De Leede II - Kesteren 2021	2024*	392		
Dichterswijk/Romeinsebuurt - Kesteren 2021	2024*	1.100		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2025 en de realisatie wordt verwacht in 2026. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			

Toekomstige kredieten volgens het vGRP 2019-2023				
Waterplan 2023	2023	200		
Vervangen/renoveren riolering 2023	2023	300		
Adaptieve klimaat maatregelen 2023	2023	215		
vGRP 2019-2023		7.122		
Bomenbuurt wijk Ochten	2019	980		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten Verkeer en vervoer. Door grondstofprijstijging en door tegenvallers tijdens de werkzaamheden moet dit krediet verhoogd worden met €250.0000. Voor een uitgebreide toelichting zie Bijlage: Stand van zaken investeringen van de projecten Oranjebuurt Dodewaard, Bomenbuurt Ochten en Vogelbuurt fase 1 en 2 Opheusden			
Wijk Dodewaard	2019	1.800		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en kan voor een gedeelte vrijvallen (€ 400.000) De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten Verkeer en vervoer. Voor een uitgebreide toelichting zie Bijlage: Stand van zaken investeringen van de projecten Oranjebuurt Dodewaard, Bomenbuurt Ochten en Vogelbuurt fase 1 en 2 Opheusden			
Vogelbuurt 2 Opheusden	2020	880		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten Verkeer en vervoer. Door grondstofprijstijging en door tegenvallers tijdens de werkzaamheden moet dit krediet verhoogd worden met €250.0000. Voor een uitgebreide toelichting zie Bijlage: Stand van zaken investeringen van de projecten Oranjebuurt Dodewaard, Bomenbuurt Ochten en Vogelbuurt fase 1 en 2 Opheusden			
Nassaulaan eo Kesteren	2024*	520		
Wijk Kesteren	2024*	1.400		
Wegenbeheer op basis, rehabilitatie en bermverhardingen		5.580		
Verv.Lichtmasten ikv verduurz. 2020	2020	623		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten.			
Verv.Lichtmasten ikv verduurz. 2021	2021	127		
Verv.Lichtmasten ikv verduurz. 2022	2022	127		
Verv.armaturen ikv verduurz 2020	2020	173		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			
Verv.armaturen ikv verduurz 2021	2021	173		
Verv.armaturen ikv verduurz 2022	2022	173		
Pilot smartcity ikv verduurz 2022	2022	40		
Toekomstige kredieten volgens verduurzaming lichtmasten etc.				
Verv.Lichtmasten ikv verduurz. 2023	2023	127		
Verv.Lichtmasten ikv verduurz. 2024	2025	127		
Verv.armaturen ikv verduurz 2023	2023	173		
Verv.armaturen ikv verduurz 2024	2024	173		
Verv.armaturen ikv verduurz 2025	2025	173		
Pilot smartcity ikv verduurz 2023	2023	50		

Pilot smartcity ikv verduurz 2024	2024	50		
Lichtmasten, armaturen ikv verduurzamen		2.311		
Hamsestraat (Opheusden)	2019	50		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			
Hoeflaan (Ochten)	2019	50		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten Verkeer en vervoer. Voor een uitgebreide toelichting zie Bijlage: Stand van zaken investeringen van de projecten Oranjebuurt Dodewaard, Bomenbuurt Ochten en Vogelbuurt fase 1 en 2 Opheusden			
Hoofdstraat, Fruitstraat- rotonde Broekdijk (Kesteren)	2020	200		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			
Matensestraat, komgrens-Dalwagen (Dodewaard)	2022	50		
Oranjestraat (Ochten)	2019	50		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			
Station Opheusden	2022	300		
Welysestraat (Wely)	2021	75		
Fietsbrug Meersteeg (Echteld)	2020	200		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			
Fazantstraat (Opheusden)	2020	80		
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022 en de realisatie wordt verwacht in 2023. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten (kleine verschillen)			
Dorpsstraat (Ijzendoorn)	2022	40		
Eldik, diverse wegen	2022	50		
Af-/toerit A15 (Dodewaard)	2025*	300		
Dorpsstraat (Opheusden)	2025*	100		
Wijk De Leede - oud Kesteren	2024*	75		
Spoorstraat (Kesteren)	2025*	200		
Keizerstraat, Dorpsstraat-Heuningstraat (Ijzendoorn)	2025*	75		
Molenstraat-Heuningstraat (Ijzendoorn)	2026*	250		
<i>Toekomstige kredieten volgens hetNBVVP</i>				
Oude Broekdijk (Kesteren)	2023	32		
44 RI-straat (Ochten)	2024	40		
Uitvoeringsprogramma NBVVP		2.217		
Herinrichting buitenruimte dorpshuis IJzendoorn	2021	300		
Vorbereidingskrediet Randweg Opheusden	2021	400		
Bomenbuurt Uitstraling openbaar groen bij revitaliseringsprojecten	2021	40		
Oranjebuurt Uitstraling openbaar groen bij revitaliseringsprojecten	2021	25		
Vogelbuurt Uitstraling openbaar groen bij revitaliseringsprojecten	2021	30		
Groenbeheer		795		

	2019	1.400		
Fietspad Broekdijk				
	Toelichting: deze investering is doorgeschoven naar 2022. De vrijval kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3eW vraag, actualisatie kapitaallasten Verkeer en vervoer.			
ABC SV 2e fase	2020	75		
Bonegraaf oost	2020	65		
Poort van Ochten	2020	105		
Bestelbus gebouwenbeheer	2022	30		
Urnenmuur Markstraat	2025	40		
Diversen		1.675		
		19.700		

* Bij het heroverwegingstraject zijn deze investeringskredieten doorgeschoven.

Financiële vaste activa	Startjaar	Investerings- bedrag		
Startersleningen	2014	450		
Duurzaamheidsleningen	2016	250		
Duurzaamheidsleningen (asbestsanering)	2019	500		

Mutaties in reserve

Programma 3 Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2022	2023	2024	2025
a.	RS verkeer en vervoer	-84.500	-93.000	-86.000	-149.000
b.	RS Omgevingswet	-382.000	-250.000	-115.000	-115.000
Totaal		-466.500	-343.000	-201.000	-264.000

a. RS verkeer en vervoer (voordeel in 2022 € 84.500, in 2023 € 93.000, in 2024 € 86.000 en in 2025 € 149.000)

Om uitvoering te kunnen geven aan het Neder Betuws Verkeer en VervoersPlan (NBVVP) is een reserve gevormd. Voorstel is om jaarlijks volgens het beheerplan de volgende onttrekkingen te doen om aan dit beheerplan uitvoering te kunnen geven. Dit betekent een onttrekking van de reserve Verkeer en vervoer voor 2022 € 84.500, voor 2023 € 93.000, voor 2024 € 86.000 en voor 2025 € 149.000. Per saldo is dit dus budgettair neutraal (zie ook de 3eW vraag in dit programma).

b. RS Omgevingswet (voordeel in 2022 € 382.000, in 2023 € 250.000 en vanaf 2024 € 115.000)

Voor de implementatie van de Omgevingswet is een reserve gevormd waaruit jaarlijks een onttrekking plaatsvindt voor de exploitatie. In 2022 zetten wij ons in om gereed te zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2023. Wij focussen ons hierbij op de minimale vereisten en het werkend krijgen van het nieuwe stelsel. We stellen daarom voor om in 2022 € 382.000, in 2023 € 250.000 en in 2024 tot en met 2028 ieder jaar € 115.000 uit de reserve te onttrekken. Per saldo is dit budgettair neutraal en moet u in relatie zien met de 3eW vraag in dit programma.

PROGRAMMA 4 ECONOMIE

Missie

We streven naar economische groei door te werken aan een goed ondernemersklimaat, goede ondernemersdienstverlening en een goede kwaliteit van onze werklocaties. Tevens zetten we in op vitaliteit van onze winkelkernen met ontwikkeling en behoud van gebieden met winkelconcentraties. We stimuleren economische groei via uitbreiding van verblijfs- en dagrecreatie. We willen de sterke kanten en mogelijkheden van gemeente Neder-Betuwe benutten. Kwaliteitsverbetering is hierbij het uitgangspunt. We ontwikkelen de mobiliteit in onze gemeente zo, dat deze de bereikbaarheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid versterkt.

Thema's

4.1 Goed Ondernemersklimaat

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Plaatsing van Neder-Betuwe in de bovenste helft van de ranglijst van MKB-vriendelijkste gemeenten

- De uitkomsten van de verkiezing van de MKB-vriendelijkste gemeente in Nederland 2020 worden gebruikt als input voor de acties in het *Plan van Aanpak Ondernemersdienstverlening*. Hiermee versterken we de verdere dienstverlening van ondernemers en proberen we onze positie voor de verkiezing van 2022 te versterken.
- Wij werken aan doorontwikkeling van de in 2019 gestartte meerjarige subsidieregeling Lokaal Investeringsfonds (LIF) om de lokale economie te stimuleren. Wij informeren (groepen van) ondernemers proactief over de mogelijkheden voor het indienen van aanvragen bij het LIF en het Regionaal Investeringsfonds (RIF).
- Ondernemers kunnen met hun vragen terecht bij het Bedrijvenloket Neder-Betuwe. Starters worden doorverwezen naar organisaties en programma's, die hen ondersteuning bieden (KAmer van Koophandel (KvK) en programma voor Gelderse starters www.startversneller.nl)
- Opstellen van een jaarlijkse economische rapportage en frequente berichtgeving over ontwikkelingen binnen het economisch (beleids-)terrein.
- In 2022 gaan wij in afstemming met de vertegenwoordigers van Ondernemers Vereniging Neder-Betuwe (OVNB) de diverse actiepunten uitvoeren.
- Het plan van aanpak bevat verbeter- en actiepunten voor het versterken van de ondernemersdienstverlening.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Werken is waardevol. Werk zorgt voor een sociaal netwerk, waardoor onze inwoners in de maatschappij blijven 'meedoen'. Mede dankzij onze ondernemers en lokale instellingen kunnen we de werkgelegenheid in onze gemeente en regio vergroten.

Laatste jaar subsidieregeling LIF

De subsidieregeling LIF is in 2022 voor het laatste jaar beschikbaar. Deze regeling, op basis van minimaal 50% eigen cofinanciering, heeft dan vier jaar gelopen en projecten van ondernemersverenigingen, ondernemersstichtingen en samenwerkende ondernemers een steun in de rug kunnen geven. In 2022 is het beschikbare budget € 30.000 voor projecten die een positieve bijdrage leveren aan de lokale economie of de lokale gemeenschap. Het indienen van aanvragen kan tot 1 mei 2022.

MKB vriendelijkste gemeente

In 2020/2021 hebben we deelgenomen aan deze verkiezing en scoorde Neder-Betuwe een 14e plaats op de provinciale ranglijst. Aan de volgende verkiezing in 2022/2023 gaan wij opnieuw deelnemen. De verbeterpunten voor onze dienstverlening nemen we mee in het plan van aanpak in de hoop dat we een nog hogere plaats zullen krijgen. De aanvullende vraagstelling voor de enquête in het landelijk onderzoek stemmen we af op onze lokale vraagstukken.

Plan van aanpak ondernemersdienstverlening

Het plan van aanpak blijft voortdurend onder onze aandacht. De resultaten uit de MKB-verkiezing geven nieuwe input om de dienstverlening verder te ontwikkelen. In 2022 pakken we dit, in afstemming met onze ondernemers, voortvarend op. Extra aandacht blijven we houden voor de corona-herstelfase en onze aangepaste vormen van dienstverlening. Dit betreft instrumenten die aansluiten bij de concrete behoefte van ondernemers.

4.2 Recreatie en Toerisme

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Het zo goed mogelijk benutten van het landschappelijk schoon van Neder-Betuwe

- Faciliteren en starten van initiatieven en projecten uit het Landschaps Ontwikkelingsplan (LOP). In 2022 werken we aan een integrale actualisering van het LOP.
- Naast de ontwikkeling van het klompenpad Opheusden worden ook klompenpaden in Dodewaard, Ochten en IJzendoorn/Echteld uitgevoerd. Doel is te komen tot een netwerk van klompenpaden.
- Ondersteunen Uit@waarde bij de doorontwikkeling van het bestaande regionale fietsroutenetwerk. In regionaal verband wordt Uit@waarde verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het fietsknooppunten netwerk. Hiertoe is voor onze gemeente een overeenkomst afgesloten voor tien jaar (2019 - 2029).
- Planontwikkeling van het gebied Veerhaven Ochten en het daarbij zo goed mogelijk benutten van kansen voor versterking van de gebruikswaarde van het gebied.
Wij voeren met de samenwerkingspartners Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland en provincie Gelderland de publieke ontwikkeling van het gebied Veerhaven Ochten uit. Dit doen we in samenhang met de opgaven van deze partners in de periode tot en met 2023. Dan wordt ingezet op het aantrekken van marktpartijen voor de private gebiedsontwikkeling van o.a. het Toeristisch Overstap Punt (TOP), het bezoekersinformatiecentrum en extensieve dag- en verblijfsrecreatie.
- Voortzetten van de jaarlijkse financiële steun aan het Regionaal Bureau voor Toerisme Rivierenland (RBT) en jaarlijks evalueren en nabespreken op basis van gemaakte prestatieafspraken.
- Voor het aantrekken van meer recreanten wordt in samenwerking met het RBT Rivierenland en het Platform Recreatie & Toerisme gewerkt aan:
  - Streven naar het aanbieden van een kwalitatief en onderscheidend aanbod aan routes voor zowel fietsers als wandelaars;
  - Promotie & marketing van onze wandel- en fietsroutes door RBT Rivierenland met subsidie vanuit het provinciale programma Sterke Gelderse Routes;
  - Promotie & marketing in samenwerking met ondernemers door Neder-Betuwe pagina's en advertenties in de jaarlijkse uitgave RVRNLND Magazine (oplage 77.000 exemplaren);
  - Uitvoeren van acties uit de lokale *visie Recreatie en Toerisme*;
  - Stimuleren en helpen van ondernemers bij nieuwe initiatieven die bijdragen aan een betere kwaliteit en meer recreatieaanbod.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Ontwikkeling Klompenpaden

In 2022 zal het laatste klompenpad van IJzendoorn/Echteld ontwikkeld worden, zodat er een dekkend netwerk aan klompenpaden binnen onze gemeente zal zijn.

Ontwikkeling Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT)

Het regionaal Bureau voor Toerisme (RBT) Rivierenland heeft in 2021 een statutaire naamswijziging ondergaan naar Bureau voor Toerisme. De jaarlijkse prestatieafspraken zijn aangepast naar samenwerkingsafspraken en zullen in 2022 geëvalueerd worden.

Ontwikkeling recreatie en toerisme

In 2022 start de uitvoering van het nieuwe regionaal ambitiedocument 2022 - 2025. Recreatie en toerisme blijft een speerpunt. Een bijdrage aan de doelstellingen wordt mede uitgevoerd door 5 versnellingsopgaven. Gemeente Neder-Betuwe is trekker van de opgave 'agrotourisme' en lid van de werkgroep van de opgave 'rivierbeleving'. In 2022 worden de activiteiten behorende bij deze opgaven opgestart en uitgevoerd.

Ontwikkeling Boven-Linge

In 2021 is het ambitiedocument over de Boven-Linge opgesteld door gemeenten, waterschap Rivierenland en provincie Gelderland. In 2022 wordt hieraan een vervolg gegeven en wordt een uitvoeringsplan voor de komende jaren opgesteld.

Ontwikkeling Gastvrije Waaldijk

In 2021 is de samenwerkingsovereenkomst Gastvrije Waaldijk getekend door gemeenten, waterschap Rivierenland en provincie Gelderland. Dankzij deze mijlpaal worden er in 2022 twee projecten opgestart, namelijk allereerst een haalbaarheidsonderzoek naar een fietsverbinding over het Amsterdam-Rijnkanaal. En als tweede 'Verhaal van de Waal', een marketingcommunicatieplan rondom de Gastvrije Waaldijk.

Ontwikkeling Veerhaven Ochten

Eind 2021 is de realisatieovereenkomst voor de eerste fase van de gebiedsontwikkeling Veerhaven Ochten door de projectpartners Provincie Gelderland, Gemeente Neder-Betuwe, Waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat ondertekend. De eerste fase van de gebiedsontwikkeling behelst de herinrichting van het plangebied (o.a. reactivering van de voormalige veerhaven, aanleg hoogwatervrijterrein, realisatie van een natuurlijke geul).

Eind 2021 zijn de ontwerp-vergunningen en het ontwerp-provinciaal inpassingsplan (PIP) voor de realisatie van fase 1 ter inzage gelegd. 2022 staat in het teken van het doorlopen van de procedures, zodat de definitieve vergunningen en het definitieve PIP eind 2022 beschikbaar zijn. De start van de uitvoering is voorzien in 2023.

De gemeente is trekker voor de private doorontwikkeling in fase 2 van de gebiedsontwikkeling. Begin 2022 start de gemeente het proces om te komen tot een optimale recreatieve ontwikkeling van de Veerhaven Ochten en de bijbehorende private partij. Daartoe wordt een plan van aanpak opgesteld waarin de volgende onderwerpen verder zijn uitgewerkt:

- Financiering, inzet van mensen en middelen;
- Organisatiemodel Waterbelevingscentrum/TOP+ (stichting, commercieel of combinatie);
- Subsidiemogelijkheden (investering, educatie);
- Planning met mijlpalen.

4.3 Winkelconcentraties

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Actief verbeteren van het voorzieningenniveau en de leefbaarheid van de kernen

- Afhankelijk van definitieve besluitvorming over het centrumplan Ochten werken we de plannen uit voor een toekomstbestendige (her)inrichting van de openbare ruimte.
- De herinrichting van de Hoofdstraat in Kesteren is voltooid.
- Het college heeft aangegeven, dat de prioriteit ligt bij de kernen Ochten en Kesteren. Hieraan geven wij voorrang. Private initiatieven voor de kern Opheusden blijven we nauwlettend volgen.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Voor de herinrichting van de openbare ruimte Dr. M. van Drielplein in Ochten zijn middelen in de begroting opgenomen.

Ontwikkelingen?

Door initiatiefnemers is na een lang onderhandelingstraject een akkoord over de gewenste transformatie van het oude dorps huis Ochten naar een supermarkt en nieuw dorps huis. Nadat deze transformatie gereed is zal de gemeente de herinrichting van het Dr. M. van Driel plein ter hand nemen. De 2e helft van 2022 starten we met de noodzakelijke planologische procedure en vergunningen waarna de realisatie van het nieuwe onroerend goed kan starten. De verwachting is dat de herinrichting van het Dr. M van Driel plein in 2024 zal starten.

4.4 Glasvezelverbindingen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Stappen naar een 100% dekkend glasvezelnetwerk

- De ambitie is om te komen tot een open breedbandnetwerk dat toekomstbestendig is. Het is het eerste regionale glasvezelnetwerk van Nederland. Dit open netwerk is beschikbaar voor alle providers in Nederland die hun diensten hierop willen aanbieden.
- De Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) heeft een opdracht gegund aan een marktpartij voor ontwerp, aanleg, onderhoud en beheer van het regionale breedbandnetwerk voor de zogenaamde 'witte adressen' in het buitengebied. Het project van UBR richt zich alleen op alle zogenaamde 'enkel-koper-adressen' die zich buiten de dichtbevolkte kernen van de regio bevinden.
- In regionaal verband willen we het mogelijk maken en stimuleren we de aanleg van een breedbandnetwerk in het buitengebied van de aan de UBR deelnemende gemeenten.
- De gemeenteraden van de zeven samenwerkende gemeenten in de UBR zijn akkoord gegaan met een garantstelling voor een lening bij een bank. Deze garantstelling verhoudt zich met het aantal aan te sluiten adressen binnen de gemeente.
- De gemeenschappelijke regeling UBR is in januari 2020 opgericht. Er is door de UBR een lening afgesloten voor het aanleggen van het breedbandnetwerk. Dit is na de afronding van de aanbestedingsprocedure voor aanleg van het netwerk met een partij gebeurd.
- Op 26 september 2019 heeft de gemeenteraad het college toestemming gegeven voor de oprichting van de Gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR). Op 1 oktober 2019 heeft het college positief besloten tot oprichting van deze gemeenschappelijke regeling. Begin 2020 is de UBR opgericht. Het gaat om een samenwerking tussen 7 gemeenten in regio Rivierenland voor de aanleg van een breedbandnetwerk voor de zogenaamde 'enkel-koper-adressen' in het buitengebied. Het is het eerste regionale glasvezelnetwerk van Nederland.
- Wij werken in regionaal verband mee aan het proces en de afstemming met Regio Rivierenland en de overige samenwerkende gemeenten in deze regio.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

De Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) is een samenwerkingsverband (gemeenschappelijke regeling) van 7 gemeenten: Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel. Doel van deze samenwerking is te komen tot een breedbandnetwerk in het buitengebied van de deelnemende gemeenten.

Op 31 maart 2022 heeft het Dagelijks Bestuur van Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland de concept Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021 voor zienswijze gestuurd aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Deze stukken worden in Neder-Betuwe in de raad van 9 juni 2022 behandeld.

De komende maanden/jaren wordt verder invulling gegeven aan de exploitatie van het glasvezelnetwerk op 8.880 adressen in het buitengebied van de gemeenten in de gemeenschappelijke regeling UBR.

Overige ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen te melden

Wat mag het kosten?

Programma 4 Economie					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Actualisatie kapitaallasten	0	350	350	37.350
Totaal		0	350	350	37.350

a. Actualisatie kapitaallasten (nadeel in 2023 en 2024 € 350, en in 2025 € 37.350)

We schrijven pas af volgens onze kaders zoals deze zijn opgenomen in de, door u, vastgestelde financiële verordening een jaar na ingebruikname.

Voor Economie geldt dat de investering Ontwikkeling Veerhaven Ochten is doorgeschoven naar 2022 en er wordt een verhoging van het investeringskrediet gevraagd van € 35.000, wat resulteert in structurele kapitaalverhoging van € 350 vanaf 2023.

Het investeringskrediet Herinrichting v Drielplein Ochten is doorgeschoven als realisatie naar 2024 wat resulteert in kapitaallasten van € 37.000 in 2025.

Investeringsen

Programma: 4 Economie				
	Startjaar	Investerings- bedrag x € 1.000	Voortgang	
			Beleidsmatig	Financieel
Ontwikkeling Veerhaven Ochten	2022	135		
	De investering Ontwikkeling Veerhaven Ochten is doorgeschoven naar 2022 en wordt een verhoging van het investeringskrediet gevraagd van € 35.000, wat resulteert in structurele kapitaalverhoging van € 350 vanaf 2023.			
Herinrichting v Drielplein Ochten	2022	1.200		
	Het investeringskrediet Herinrichting v Drielplein Ochten is doorgeschoven als realisatie naar 2024 wat resulteert in kapitaallasten van € 37.000 in 2025.			
		1.335		

PROGRAMMA 5 WMO, JEUGDZORG EN PARTICIPATIEWET

Missie

Iedereen doet mee en iedereen doet ertoe

De kracht en mogelijkheden van onze inwoners zijn de vertrekpunten bij de (her)inrichting van het sociale domein. Met en door de inwoners werken wij aan een samenleving waarin ruimte, begrip en aandacht is voor de verschillende identiteiten, die onze gemeente rijk is. Het creëren van een klimaat van welzijn is een taak van ons allemaal.

Thema's

5.1 Zorg voor wie het echt nodig heeft en budget sociaal domein

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Zorg voor wie het echt nodig heeft

- In 2021 zijn de zorgaanbieders betrokken bij het inkoopproces 2022. Daarnaast wordt er een regionale nota inkoopstrategie opgesteld, waarbij ook de zorgaanbieders een rol spelen. In deze processen is ook aandacht voor de innovatie binnen het sociaal domein.
- De integrale aanpak van zorg en ondersteuning van ouderen krijgt vorm in de nota Sociaal Domein.
- Stabiliseren van cliënttevredenheid ten opzichte van het voorgaande jaar (in 2022 ontvangen wij de rapportages over de cliënttevredenheid van 2021).
- Uitwerken nieuwe nota Sociaal Domein. Door corona heeft dit proces vertraging opgelopen. In september 2021 is de nota aangeboden aan de raad.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

Inkoopproces 2022

In 2021 is de nieuwe regionale inkoopstrategie met bijbehorende uitgangspunten vastgesteld. Het inkoopproces Wmo en Jeugd heeft een doorlooptijd van ongeveer anderhalf jaar. Vanwege deze nieuwe inkoopstrategie is de implementatie van het inkoopproces Wmo en Jeugd met een jaar verschoven. Dit gaat in op 1 januari 2023. Dat betekent dat we in 2021 zijn begonnen met de voorbereidingen voor dit inkoopproces, die doorlopen tot en met 2022. De zorgaanbieders zullen hierbij betrokken worden. In de nieuwe inkoopstrategie zijn in 2022 twee sporen opgenomen: voortzetting van de huidige inkoop Wmo en Jeugd en het opzetten van pilots om te kijken of we vanaf 2023 een betere inkoopvariant kunnen ontwikkelen in onze regio.

Incidenteel is extra inzet voor de nieuwe inkoop geborgd door extra middelen die beschikbaar zijn gesteld in de Bestuursrapportage najaar 2021 voor de jaren 2021, 2022 en 2023. De consequenties voor de structurele inzet, zowel beleidsmatig als uitvoerend, zijn op het moment van schrijven nog niet duidelijk. Daarnaast kan het zijn dat we als gemeente willen deelnemen aan een pilot. In dat geval hebben wij middelen nodig om dat te organiseren en zullen wij deze via de P&C-cyclus bij u aanvragen.

Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2021 - 2024

De Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2021 - 2024 is opgesteld en in september 2021 aangeboden aan de raad. In navolging van deze nota stellen we uitvoeringsplannen op per geformuleerd leefgebied. In mei voeren we een opiniërend gesprek met de raad met als doel om te komen tot SMART-doelstellingen, die ook kunnen worden gebruikt voor de P&C-producten. De uitvoeringsplannen komen aan de orde in de raadsvergadering van september 2022. Het uitgangspunt is nieuw beleid voor oud beleid. Maar binnen het Sociaal Domein is het soms belangrijk om te investeren (bijvoorbeeld in preventie) om hogere kosten te voorkomen. Dat spanningsveld blijft.

5.2 Maatschappelijke participatie – Iedereen doet mee

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Voldoende impulsen voor bijstandsgerechtigden om een maatschappelijke bijdrage te leveren.

- Deelname aan projecten van het Regionaal Werkbedrijf - Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt Rivierenland (RW - POA Rivierenland) die de route naar werk moeten verkorten.
- Ondernemers worden gestimuleerd werkloze inwoners (al dan niet met arbeidsbeperking) van werk te voorzien. Via het Regionaal Werkbedrijf (waarin overheid, werkgevers- en werknemersorganisaties en onderwijsinstellingen zijn vertegenwoordigd) vindt samenwerking plaats om mensen met een arbeidsbeperking passend werk te bieden. In 2021 is de regionale werkgeversbenadering verder geüniformeerd. Werkgevers krijgen vanaf dat moment te maken met één portaal, waarachter meerdere uitvoeringsorganisaties (zoals UWV, gemeente Buren en Werkzaak) samenwerken.

Participatie statushouders stimuleren

- Op 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet Inburgering in werking. Vanaf dat moment krijgen gemeenten de regie (terug) op het inburgeringstraject van inwoners. Voor de zogenaamde 'ondertussengroep' statushouders, die nog met de vroegere Wet Inburgering te maken hebben, worden op dit moment trajecten georganiseerd om het taalniveau zoveel als mogelijk te versterken. Focus ligt daarbij op de groep inburgeraars die de taal tegen het einde van hun DUO-lening nog niet voldoende machtig zijn om te slagen voor het inburgeringsexamen. Dit is een samenwerkingsproject binnen de arbeidsmarktregio.
- De nieuwe Wet Inburgering biedt uitgebreidere mogelijkheden voor het leren van de taal en (parttime) werk of vrijwilligerswerk te combineren. In samenwerking met gemeente Buren wordt op zoek gegaan naar (vrijwilligers) werk.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er zijn budgetafwijkingen op Inburgering, die leiden tot een beperkt incidenteel nadeel. Zie "Wat mag het kosten?".

Ontwikkelingen?

Arbeidsmarkt(participatie)

Werkgevers hebben een grote vraag naar personeel. Dit leidt ertoe dat het wat makkelijker is mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar werk te bemiddelen. Werkgevers lijken meer bereid deze doelgroep een kans te geven. Het is afwachten in hoeverre de oorlog in Oekraïne een effect gaat hebben op de arbeidsmarkt de komende periode.

Inburgering

Gelet op de schaalgrootte werken gemeenten in Rivierenland samen aan de uitvoering van de Wet Inburgering. Leerroutes en specifieke op inburgering gerichte taken worden gezamenlijk georganiseerd. Het leren kennen van de lokale leefomgeving wordt, in een regionaal afgestemde werkwijze, lokaal georganiseerd. Hoewel de nieuwe Wet Inburgering in werking trad op 1 januari 2022, duurt het dan nog een aantal maanden totdat de eerste inwoners, waarop deze nieuwe wet van toepassing is, in onze gemeente worden gehuisvest. Vanaf dan heeft de gemeente regie op de route naar inburgering en kunnen activiteiten gericht op (arbeidsmarkt)participatie afgestemd worden op het inburgeringstraject. Er blijft dus, parallel hieraan, nog een aantal jaren sprake van een groep inburgeraars waarop de nieuwe wet (en de regierol van de gemeente) niet van toepassing is. In de eerste maanden van 2022 kende de regio een relatief grote instroom van statushouders (die vaak nog onder de oude wetgeving vallen). Deze groep ontvangt zoveel als mogelijk dezelfde begeleiding. De zogenaamde "ondertussengroep" is daarmee wel veel groter dan verwacht. Wij blijven de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen op maatschappelijke participatie actief volgen. Indien daartoe een aanleiding is, laten wij budgetten in de tweede bestuursrapportage 2022 bijstellen.

5.3 Preventie – Maatschappelijk terrein

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Transformatie van zorgverlening naar meer preventie

- Verdere uitvoeren van beleid om eenzaamheid te voorkomen (startnotitie is vastgesteld in het vierde kwartaal van 2019).
- Gerichte preventie en versterking van eigen kracht door het ontwikkelen van een specifiek aanbod voor groepen jeugdigen en/of ouders, die een vergrote kans lopen om een beroep op jeugdhulp te doen.
- Verbreden van informele zorg door goede informatievoorziening en samenwerking van maatschappelijke partners zoals SWAN, Welzijn Rivierstroom en Mozaïek, buurtsportcoaches, huisartsen en onze kernpunten e.a.
- Uitvoering pilot vitaal sportpark Dodewaard om maatschappelijk rendement te vergroten i.s.m. sport, onderwijs, welzijn, cultuur, kinderopvang, buurtsportcoaches, zorgaanbieders, CIOS, GSF en ROC.
- De gewenste samenwerking tussen de gemeente en de huisartsen krijgt steeds meer vorm. In oktober 2021 is een POH Jeugd gestart bij de huisartspraktijken.
- Uitvoeren van de plannen uit het in 2020 opgestelde lokale Sportakkoord.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er is een nadelige budgetafwijking in verband met de versterking van de preventieve aanpak jeugdoverlast (Zie ook onderstaand bij "Ontwikkelingen" en bij "Wat mag het kosten?"). Daarnaast is er een budgetafwijking met een budgettair neutrale uitwerking op de uitvoering van het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit!.

Ontwikkelingen?

In de begroting is als ontwikkeling gemeld dat in de uitvoeringsplannen van de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2021 – 2024 beschreven zal staan hoe we in 2022 uitvoering geven aan het verminderen van eenzaamheid onder onze inwoners, van jong tot oud. Op het moment van schrijven wordt gewerkt aan deze uitvoeringsplannen. Daarnaast wordt ook de lokale coalitie tegen eenzaamheid 'Samen is leuker' steeds verder uitgebouwd, door de uitvoering van activiteiten/initiatieven die hieraan verbonden zijn en door nieuwe partners die aansluiten.

In de begroting is ook als ontwikkeling gemeld dat het lokale Sportakkoord onder de naam Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit! is uitgebreid tot een Breed Leefstijlakkoord. Dit is een samenvoeging van het lokale Sportakkoord en het lokale Preventieakkoord van Neder-Betuwe, waarmee uiting wordt gegeven aan onze visie dat sport, bewegen, preventie en een gezonde leefstijl nauw met elkaar verbonden zijn. Onder leiding van een stuurgroep, bestaande uit een vertegenwoordiging van de gemeente en verschillende maatschappelijke partners, wordt nu uitvoering gegeven aan de ambities en acties die in het Breed Leefstijlakkoord beschreven staan of hieruit voortkomen.

In de begroting staat de ambitie van de nota Sociaal Domein beschreven, om meer in te zetten op de omgeving van jeugdigen en ouders met een ondersteuningsvraag. Dit staat naast specifiek aanbod voor groepen jeugdigen en/of ouders die een vergrote kans lopen om een beroep op jeugdhulp te doen. In de uitvoeringsplannen, die voortvloeien uit de nota Sociaal Domein, wordt beschreven hoe deze ambitie tot uitvoering wordt gebracht.

In de bestuursrapportage najaar 2021 hebben wij u gemeld dat we met een gezamenlijke subsidie via de organisatie ZonMW met vier regiogemeenten, de GGD, en andere partners aan de slag gaan met het samenwerkingsproject 'Gemeenten Samen Gezond'. Bedoeld om onze huidige aanpak voor het tegengaan van overgewicht, dat we nu onder de beleidsvlag van Neder-Betuwe Bloeit! uitvoeren, verder te verbeteren en te versterken. Wij meldden toen dat een projectleider/onderzoeker vanuit de

GGD de gemeenten vier jaar lang zal begeleiden in het verbeteren van de aanpak van overgewicht, mits ZonMW hiervoor een 'go' zou geven na het eerste halfjaar. Wij kunnen u melden dat deze 'go' in maart 2022 is gegeven.

We zien dat de problematiek rondom jongerenoverlast is toegenomen. In dit kader is eind 2021 ook een motie jongerenwerk en veiligheid aangenomen. Op basis van deze motie is en worden de mogelijkheden onderzocht om het huidige beleid, de huidige werkwijze en samenwerking tussen de (veiligheids)partners te verbeteren. Daarbij wordt vooral gekeken naar de ervaren problematiek, de behoeften bij de partners en de methodieken die hiervoor ingezet kunnen worden. Om deze aanpak goed neer te zetten, de samenwerking te verstevigen en de werkwijze voor de lange termijn te borgen, is het nodig om tijdelijk een coördinator in te zetten. In een raadsinformatiebrief (RIB-39 d.d. 24-05-2022) bent u hierover nader geïnformeerd.

5.4 Mantelzorg

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Mantelzorg is op haar taak berekend

- Vervolgen van en besluiten over het herijken van de waardering voor vrijwilligers en mantelzorgers door een eigentijdse vorm te vinden om hen meer te waarderen.
- Onderzoek naar de mogelijke inzet van maatschappelijke stages in overleg met het voortgezet onderwijs om jongeren zo te betrekken bij het vrijwilligerswerk.
- Uitvoeren van de uitkomsten van het onderzoek naar welke aanvullende ondersteuningsbehoefte nodig is voor onze mantelzorgers. Doel is dat zij hun taak als mantelzorger kunnen volhouden en kunnen combineren met het werk en andere activiteiten. Daarbij ook aandacht besteden aan jonge mantelzorgers om overbelasting te voorkomen.
- Onderzoeken welke aanvullende ondersteuningsbehoefte nodig is voor onze vrijwilligers, zodat zij hun taak als vrijwilliger kunnen volhouden en kunnen combineren met het werk en andere activiteiten.
- Ontwikkelen van beleid op het terrein van mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Wij verwachten een positieve budgetafwijking. In het eerste kwartaal van 2022 is een eerste inventarisatie verricht welke budgetten wij verwachten nodig te hebben rondom de beleidsontwikkeling op de thema's mantelzorgers en vrijwilligers. Dit vraagt nog een nadere uitwerking en concretisering. Wij verwachten dat we u hierover nader kunnen informeren in de tweede bestuursrapportage 2022 en dat we budget kunnen teruggeven.

Ontwikkelingen?

Als uitwerking van het onderzoek van Mantelzorg NL naar de wensen en behoeften aan mantelzorgondersteuning in Neder-Betuwe (2020) is Welzijn Rivierstroom aangewezen als het centrale knooppunt voor het thema mantelzorg. Daarnaast continueert Welzijn Rivierstroom de ondersteuning aan mantelzorgers zowel voor individuele mantelzorgers als voor groepen.

In de Integrale Beleidsnota Sociaal domein 2021 - 2024 is onder het leefgebied Meedoen en Samenleven het resultaat 'Mantelzorgers zijn in balans' opgenomen. Op dit moment wordt dit thema nader uitgewerkt in het uitvoeringsplan.

5.5 Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Armoede neemt af

- Bestrijden van kinderarmoede door het aanbieden van het zogenoemde kindpakket. Het streven is om circa 545 voorzieningen te verstrekken, waarbij het mogelijk is dat één kind gebruik maakt van een combinatie van voorzieningen.
- Uitvoeren van het Meerjarenbeleidsplan schuldhulpverlening door de samenwerking tussen alle partijen op het gebied van schulden en vroeg-signalering te vergroten. Sinds 2021 heeft de gemeente dankzij nieuwe wetgeving ruimere mogelijkheden om bij betalingsachterstanden inwoners proactief te benaderen. In eerste instantie richt de aanpak zich op partijen als woningbouwverenigingen, nutsbedrijven en zorgverzekeraars.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Tot nu toe is nog geen afwijking ten opzichte van planning en/of begroting te zien. Wij houden er echter rekening mee dat gedurende het tweede en derde kwartaal van 2022 de gevolgen van de stijging van de energielasten zichtbaar gaan worden in hogere aantallen inwoners met betalingsproblemen.

Ontwikkelingen?

In 2022 worden zowel het Plan bestrijding kinderarmoede (grondslag voor het Kindpakket Neder-Betuwe) als het Meerjarenbeleidsplan Schuldhulpverlening geactualiseerd, mede op basis van de goede ervaringen in de afgelopen jaren en nieuwe wetgeving.

In het eerste kwartaal van 2022 zijn de uitgaven bijzondere bijstand nog in lijn der verwachting. We merken echter dat steeds meer inwoners moeite hebben met rondkomen, met name door de hogere energierekening. Via de gemeente hebben huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm een eenmalige tegemoetkoming ontvangen. Het rijk heeft toegezegd deze extra uitgave te compenseren, maar het is nog onbekend of dit toereikend zal zijn voor de totale lasten. Daarnaast is de verwachting dat het aantal inwoners met betalingsproblemen gedurende de komende periode zal oplopen. Eén en ander legt eveneens extra druk op de uitvoering.

Wij blijven de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen op armoedebeleid en schuldhulpverlening actief volgen. Indien daartoe een aanleiding is, laten wij budgetten in de tweede bestuursrapportage 2022 bijstellen.

5.6 Jeugdzorg

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Goed toegankelijke en bereikbare jeugdzorg en actief beleid voor pleegzorg. Versterken van de eigen kracht

- Verbeteren van de samenwerking tussen gemeente en onderwijs via het ondersteuningsteam op school en met het opstellen van een integraal ondersteuningsplan voor jeugdigen. Naast de al verbeterde samenwerking met de basisscholen zetten we ook in op de samenwerking met het voortgezet onderwijs en partners in de voorschoolse periode.
- Verbeteren van de samenwerking tussen huis- en jeugdartsen, Kernpunten en Sociaal Team door onder andere de inzet van een gedragsdeskundige en de ondersteuningsteams (OT's) op scholen. Hierdoor kan de inzet van specialistische (Geestelijke Gezondheids)zorg beperkt of anders ingezet worden.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er zijn diverse budgetafwijkingen. Op basis van de Jaarstukken 2021 wordt een structureel voordeel verwerkt op Jeugd Zorg in natura. Daarnaast is er een incidenteel nadeel in verband met versterking voor het regieteam (onderdeel van de Kernpunten). Ook is er een afwijking met een budgettaire neutrale uitwerking op schoolmaatschappelijk werk. Een nadere verklaring is opgenomen onder "Wat mag het kosten?".

Ontwikkelingen?

Nationaal Programma Onderwijs en pilots jeugdhulp in de school

De samenwerking met het onderwijs vraagt onze continue aandacht en wordt waar nodig en mogelijk aangepast om de gezamenlijke ondersteuning aan jeugdigen te optimaliseren. In de begroting 2022 zijn als ontwikkeling pilots 'uitbreiding schoolmaatschappelijk werk' en pilots 'jeugdhulp in de school' opgenomen. Met behulp van de NPO-middelen (Nationaal Programma Onderwijs) die wij van het rijk ontvangen, hebben wij deze pilots kunnen uitbreiden. Zie hierover meer onder 'Overige ontwikkelingen: Nationaal Programma Onderwijs (NPO) om corona achterstanden in te halen'.

Gelderse Verbeteragenda

Het doel van de Gelderse Verbeteragenda is kinderen en gezinnen beter en eerder beschermen tegen onveiligheid en onveilige situaties en zo vroeg als mogelijk betrokken zijn om schade te voorkomen. Dit wordt gedaan door het verbeteren van de samenwerking tussen alle Gelderse gemeenten, de vier gecertificeerde instellingen, de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis.

In 2022 is de pilot van het regionaal expertiseteam gestart en verloopt volgens planning. Momenteel loopt een onderzoek naar de mate en mogelijkheden van opschaling. Ook wordt gekeken naar eventuele doorontwikkelingen van veel voorkomende problematiek op casusniveau. Wij verwachten op korte termijn een landelijke uitspraak van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten hoe een Regionaal Expertteam (RET) ingericht moet zijn. Indien nodig, zullen wij de inrichting van onze pilot daarop aanpassen.

5.7 Zorg voor ouderen en gehandicapten

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Zorg en welzijn op dorpsniveau (wijkzorg)

- Bezien of de speerpunten uit het landelijke ouderenpact 'waardig ouder worden' aanleiding geven om tot verdere actie over te gaan. Deze speerpunten zijn: integrale aanpak om eenzaamheid te signaleren en te doorbreken, zorgen dat ouderen met goede ondersteuning langer thuis kunnen wonen en de kwaliteit van de verpleeghuiszorg verbeteren.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er zijn diverse budgetafwijkingen. Ondanks de invoer van diverse kostenbesparende maatregelen wordt op basis van de prognose van Versis een structureel nadeel verwacht op Wmo-vervoer. Daarnaast zijn de inkomsten vanuit eigen bijdragen Wmo structureel afgenomen. Voor een nadere toelichting zie "Wat mag het kosten?".

Ontwikkelingen?

Eenzaamheid

Het thema eenzaamheid is opgenomen in de Integrale beleidsnota Sociaal Domein 2021 - 2024 en de lokale coalitie tegen eenzaamheid 'Samen is leuker'. Dit is nader beschreven onder thema 5.3 Preventie - Maatschappelijk terrein.

Zorg voor ouderen

Op dit moment werken we aan een uitvoeringsplan bij de Integrale beleidsnota Sociaal Domein 2021 - 2024 voor het thema gezond en vitaal ouder worden. Hierin is ook aandacht voor activiteiten die onze inwoners stimuleren om zo vitaal mogelijk ouder te worden en langer zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen.

Overige ontwikkelingen

Gemeenten zijn met ingang van 2022 inhoudelijk verantwoordelijk voor Beschermd Wonen en met ingang van 2026 financieel verantwoordelijk voor Maatschappelijke Opvang

Vanaf 1 januari 2022 heeft het rijk de taak Beschermd Wonen gedecentraliseerd van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. Gemeenten krijgen hiervoor vanaf 2024 van het rijk extra middelen in het Wmo-budget. Dit is nieuw: voorheen gingen alle budgetten voor uitvoering van deze taak naar de centrumgemeente. Voor onze regio is dat de gemeente Nijmegen. Maatschappelijke Opvang blijft voorsnog tot 2026 de (financiële) verantwoordelijkheid van de centrumgemeenten.

De kern van de transitie Beschermd Wonen is:

- In tien jaar tijd een gefaseerde invoering van het objectieve financiële verdeelmodel voor beschermd wonen;
- In die tien jaar gefaseerde uitvoering van de door-decentralisatie beschermd wonen;
- Vanaf 2024 wordt een deel van de middelen voor het eerst objectief verdeeld;
- De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor bestaande cliënten, nieuwe cliënten worden de verantwoordelijkheid van alle gemeenten;
- Over de eventuele door-decentralisatie van de Maatschappelijke Opvang naar alle gemeenten wordt op basis van een evaluatie over vier jaar een beslissing genomen.

Op 30 juni 2021 is het 'Regioplan Beschermd Wonen, regio Nijmegen en Rivierenland' vastgesteld. In dit regioplan wordt nader invulling gegeven aan de transitie beschermd wonen, zoals: de regiogemeenten blijven op het schaalniveau van Gelderland-Zuid samenwerken, Tiel en Nijmegen blijven de centrumlocaties voor opvangvoorzieningen, er is één centrale toegang voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang en ambulantisering van de zorg.

Bij de Jaarstukken 2020 en 2021 hebben wij verantwoord dat wij van de gemeente Nijmegen (als centrumgemeente) middelen hebben ontvangen in aanloop naar de nieuwe financiële herverdeling van het landelijk budget in 2023. De middelen zijn bedoeld om de komende jaren te besteden aan beschermd wonen, sluitende aanpak (wijkGGZ) dak- en thuislozenprojecten, het versterken van lokale zorg- en welzijnsprojecten, schuldhulpverlening en ons lokale project 'tussenvoorziening'. Daarnaast zal er regionaal (met een bijdrage van alle gemeenten) geïnvesteerd moeten worden in voorzieningen en extra capaciteit (projectleider(s)). Het woonplaatsbeginsel én het financieel verdeelmodel is - wederom - uitgesteld van 1 januari 2023 naar 1 januari 2024. Hiermee valt er een gat van een jaar (2023) wat betreft de samenwerkingsafspraken en de begroting tussen de regiogemeenten (Rijk van Nijmegen en Rivierenland) en Nijmegen. Immers: Nijmegen blijft een jaar langer dan verwacht alle financiële middelen ontvangen voor beschermd wonen, terwijl alle samenwerkende gemeenten wel al inhoudelijk verantwoordelijk zijn. Stappen die wij in 2022 en vooral 2023 zullen zetten, zijn:

1. Ambtelijke voorbereiding van de (mogelijke) gevolgen en inventarisatie van kosten;
2. Bestuurlijke afstemming en afspraken maken;
3. Oefenen met de opgestelde begrotingssystematiek (ook al is die nog niet van toepassing).

Doorontwikkeling regionale samenwerking inkoop Wmo en Jeugd

Er zijn verschillende ontwikkelingen die de regionale samenwerking op het gebied van inkoop Wmo en Jeugd beïnvloeden.

Er komt een aanpassing van de Jeugdwet die begin 2023 in werking moet treden. Dit wetsvoorstel ziet toe op het verbeteren van randvoorwaarden opdat de nodige zorg voor jeugdigen beschikbaar is. Het betreft het versterken van opdrachtgeverschap van gemeenten door regionale samenwerking, versterken van het opdrachtnemerschap en goed bestuur van aanbieders en het versterken van inzicht in en toezicht op het stelsel van zorg voor jeugdigen. Dit zijn ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op ons eigen beleid, onze capaciteit en zelfs onze gemeentelijke organisatie. Wij volgen

deze ontwikkelingen daarom op de voet en daar waar mogelijk houden we hier rekening mee bij de ontwikkelingen in onze regionale samenwerking.

In 2022 wordt een regiovisie Jeugdhulp opgesteld om de samenwerking te versterken.

De nieuwe inkoopstrategie is al in paragraaf 5.1 genoemd.

Verder wordt er hard gewerkt aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken gemeenten op het gebied van de inkoop Wmo en Jeugd. Dit vraagt ook een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met een uitvoeringsorganisatie. Op dit moment is dat Regio Rivierenland. Het is aannemelijk dat zij de uitvoeringsorganisatie blijven. Dit is op dit moment nog niet besloten, maar wordt uitgewerkt en krijgt in 2022 verder vorm. Op 1 januari 2023 moet dit van start gaan. Bij de nieuwe DVO en samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten kijken we naar wat we nu nodig hebben aan capaciteit. Het is denkbaar dat we meer capaciteit nodig hebben, omdat we ook een benodigde kwaliteitsslag moeten maken, zowel in het contractmanagement als in het beleidsmatige aspect van de samenwerking.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO) om corona achterstanden in te halen

Zowel gemeenten als het onderwijs krijgen middelen vanuit het rijk om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen hebben opgelopen tijdens de coronapandemie. De middelen worden beschikbaar gesteld vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). In de periode 1 augustus 2021 t/m 31 juli 2023 krijgen wij circa € 556.000 uitgekeerd. Over de inzet van de middelen bent u nader geïnformeerd in RIB-13 d.d. 01-02-2022. Vanaf begin 2022 hebben we de inzet van het schoolmaatschappelijk werk op alle scholen fors uitgebreid (bovenop de uitbreiding vanuit de pilots 'uitbreiding schoolmaatschappelijk werk' die in 2021 op de VO scholen zijn gestart). Ook hebben de jeugdconsulenten meer tijd beschikbaar voor de samenwerking met het onderwijs. En we verwachten dat binnenkort drie basisscholen starten met een pilot 'jeugdhulp in de school' waarbij de samenwerking tussen onderwijs en gemeente wordt geïntensiveerd. In 2021 zijn twee basisscholen reeds met dergelijke pilots gestart en de eerste indrukken zijn goed.

We werken aan een monitor om effect en resultaat van deze tijdelijke maatregelen in kaart te brengen. Op basis hiervan kan een afweging worden gemaakt over structurele voortzetting van de maatregelen. Wij hopen na de zomer een beeld te hebben van de eerste resultaten van de pilots.

Doorontwikkeling onafhankelijke cliëntondersteuning

Zoals in de begroting is toegelicht zijn we aangesloten bij het 'koplopertraject' voor de doorontwikkeling van de functie van onafhankelijke cliëntondersteuning binnen het Sociaal Domein. Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan het plan van aanpak wat we gezamenlijk met de deelnemende partijen in onze gemeente hebben opgesteld. Begin 2022 is gestart met de uitvoering van de activiteiten uit dit plan van aanpak, zoals het aanpassen van de communicatie rondom onafhankelijke cliëntondersteuning en het verbeteren van de samenwerking tussen het Kernpunt en de aanbieders van onafhankelijke cliëntondersteuning.

Wat mag het kosten?

Programma 5 Wmo, Jeugdzorg en Participatie					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Samenkracht en burgerparticipatie	50.000	0	0	0
b.	Wijkteams	0	0	0	0
c.	Begeleide participatie	61.077	101.516	101.516	101.516
d.	Arbeidsparticipatie	16.649	0	0	0
e.	Maatwerkdienstverlening 18+	60.000	60.000	60.000	60.000
f.	Maatwerkdienstverlening 18-	-115.000	-115.000	-115.000	-115.000
g.	Volksgezondheid	-12.328	-10.078	-10.078	-10.078
h.	Geescaleerde zorg 18-	50.752	0	0	0
i.	Aanspraak stelpost prijsstijgingen	435.822	435.822	435.822	435.822
Totaal		546.972	472.260	472.260	472.260

a. Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie (incidenteel nadeel € 50.000)

Op dit taakveld is sprake van een incidenteel nadeel van € 50.000 op Jeugd- en jongerenwerk. We zien dat de problematiek rondom jongerenoverlast is toegenomen. In dit kader heeft uw raad eind 2021 ook een motie jongerenwerk en veiligheid aangenomen. Om de brede preventieve aanpak van jeugdoverlast te versterken is tijdelijk een extra investering nodig, onder meer voor de tijdelijke inzet van een coördinator en een aantal aanpassingen in de openbare ruimte.

Naast bovengenoemd nadeel is sprake van een budgetafwijking met een budgettair neutrale uitwerking op schoolmaatschappelijk werk. In het kader van het regionale transformatieplan worden er in Neder-Betuwe pilots uitgevoerd op de drie middelbare scholen, die worden bekostigd vanuit het Transformatiefonds. Tot en met 2021 werden deze middelen voor ons beheerd door Regio Rivierenland. Met ingang van 2022 hebben wij de middelen in eigen beheer genomen. Het gaat om een bedrag van € 61.507 voor de jaren 2022 en 2023. Dit wordt in de begroting verwerkt als een baat en een last en is daarmee budgettair neutraal. Omdat de middelen bestemd zijn voor 2022 en 2023 zullen wij u voorstellen het eventuele restant van 2022 over te hevelen naar 2023.

b. Taakveld wijkteams (incidenteel voor- en nadeel € 119.870, budgettair neutraal)

Sinds 2020 is de gemeente Neder-Betuwe één van de koplopergemeenten voor de doorontwikkeling van de functie van onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO) binnen het sociaal domein. Reden voor deelname aan dit project is de constatering dat de bekendheid en het gebruik van OCO in onze gemeente al enkele jaren laag blijft. Koplopergemeenten worden financieel ondersteund door het rijk en dit geeft ons de mogelijkheid om tijdelijk extra te investeren in de positionering en inzet van onafhankelijke cliëntondersteuning. In 2020 hebben wij € 252.000 ontvangen. Hiervan is € 132.130 besteed in 2021. Het resterende budget van € 119.870 wordt via de post derdengelden meegenomen naar 2022. Dit wordt in de begroting verwerkt als een baat en een last en is daarmee budgettair neutraal. Het bedrag wat na 2022 nog overblijft, wordt in 2023 ingezet voor de continuering en borging van de effecten van het project.

c. Taakveld begeleide participatie (nadeel € 61.077 in 2022, structureel nadeel € 101.516 vanaf 2023)

Binnen de gemeente Neder-Betuwe hebben wij een contract met Versis voor Wmo-vervoer. Op basis van de prognose van Versis verwachten wij een nadeel van € 61.077 voor 2022 en structureel vanaf 2023 € 101.516 waarvan een bedrag van € 7.092 wordt gedekt vanuit de stelpost prijsstijging 2022. Sinds de start van de regiotali ontvingen de gemeenten in de Regio Rivierenland een financiële (Wmo) bijdrage van de provincie. De provincie treedt terug wat betreft financiële bijdrage én treedt per 3 april 2022 uit het contract met Versis. Hierdoor verliezen we omzet en wordt het resterende vervoer minder efficiënt.

Tevens verwachten we een toename in het gebruik van vraagafhankelijk vervoer van 20%. Daarbij plaatsen wij de kanttekening dat Versis aannames heeft gedaan over het toekomstige verloop. Corona heeft sinds maart 2020 grote impact op het gebruik van het vervoer. Onzekerheid over het verdere verloop van de pandemie en de (na)effecten hiervan op het toekomstige gebruik maakt dat er ook nog steeds onzekerheden zijn over de daadwerkelijke kosten die in de komende periode worden gemaakt. Mochten volgende prognoses dan wel de daadwerkelijke kosten afwijken van de huidige prognose, dan zullen wij in de tweede bestuursrapportage wederom vragen om de begroting bij te stellen.

d. Taakveld Arbeidsparticipatie (incidenteel nadeel € 16.649)

Op dit taakveld is sprake van een structureel voor- en nadeel van € 150.049 (budgettair neutraal) en een incidenteel nadeel van € 16.649 op Inburgering. In december 2021 is de Dienstverleningsovereenkomst 'Wet Inburgering 2021 Rivierenland' tussen de 8 gemeenten en Regio Rivierenland vastgesteld en aangegaan. In de overeenkomst is vastgesteld dat Regio Rivierenland de middelen ontvangt die wij vanuit het rijk ontvangen.

- Voor de inburgeringstrajecten ontvangen wij structureel middelen via een specifieke uitkering. Voor 2022 is er voorlopig € 150.049 beschikbaar. Deze middelen worden uitbetaald aan Regio Rivierenland en in de begroting opgenomen als structurele baat en last.
- In de decembercirculaire 2021 hebben wij € 16.649 ontvangen voor de implementatie van ICT voor de Wet Inburgering in 2022. Omdat Regio Rivierenland deze implementatie voor ons uitvoert, zijn deze middelen aan hen toegezegd. De middelen zijn in de Jaarstukken 2021 toegevoegd aan de algemene middelen en worden nu verwerkt als incidenteel nadeel.

e. Taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ (structureel nadeel € 60.000)

In de jaarstukken 2021 hebben wij een structureel nadeel verantwoord op WMO Inkomsten uit eigen bijdragen. De structurele verwerking vindt nu plaats in de eerste bestuursrapportage 2022. Het nadeel is het gevolg van de invoering van het abonnementstarief, waarin de eigen bijdrage is vastgesteld op € 19 per maand, ongeacht het aantal Wmo-voorzieningen dat een cliënt afneemt, en ons minimeleidend, waarin is vastgesteld dat inwoners met een laag inkomen geen eigen bijdrage betalen.

f. Taakveld Maatwerkdienstverlening 18- (structureel voordeel € 115.000)

In de jaarstukken 2021 hebben wij een structureel voordeel verantwoord op Jeugd Zorg in natura. De structurele verwerking vindt nu plaats in de eerste bestuursrapportage 2022. Het structurele voordeel wordt verklaard door uitstroom van een aantal cliënten met dure jeugdzorg. Uiteraard kunnen wij nieuwe instroom van dure jeugdzorg in 2022 – en daarmee een mogelijke toename in de kosten voor zorg in natura - niet uitsluiten. Mocht er in 2022 sprake zijn van instroom naar kostbare jeugdzorg, dan zullen wij opnieuw een afwijking melden.

g. Taakveld Volksgezondheid (voordeel € 12.328 in 2022, structureel voordeel € 10.078 vanaf 2023)

In de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD van december 2021 is besloten om de begroting 2022 voor de Wvggz naar beneden bij te stellen. Zie Verbonden Partijen: GGD: Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz). Dit resulteert in een incidenteel voordeel voor 2022 van € 12.328 en een structureel voordeel vanaf 2023 van € 10.078.

Naast bovengenoemd voordeel is sprake van een budgetafwijking met een budgettair neutrale uitwerking op de uitvoering van het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit!. Vanuit het rijk ontvangen wij hiervoor € 20.000 vanuit de SPUK Preventieakkoord. Dit wordt in de begroting verwerkt als een baat en een last en is daarmee budgettair neutraal.

h. Taakveld Geëscaleerde zorg 18- (incidenteel nadeel € 50.752)

Sinds oktober 2021 hebben wij versterking voor ons regioteam (onderdeel van de Kernpunten) ingehuurd, vanwege de extra werkdruk die daar is ontstaan, onder meer door de coronacrisis in combinatie met wijzigingen in de werkwijze van Jeugdbescherming Gelderland (JBG) en afschaling van Veilig Thuis. Omdat de werkdruk in het regioteam groot is en alleen maar toeneemt hebben wij de versterking van het team met een half jaar verlengd. Wij onderzoeken of deze uitbreiding structureel nodig is.

i. Aanspraak stelpost prijsstijgingen (structureel nadeel € 435.822)

Binnen de diverse taakvelden wordt aanspraak gemaakt op de stelpost prijsstijgingen vanwege contractuele afspraken waarbij jaarlijkse indexering wordt toegepast. Het nadeel op dit programma moet u in relatie zien met de toelichting gemeld op de stelpost prijsstijgingen op taakveld 0.8 Overige baten en lasten in het hoofdstuk Algemene Dekkingsmiddelen.

PROGRAMMA 6 ONDERWIJS, SPORT EN WELZIJN

Missie

Iedereen moet zich kunnen ontplooiën en welbevinden

De wijze waarop jonge inwoners zich ontplooiën, is voor ieder kind en iedere jongere verschillend. Onze ambitie is om voor deze jonge inwoners randvoorwaarden te creëren, waarbinnen zij zich optimaal kunnen ontwikkelen op hun weg naar volwassenheid. Opleiding, vrijetijdsbesteding, talentontwikkeling, zorg en ondersteuning zijn daarbij van groot belang. De kernen blijven levende gemeenschappen, waar mensen elkaar op allerlei manieren ontmoeten en bijstaan. Investeren in onderwijs, sport en cultuur draagt bij aan de sociale cohesie binnen de dorpen. Dit leidt ertoe dat de inwoners zich thuis (blijven) voelen in de (kernen van de) gemeente.

Thema's

6.1 Leefbaarheid

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Een doelmatig accommodatiebeleid dat aansluit op de behoeften van inwoners en maatschappelijke partijen. Accommodaties moeten zelfvoorzienend zijn

- De dorpshuizen in overleg met hun besturen toekomstbestendig houden door:
  - het vervolgen van de jaarlijkse bijeenkomst met de dorpshuizen;
  - ondersteuning van de besturen bij hun exploitatie met advies, kennisuitwisseling en onderlinge samenwerking;
  - een subsidieregeling voor onderhoud en verbetering voor dorpshuizen. Besturen kunnen een bijdrage krijgen voor onderhoud, duurzaamheidsmaatregelen en het verbeteren van de toegankelijkheid als zij daarvoor zelf geen dekking hebben. De regeling is tijdelijk tot aan 2022.
- Een plan van aanpak integraal accommodatiebeleid per kern opstellen. We starten met een tweetal kernen voor een verbetering van de leefbaarheid en burgerparticipatie. De briefkaartenopbrengst van de omgevingsvisie geeft hiervoor richting (zie ook programma 3 Fysieke leefomgeving).
- Het accommodatiebeleid Dodewaard/herontwikkeling De Eng krijgt steeds meer vorm. Een werkgroep van bewoners en de gemeente stelt een plan voor een nieuwe dorpshuisfunctie / MFA op. In 2021 is een voorstel aan de raad voorgelegd voor besluitvorming. Met de werkgroep is afgesproken dat in fase A wordt gewerkt aan een inhoudelijk plan inclusief exploitatie. In fase B wordt dit plan concreet uitgewerkt in een te realiseren bouwplan.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		In de Jaarstukken 2021 is een incidenteel nadeel gemeld op het project MFC in Dodewaard. In het najaar van 2021 zijn kosten voor fase B gemaakt, waarvoor de dekking in de bestuursrapportage najaar 2021 reeds was doorgeschoven naar 2022. Dit incidentele nadeel in de Jaarstukken 2021 wordt nu gecorrigeerd en verwerkt als incidenteel voordeel voor 2022. Tegelijkertijd is er behoefte aan aanvullend budget om een verdiepingsslag te maken ter afsluiting van fase B. Zie ook onder "Ontwikkelingen" en "Wat mag het kosten?".

Ontwikkelingen?

Fase B (de definitiefase) voor de dorpshuisfunctie/MFA Dodewaard is afgerond. In 2021 zijn beide basisscholen aangesloten. Het traject loopt voor gezamenlijke huisvesting nabij verenigingshal De Eng onder de nieuwe naam Multifunctioneel Centrum (MFC). Deze ontwikkeling creëert één maatschappelijk cluster voor inwoners van alle leeftijden. Het haalbaarheidsonderzoek is in concept gereed. De raad wordt hierover in de collegeinformatieavond van 24 mei geïnformeerd.

Op dit moment hebben wij behoefte aan meer informatie ten aanzien van de investering, de exploitatie en het eigendom. Dit is informatie die normaal gesproken in de volgende fase (ontwerpfase) wordt gegenereerd. Echter, wij geven er de voorkeur aan om niet nu een raadsvoorstel aan u voor te leggen en vervolgens de ontwerpfase te starten, maar om nu eerst een verdiepingslag te maken. Dit vraagt een detailuitwerking, waarvoor externe expertise en interne plankosten nodig zijn. Het resultaat hiervan wordt in het raadsvoorstel ter afsluiting van fase B aan u voorgelegd.

De aanpak accommodatiebeleid kernen wordt in het najaar van 2022 gestart.

6.2 Huisvestingsplan scholen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Adequaat aanbod van onderwijs zo dicht mogelijk bij onze kinderen

- Mogelijkheden verkennen voor (integrale) kindcentra.
- Uitwerken duurzaamheids- en gezondheidsmaatregelen schoolgebouwen inclusief mogelijkheden voor financiering en subsidie.
- Conform raadsbesluit september 2020 worden de voorgestelde huisvestingsscenario's uitgewerkt in het uitvoeringsplan IHP en vervolgens voortvarend opgepakt. Het betreft de volgende scenario's: renovatie Hervormde School, uitbreiding Pantarijn, vervangende nieuwbouw/renovatie De Hien en De Bellefleur, nieuwbouw VCOG-school in Kesteren en meewerken aan het huisvesten van een VCOG-school in Dodewaard.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Er is sprake van reeds bekende nadelige financiële afwijkingen. In deze bestuursrapportage wordt een investeringskrediet gevraagd voor het aanbrengen van een mechanisch afvoersysteem van vervuilde lucht in het schoolgebouw aan de Tollenhof.</p> <p>Daarnaast is bekend dat het krediet, dat tot nu toe beschikbaar is gesteld voor het IHP, niet voldoende is om alle in het IHP vermelde projecten uit te voeren. Het beschikbare krediet wordt voornamelijk ingezet als voorbereidingskrediet. Voor de realisatie van de projecten zal het nodig zijn om aanvullend krediet te vragen.</p> <p>Tot slot is er sprake van een voordelige financiële afwijking in verband met lagere kapitaallasten (rente en afschrijving).</p> <p>Zie ook "Wat mag het kosten?".</p>

Ontwikkelingen?

IHP projecten

- Op basis van het Uitvoeringsplan IHP wordt de renovatie van de Hervormde School in Opheusden uitgevoerd conform het raadsbesluit 23 september 2021. Het project wordt rond de zomervakantie 2022 afgerond.
- In 2021 is gestart met het project "uitbreiding Pantarijn". Er is een principeovereenkomst bereikt over de aankoop van grond naast het bestaande gebouw. Het schoolbestuur is bouwheer van dit project. In samenwerking van gemeente en schoolbestuur wordt nu gewerkt aan het opstellen van de programma's van eisen.
- In 2021 is gestart met het project vervangende nieuwbouw van de basisscholen De Hien en De Bellefleur in Dodewaard als onderdeel van de MFA "De Eng". In samenwerking met alle betrokken partners, inclusief de gemeente, wordt er nu gewerkt aan het opstellen van de programma's van eisen. Verder wordt er gewerkt aan het investeringsoverzicht en de beheersconstructie.
- Voor de VCOG-school in Kesteren is door het schoolbestuur een aanvraag ingediend bij het ministerie om formeel te kunnen starten met een nieuwe basisschool in Kesteren. Zodra goedkeuring wordt verstrekt zal met dit project worden gestart.
- De schoolbesturen worden gestimuleerd de uitgevoerde kinderopvangorganisaties bij hun plannen te betrekken voor een gezamenlijke visie op een integraal kindcentrum.

- Er wordt een verkennend onderzoek gestart naar de herinrichting van een voorzieningencluster in Kesteren. Want voordat IHP-plannen worden uitgewerkt voor basisscholen in Kesteren is het belangrijk een bredere visie op de inrichting van dit gebied te hebben.
- Met betrekking tot de onderwijshuisvesting in Kesteren speelt momenteel ook de vraag voor aanvullende klaslokalen voor aankomend schooljaar (2022/2023). Vooralsnog bestaat hierop formeel nog geen recht.
- Ten aanzien van de locatie De Tollenhof is de wens vanuit de scholen om de gymzaal aanvullend van sportinventaris te voorzien. Op basis van sober en doelmatig beheer en onderhoud en beperkt budget stellen wij ons vooralsnog op het standpunt dat de basisschooldirecteuren eerst kritisch kijken naar de noodzaak om bepaalde prioriteiten te stellen voor hun leerdoelen en ook andere alternatieven verkennen.

6.3 Subsidies

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Kernactiviteiten van verenigingen en maatschappelijke organisaties dienen zelfvoorzienend te zijn

- Flexibiliteit bij het subsidie-instrument: uitvoering van bestaand beleid met meer inzet op resultaten. Vrijwilligersorganisaties krijgen een bijdrage voor de activiteitenkosten.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

De Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2021 - 2024 geeft een hernieuwde basis voor onze ambities binnen het sociaal domein. De uitwerking van de nota in uitvoeringsplannen zal leiden tot een actueel kader voor het proces van subsidieverlening: het nieuwe geheel van ambities, resultaten en indicatoren geven hieraan concrete richting.

6.4 Sport en beweeg voorzieningen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Afname Sociaal-economische gezondheidsverschillen en bevorderen sociale omgang

- Uitrollen van de pilot Vitaal sportpark Dodewaard conform startnotitie. Een vitaal sportpark beoogt door samenwerking van sportverenigingen dat er op sportpark De Eng meer gebruik en meer variëteit in de activiteiten is.

Langetermijnvisie ontwikkelen over sport en bewegen

- Begeleiding sportclubs bij subsidieaanvragen uit bovenregionale fondsen in samenwerking met de sportkoepel in het kader van Open Sportclub of Vitaal Sportpark.
- Continueren van de inzet van buurtsportcoaches.
- Ondersteuning accommodaties sportclubs door garant te staan voor leningen en door het verstrekken van SVn duurzaamheidsleningen.
- Afronden plan van aanpak langetermijnvisie sport- en beweegvoorzieningen, dat inzicht geeft in de grenzen aan de verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van bewegen en sport (accommodaties). Daarbij worden het landelijke sportakkoord en de harmonisatie van de huurtarieven/onderhoudsbijdrage (nieuwe subsidiesystematiek) betrokken.
- De rijksoverheid wil sport en bewegen stimuleren door de samenwerking van alle betrokken partijen (lokaal en regionaal) te bevorderen. Ook Neder-Betuwe heeft daartoe een intentieverklaring (voor een lokaal Sportakkoord) getekend.

Sportverenigingen beschikken over voldoende velden, zodat leden kunnen trainen c.q. bewegen en kunnen deelnemen aan de voetbal- en/of korfbalcompetitie

- De uitdaging om op sportpark De Leede in Kesteren een extra sportveld te realiseren, is uitgewerkt tot enkele verschillende ontwerpen. Er zijn scenario's uitgewerkt, die een derde voetbalveld mogelijk kunnen maken inclusief een stappenplan voor de herinrichting.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		<p>Er is een financiële afwijking op de geplande werkzaamheden op sportpark De Leede. In 2022 vinden hierop twee uitvoeringen plaats: 1. voldoende capaciteit wordt gerealiseerd met een kunstgras junior voetbalveld en 2 kunstgras korfbalveldjes. In de begroting van 2019-2022 is hiervoor een dekking opgenomen van € 350.000. De kostenraming voor de uitvoering laat een beperkte budgetoverschrijding zien.</p> <p>2. Renovatie van het bestaande kunstgras voetbalveld. In het huidige 'Beheerplan Sportparken' is de vervanging van de toplaag opgenomen. Vervuiling van de huidige vulling of 'infill' van de toplaag heeft voor aanzienlijke vervuiling van de onderliggende lagen gezorgd. Sanering met een nieuwe onderlaag is noodzakelijk en veroorzaakt een budgetoverschrijding.</p> <p>Daarnaast is er een budgetafwijking met een budgettair neutrale uitwerking op de uitvoering van het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit!. Zie ook "Wat mag het kosten?".</p>

Ontwikkelingen?

Lokaal Sportakkoord

In de begroting is de ontwikkeling gemeld dat het lokale Sportakkoord onder de naam Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit! is uitgebreid tot een Breed Leefstijlakkkoord. Dit is een samenvoeging van het lokale Sportakkoord en het lokale Preventieakkoord van Neder-Betuwe. Onder leiding van een Stuurgroep, bestaande uit een vertegenwoordiging van de gemeente en verschillende maatschappelijke partners, wordt nu uitvoering gegeven aan de ambities en acties die in het Breed Leefstijlakkkoord beschreven staan of hieruit voortkomen. Vanuit het beschikbare uitvoeringsbudget is een projectleider aangesteld. Het uitgangspunt van de aanstelling van de projectleider is om te zorgen voor borging van het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit!. De focus ligt hierbij op organisatiestructuur, netwerkgerichte aanpak, communicatie en het omzetten van ambities in acties.

Extra verenigingsondersteuning

Aan de hand van een verenigingsscan is geconstateerd wat de grootste uitdagingen zijn voor sportverenigingen in de gemeente. Deze uitdagingen zijn ledenbehoud, vrijwilligerswerving, bestuurskracht en financiële gezondheid. Er worden stappen gezet om de sportverenigingen hierbij ondersteuning te bieden middels extra inzet van een verenigingsondersteuner. De verenigingsondersteuner is eerste aanspreekpunt voor de verenigingen en begeleidt het proces om te komen tot een oplossing.

Voldoende velden op sportpark De Leede

1. In 2022 zorgen we voor voldoende capaciteit voor VV Kesteren met de aanleg van een kunstgras junior voetbalveld. VV Kesteren kent vooral jeugdteams en deze teams kunnen voor de middellange termijn prima uit de voeten met deze slimme variant. VV Kesteren en KV Kesteren zijn beide gebruikers/huurders van het sportpark. Vanaf het begin van de plannen was duidelijk dat een extra voetbalveld gevolg heeft voor het huidige korfbalveld. De afgelopen jaren is aan de gekozen inrichting gewerkt met beide verenigingen. De gekozen variant geeft ruim voldoende capaciteit en wordt gedragen door beide verenigingen. Met de keuze om kunstgrasvelden aan te leggen, kunnen beide verenigingen intensief/continu de velden bespelen.

2. De renovatie van het kunstgras voetbalveld wordt tegelijk gepland met de uitbreiding. De vervuiling is te wijten aan de zwarte rubberkorrels. Deze korrels zijn in de toplaag verwerkt als vulling maar hebben de onderste lagen uitgelopen en vervuild. Deze problematiek is landelijk bekend en het

gebruik van deze korrels wordt binnen enkele jaren verboden. Wij lopen hierop al vooruit en gaan kurk gebruiken als vulling.

Herinrichting tot een multifunctionele buitensportaccommodatie op de huidige ijsbaanlocatie in Dodewaard

Vanuit de ambitie om ook voor andere vormen van sport en bewegen goede voorzieningen te bieden, wordt planvorming uitgewerkt. Sportverenigingen, inwoners en gemeente werken hierbij samen met als doel om een multifunctioneel beweegpark te ontwikkelen. De gemeente wil een skate- en skeelervoorziening realiseren voor onze jeugd en een breed beweegpark met buitensportvoorzieningen. In het voorjaar vinden overleggen plaats over de inrichting, financiën en subsidies en de samenwerking bij de toekomstige situatie. De start van de uitvoering wordt verwacht aan het einde van 2022.

6.5 Laaggeletterdheid

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Terugdringen laaggeletterdheid

- Bespreekbaar maken van laaggeletterdheid door voorlichting te geven en er aandacht aan te besteden via bijvoorbeeld de gemeentelijke communicatiekanalen.
- De dienstverlening van de Bibliotheek Rivierenland gebruiken om kinderen en volwassenen te bereiken en zo de kans op laaggeletterdheid te verkleinen.
- In de Week van Lezen en Schrijven (voorheen Week van de Alfabetisering) extra aandacht besteden aan laaggeletterdheid en de aanpak ervan.
- Promoten van de locaties waar mensen terecht kunnen om hun taal-, reken- en/of computervaardigheid te verbeteren. Meer samenhang creëren en wellicht meer locaties/activiteiten realiseren.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

In de begroting is gemeld dat we lokaal de regionale Integrale Aanpak Laaggeletterdheid in Rivierenland 2020 – 2024 'Meedoen met Taal' uitvoeren op basis van het regionale jaarplan 2022. Het thema dat dit jaar centraal staat binnen deze aanpak is gezondheid. We willen bereiken dat meer inwoners in staat zijn te werken aan hun eigen gezondheid. Dit doen we door het verhogen van de basisvaardigheden. Hierbij hebben we een specifieke focus op de NT1-doelgroep. Ook zetten we in op het toegankelijker maken van de zorg door onder andere het gebruik van eenvoudige communicatie te stimuleren.

Begin dit jaar is er een tweede leerpunt in Neder-Betuwe (Dodewaard) gestart, met specifieke aandacht voor het bereiken van de NT1-doelgroep. Het leerpunt is er voor iedereen die (gratis) beter wil leren, lezen, schrijven of rekenen of aan digitale vaardigheden wil werken.

6.6 Onderwijs

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Vormgeven aan lokaal onderwijs- en jeugdbeleid via de Lokale Educatieve Agenda (LEA)

- Met het onderwijs en de kinderopvang in de LEA samenwerken aan gezamenlijke thema's zoals het bestrijden van onderwijsachterstanden, passend onderwijs, leerplicht en voortijdig schoolverlaten, voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en aansluiting van jeugdhulp op onderwijs.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting
		Er is een negatieve financiële afwijking op leerlingenvervoer. Daarnaast is er een beperkte afwijking op leerplicht/voortijdig schoolverlaten vanwege een verzwaring in het takenpakket van de leerplichtambtenaar. Zie ook "Wat mag het kosten?".

Ontwikkelingen?

Nationaal Programma Onderwijs

De schoolbesturen en de gemeente hebben van het ministerie extra middelen ontvangen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) om de opgelopen achterstanden tijdens de Covid-19 periode in te halen. Voor een optimale besteding van de middelen wordt speciaal ingezet op afstemming en nauwe samenwerking met alle LEA partners. Zie ook 'Overige ontwikkelingen' in Programma 5.

Opvang Oekraïne

Voor de kinderen uit Oekraïne in de leeftijd van 4 tot 18 jaar zorgen we voor onderwijs binnen of buiten de gemeente. Voor het primair onderwijs hebben we in overleg met de schoolbesturen besloten onderwijs gecentraliseerd aan te bieden in een van de VCOG-scholen in Opheusden.

Met de scholen voor het voortgezet onderwijs hebben we besproken dat de leerlingen worden verwezen naar de Internationale Schakelklas in Wageningen of Tiel.

Als gemeente organiseren wij regelmatig overleg met de schoolbesturen om zo samen invulling te geven aan het onderwijs voor Oekraïense vluchtelingen uit onze gemeente. Daarnaast regelen wij als gemeente het vervoer richting de scholen indien nodig.

Leerlingenvervoer

Voor leerlingenvervoer is een nieuwe verordening gepubliceerd. Op basis van deze verordening actualiseren wij onze beleidsregels. Deze worden ook besproken met de cliëntenraad.

6.7 Voor- en vroegschoolse Educatie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Alle peuters hebben toegang tot voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en zijn voorbereid op het basisonderwijs

- Afspraken maken met de kindercentra en de basisscholen over de resultaten van VVE, overdracht van peuteropvang naar basisschool, doorgaande leerlijnen en ouderbetrokkenheid.
- Met voorschoolse educatie de ontwikkeling van peuters stimuleren op meerdere gebieden zoals taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Ouders stimuleren om gebruik te maken van het aanbod voorschoolse educatie voor hun kind door informatieverstrekking en advisering vanuit het consultatiebureau en door het organiseren van themagerichte voorlichtingsbijeenkomsten door de kinderopvangaanbieders.

Resultaat/tijd	Middelen	Toelichting

Ontwikkelingen?

In de begroting is reeds gemeld dat Bibliotheek Rivierenland in het kader van taalontwikkeling en leesbevordering in Neder-Betuwe start met het project 'Gezinsaanpak'.

Ook is in de begroting gemeld dat er enkele projecten in ontwikkeling zijn voor een nauwere samenwerking tussen de kinderopvang en het basisonderwijs. Het gaat onder andere om een startgroep voor kinderen in de leeftijd van 3,5 tot 4,5 jaar en de inzet van een specialist voorschoolse educatie op de basisschool die kinderen in groep 1 en 2 extra kan begeleiden. Hierop is op dit moment nog geen nieuws te melden.

Voor VVE en Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) wordt een nieuwe beleidsnota opgesteld voor de periode 2023-2026. We organiseren een bijeenkomst voor alle betrokkenen waarin we informatie geven over de middelen die we beschikbaar hebben voor VVE en OAB en waarvoor deze kunnen worden ingezet. In deze bijeenkomst halen we ook op wat er in de praktijk speelt, zodat we dit kunnen meenemen in de nieuwe beleidsnota.

Overige ontwikkelingen

Toezicht en Handhaving Kinderopvang

Voor Toezicht en Handhaving kinderopvang zijn we bezig met een nieuw beleidskader en nieuwe beleidsregels, hiervoor heeft regionaal overleg plaatsgevonden.

Gebouwenbeheer

Met de intrede van Covid-19 werd zichtbaar dat levering van materialen, diensten en leveringen qua levertijden lastiger was/blijft en substantieel duurder. Dit is op dit moment nog niet in bedragen te becijferen. De verwachting bestaat dat met de oorlog in Oekraïne deze trend nog sterker zal doorzetten.

Vanuit het inkoopbureau van Regio Rivierenland zijn al signalen afgegeven dat de levering van nutsvoorzieningen (in bijzonder aardgas) duurder wordt en dat de oorlog in Oekraïne dat alleen zal gaan opdrijven (zeker vanaf 2023 waarvoor momenteel een nieuwe regionale aanbesteding loopt). De verwachting bestaat dat deze ontwikkeling zal leiden tot ingrijpende stijgingen van de kosten voor de nutsvoorzieningen.

Wat mag het kosten?

Programma 6 Onderwijs, Sport en Welzijn					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Onderwijshuisvesting	-96.000	-61.790	3.553	3.533
b.	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	148.105	148.105	148.105	148.105
c.	Sportbeleid de activering	0	0	0	0
d.	Sportaccommodaties	162.000	7.436	7.372	7.307
e.	Cult.presentatie, productie en partic.	14.000	0	0	0
f.	Diverse taakvelden overige kleine verschillen	7.017	12.358	16.991	37.038
Totaal		235.122	106.109	176.021	195.983

a. Taakveld Onderwijshuisvesting (voordeel € 96.000 in 2022 en € 61.790 in 2023, nadeel € 3.553 in 2024 en € 3.533 in 2025)

Op dit taakveld is sprake van voor- en nadelen door de actualisatie van kapitaallasten (rente en afschrijving) op basis van de doorwerking uit de jaarstukken 2021. Vanwege vertraging op het IHP en de Hervormde School in Opheusden (die inmiddels in de fase van afronding zit) vallen de lasten lager uit. De voortgang van deze projecten wordt toegelicht onder thema 6.2 Huisvestingsplan Scholen.

b. Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken (structureel nadeel € 148.105)

Binnen de gemeente Neder-Betuwe hebben wij een contract met Versis voor leerlingenvervoer. Op basis van de prognose van Versis verwachten wij een nadeel van € 129.505. Hiervan wordt € 28.021 gedekt vanuit de stelpost prijsstijging 2022. Deze aanspraak op de stelpost ziet u verwerkt onder programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld overige baten en lasten. Wij hebben geen invloed op het aantal aanvragen omtrent leerlingenvervoer. Voor 2022 zijn meer aanvragen gedaan en toegekend en voor sommige leerlingen moet vervoer worden geregeld voor het reizen met bijvoorbeeld een rolstoel of begeleiding. De procentuele stijging in het aantal actief reizende leerlingen in onze gemeente is vergelijkbaar met omliggende gemeenten. We sluiten niet uit dat er op het gebied van leerlingenvervoer aanvragen binnen kunnen komen voor het vervoer van Oekraïense vluchtelingen richting onderwijslocaties met passend onderwijs. We gaan er vanuit dat deze kosten door het Rijk vergoed zullen worden. Mochten volgende prognoses dan wel de daadwerkelijke kosten afwijken van de huidige prognose, dan zullen wij in de tweede bestuursrapportage wederom vragen om de begroting bij te stellen.

Daarnaast is op leerplicht/voortijdig schoolverlaten sprake van een structureel nadeel van € 18.600 vanwege een verzwaaring in het takenpakket van de leerplichtambtenaar. Voorheen was leerplicht gericht op handhaven (methode SaS: Strafrechtelijke Aanpak Schoolverzuim). Nu is leerplicht gericht op preventie (methode MaS: Methodische Aanpak Schoolverzuim). Het doel van deze nieuwe methode is om meer schoolverzuim tegen te gaan en aan de voorkant in jongeren/ouders te investeren om excessen aan de achterkant te voorkomen.

c. Taakveld Sportbeleid en activering (voor- en nadeel € 20.000 budgettair neutraal)

Op dit taakveld is sprake van een budgetafwijking met een budgettair neutrale uitwerking op de uitvoering van het Lokaal Akkoord Neder-Betuwe Bloeit!. Vanuit het rijk ontvangen wij hiervoor €20.000 vanuit de SPUK Sportakkoord. Dit wordt in de begroting verwerkt als een baat en een last en is daarmee budgettair neutraal.

d. Taakveld Sportaccommodaties (structureel nadeel € 162.000 in 2022, nadeel € 7.436 in 2023, nadeel € 7.372 in 2024, nadeel € 7.357 in 2025)

In het overdrachtsdossier hebben wij gemeld dat in een raadsvoorstel aanvullende dekking zou worden gevraagd voor de renovatie van het kunstgrasveld op sportpark De Leede. Omdat het project

al deel uitmaakt van bestaand beleid (is opgenomen in de begroting) is de bestuursrapportage het middel om de budgetafwijking te melden. Actueel onderzoek (2021) heeft laten zien dat er vervuiling is opgetreden, te wijten aan de zwarte rubberkorrels waarmee de toplaag is opgevuld. Deze korrels hebben de onderlagen uitgeloozd en vervuild. Dat betekent een sanering van deze vervuilde ondergrond en de vervanging van de sporttechnische laag onder de toplaag. Naast deze onvoorziene kosten is er sprake van een algemene stijging van renovatiekosten van de toplaag van het veld. De kosten voor de sanering bedragen € 196.000 inclusief btw. Voor de betaling van de btw vragen wij compensatie aan bij het rijk: een aanvraag vanuit de SPUK Sport-regeling. De honorering van onze aanvraag is afhankelijk van voldoende middelen in deze SPUK Sport-regeling. Onze ervaring van de afgelopen jaren is dat dit steeds het geval is en onze aanvraag wordt gehonoreerd. Wij gaan er daarom vanuit dat wij de btw gecompenseerd krijgen. Rekening houdend met de btw-compensatie leiden de kosten voor de sanering tot een incidenteel nadeel van € 162.000 (sanering moet volgens de financiële richtlijnen van het BBV als een eenmalig last genomen worden).

Het aanvullende krediet dat u gevraagd wordt voor sportpark De Leede (zie toelichting onder de investeringen) resulteert in een verhoging van de kapitaallasten (rente en afschrijving) en daarmee tot een nadeel van € 7.436 in 2023, € 7.372 in 2024 en € 7.357 in 2025 op dit taakveld.

e. Taakveld Culturele presentatie, -productie en -participatie (incidenteel nadeel € 14.000)

In de bestuursrapportage najaar 2021 zijn uit voorzorg middelen ten behoeve van fase B van het project MFC in Dodewaard doorgeschoven naar 2022. Omdat het proces in het najaar van 2021 vlotter is verlopen dan werd verwacht, zijn er uitgaven voor advies en externe expertise gedaan. Omdat de uitgaven nu in 2021 zijn gedaan, terwijl de dekking was overgeheveld naar 2022, wordt dit gecorrigeerd en verwerkt als incidenteel voordeel van € 26.000.

Onder thema 6.1 Leefbaarheid is toegelicht dat fase B is afgerond, maar dat wij behoefte hebben aan meer informatie ten aanzien van de investering, de exploitatie en het eigendom. Dit vraagt een detailuitwerking. De geschatte kosten hiervoor bedragen € 40.000 voor de inhuur van externe expertise en interne plankosten.

f. Diverse taakvelden overige kleine verschillen (structureel nadeel € 7.017 oplopend naar €37.038 in 2025)

Behoeven geen toelichting.

Investerings

Programma: 6 Onderwijs, Sport en Welzijn				
	Startjaar	Investerings- bedrag x € 1.000	Voortgang	
			Beleidsmatig	Financieel
<i>Renovatie sportvelden;</i>				
Renovatie sportvelden SVK 2021	2021	60		
	Na aanleiding van het traject realistisch ramen is het startjaar aangepast naar 2022, de verwachte realisatie staat gepland in 2023. De vrijval van de geraamde kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3e W-vraag bij de overige kleine verschillen.			
Renovatie sportvelden SVK 2022	2022	256		
	In verband met een algemene stijging van de kosten voor de renovatie van het sportveld wordt u gevraagd een aanvullend krediet van € 98.000 (inclusief btw) beschikbaar te stellen. Voor de BTW (ca. € 17.000) wordt compensatie aangevraagd vanuit de SPUK-Sport regeling. De structurele benodigde kapitaallasten over dit krediet zijn verwerkt onder de 3e W-vraag "wat mag het kosten" taakveld Sportaccommodaties.			
Renovatie sportvelden Dodewaard	2024	60		
Renovatie sportvelden Echteld	2024	60		
Renovatie sportvelden SVK 2025	2025	10		
<i>Energiebesparende maatregelen binnensportacc.;</i>				
INV Zonnepaneel De Eng	2018	17		
	In het kader van een nieuw te vormen MFA wordt terughoudend omgegaan met grootschalige investeringen, zoals het uitbreiden van het aantal zonnepanelen op de dakvlakken van sporthal De Eng. De vrijval van de geraamde kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3e W-vraag "wat mag het kosten" onder de overige kleine verschillen.			
<i>Integraal huisvestingsplan met betrekking tot scholen (IHP);</i>	2019			
Integraal huisvestingsplan met betrekking tot scholen (IHP)		117		
VCOG Kesteren (voorbereiding)		421		
De Bellefleur/ De Hien (voorbereiding)		437		
Pantarijn (voorbereiding)		280		
	O.b.v. uitvoeringsplan IHP, vastgesteld door uw gemeenteraad op 24 september 2020 wordt voorgesteld om het beschikbare krediet van € 1.255.000 als volgt in te zetten: € 117.000 voor reeds gemaakte kosten en te reserveren voor een verkennend onderzoek naar de herinrichting van een voorzieningcluster in Kesteren (dit onderzoek zal medio 2022 plaatsvinden) en voor het laten uitbrengen in 2022 van maatwerkadviezen in het kader van duurzame schoolgebouwen; € 421.000 te reserveren als voorbereidingskrediet voor de nieuwbouw van de VCOG-school in Kesteren. Naar verwachting zal medio 2023 het definitieve krediet worden aangevraagd; € 437.000 te reserveren als voorbereidingskrediet voor de vervangende nieuwbouw van De Hien en De Bellefleur; € 280.000 beschikbaar te stellen als voorbereidingskrediet voor de uitbreiding van het Pantarijn. In 2022 zal het definitieve krediet worden aangevraagd;			
	Na aanleiding van het traject realistisch ramen is het startjaar voor de verschillende projecten aangepast, de verwachte realisatie van de verschillende projecten staan gepland in 2024 en 2025. De vrijval van de geraamde kapitaallasten zijn verwerkt en toegelicht onder de 3e W-vraag "wat mag het kosten", taakveld onderwijshuisvesting.			
Accommodatiebeleid Dodewaard/Herontwikkeling De Eng	2019	550		
	Na aanleiding van het traject realistisch ramen is het startjaar aangepast naar 2023, de verwachte realisatie staat gepland in 2024. De vrijval van de geraamde kapitaallasten zijn verwerkt onder de 3e W-vraag bij de overige kleine verschillen.			

Vernieuwbouw/uitbreiding Hervormde school Opheusden	2019	1.145		
Extra veld Voetbalvereniging Kesteren	2022	367		
	In verband met een algemene stijging van de kosten wordt u gevraagd aanvullend een krediet van € 20.570 (inclusief btw) beschikbaar te stellen. Voor de BTW (ca. € 3.500) wordt compensatie aangevraagd vanuit de SPUK-Sport regeling. De structurele benodigde kapitaallasten over dit krediet zijn verwerkt onder de 3e W-vraag "wat mag het kosten" taakveld Sportaccommodaties.			
Ventilatiesysteem Tollenhof	2022	95		
	U wordt gevraagd een investeringskrediet van € 95.000 beschikbaar te stellen voor het aanbrengen van een mechanisch afvoersysteem van vervuilde lucht in het schoolgebouw aan de Tollenhof. Vanaf het schooljaar 2021/2022 is dit verouderde gebouw volledig in gebruik genomen voor huisvesting van 2 basisscholen en 1 voortgezette onderwijsinstelling. Door de intensiteit van gebruik is naar voren gekomen dat het gebouw niet langer voldoet aan de huidige maatstaven van ventilatie met hoge CO2 waarden tot gevolg. Vooruitlopend op deze kredietaanvraag bent u hierover reeds geïnformeerd in een raadsinformatiebrief (RIB-23) d.d. 14-02-2022. Er wordt een investeringskrediet gevraagd van € 95.000. De structurele kapitaallasten die hiermee gemoeid zijn kunnen worden gedekt vanuit bestaand budget.			
<i>Beheerplan gebouwen 2022-2025;</i>				
Valbeveiliging De Biezewei	2022	28		
Valbeveiliging De Leede	2022	30		
Scheidingswand De Eng	2022	39		
Sportvloer De Leede	2022	32		
Sportvloer De Linie (benedenzaal)	2023	35		
Sportvloer De Eng	2022	29		
Sportvloer De Biezewei	2022	28		
Stimulering maatschappelijk rendement	2019	500		
Totaal investeringsbedragen		4.595		

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD, VPB, ONVOORZIEN

Algemene dekkingsmiddelen

Van het onderdeel algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB) en onvoorzien wijkt de opbouw af van die van de beleidsprogramma's. Het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien is wel onderdeel van het totale Programmaplan.

De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen, die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid of de rioolheffing, waar ontvangsten en uitgaven direct aan elkaar zijn gekoppeld.

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- de algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- beleggingen, deelnemingen en financieringsfunctie;
- verhuur en diensten van derden (het beheer van activa, die voor de openbare dienst bestemd zijn).

Deze inkomsten zijn vrij besteedbaar en daarom niet rechtstreeks aan een programma toe te rekenen.

Overige ontwikkelingen

Project doorontwikkeling financiële informatievoorziening

In 2022 zijn we gestart met de aanbesteding van een nieuw financieel informatiesysteem. In het plan van aanpak stond als ingangsdatum 1 januari 2023. Dit is opgeschoven naar 1 januari 2024. De Europese aanbesteding zal wel voor 1 januari 2023 worden afgerond. We verwachten voor het einde van het jaar te kunnen gunnen. We nemen de tijd voor een zorgvuldige implementatie periode en daar waar het kan zullen we eerder gebruik maken van het nieuwe systeem.

Wat mag het kosten?

Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en Onvoorzien					
Mutaties grootste afwijkingen (> € 25.000) per taakveld		2022	2023	2024	2025
a.	Algemene uitkering gemeentefonds	-198.921	-110.178	-109.766	-114.820
b.	Overige baten en lasten	-59.578	-218.078	-218.078	-218.078
c.	Overhead	117.615	-188.041	-188.209	-186.781
d.	Treasury	-377.184	-140.667	-83.475	-58.647
e.	Tijdelijke formatie-uitbreiding 2e halfjaar 2022	118.032	0	0	0
f.	Diverse taakvelden overige kleine verschillen	43.528	25.320	26.712	27.276
Totaal		-356.507	-631.644	-572.816	-551.050

a. Taakveld Algemene uitkering gemeentefonds (structureel voordeel van € 198.921 in 2022 aflopend naar € 114.820 in 2025)

Opruimen explosieven (structureel nadeel van € 102.000 vanaf 2022)

Op het budget 'Opruimen explosieven' hebben we jaarlijks afwijkingen op zowel de inkomsten als de uitgaven. Het Rijk draagt voor ongeveer 2/3 bij aan de kosten bij aan het onderzoek naar explosieven als we door een bouwproject de grond gaan beroeren. De gemeente moet wel alle kosten voorfinancieren. Vooraf is onbekend om hoeveel projecten dat het gaat. In de meibrief 2021 hebben we u voorgesteld hiervoor jaarlijks een raming op nemen van € 300.000 als resultaat van een vijfjaarlijks gemiddelde. Deze nemen we op als een last en als een baat, zodat dit budgettair neutraal verloopt. We zien echter dat we hier voor 2022 op over gaan houden en stellen daarom voor om (de baat en de last) af te ramen naar € 150.000. Aangezien de lasten en baten uiteindelijk lager zijn uitgevallen dan geraamd ziet u op het taakveld algemene uitkering hiervan een nadeel terugkomen van € 102.000 (rijksbijdrage 2/3 deel). Het voordeel van lagere lasten ziet u terugkomen op taakveld openbare orde en veiligheid. Per saldo heeft het onderdeel ruimen van explosieven een nagenoeg neutraal effect in de eerste bestuursrapportage 2022, echter vanwege de administratieve verplichting om de lasten en baten op afzonderlijke taakvelden te verantwoorden ziet u hier het effect van de bijstelling van het 2/3 deel rijksbijdrage middels de algemene uitkering.

Decembercirculaire 2021 (structureel voordeel vanaf 2022 van € 300.921 aflopend naar € 216.820 in 2025)

Afgelopen januari bent u middels een raadsinformatiebrief (Z/21/079945/163480) uitvoerig geïnformeerd over de financiële uitkomsten van de decembercirculaire 2021. In deze bestuursrapportage ziet u de financiële uitwerking terugkomen vanaf 2022 en verdere jaren. Al met al betrof de decembercirculaire een structurele bijstelling in positieve zin voor onze meerjarige financiële positie van € 300.921 in 2022, aflopend naar € 216.820 in 2025. Voor meer uitgebreide en gedetailleerde informatie verwijzen wij u derhalve naar de eerder genoemde raadsinformatiebrief.

b. Taakveld overige baten en lasten (voordeel € 59.578 in 2022 en vanaf 2023 een structureel voordeel van € 218.078)

Aanspraak stelpost prijsstijging 2022 (structureel voordeel van € 218.078 vanaf 2022)

In de begroting is jaarlijks een stelpost prijsstijging opgenomen waaruit geraamde budgetten kunnen worden bijgesteld indien daarvoor een gedegen onderbouwing aanwezig is. De hoogte van deze stelpost is gebaseerd op landelijke algemene indexeringspercentages die jaarlijks vooraf door het Rijk beschikbaar worden gesteld via de meicirculaire 2022 en septembercirculaire en bedraagt € 340.000. In totaliteit heeft er over het jaar 2022 een aanspraak plaats gevonden van € 633.765 op de stelpost. Dit resulteert in een nadeel van € 293.765. Dit nadeel wordt ten laste gebracht van de financiële positie.

Taakstellende bezuiniging sport (nadeel incidenteel € 58.500 voor 2022)

Onder dit taakveld is een taakstellende bezuiniging sport/plaatsen van € 58.500 opgenomen. In de kadernota 2019-2022, de begroting 2019, de eerste bestuursrapportage 2020 en de bestuursrapportage najaar 2021 is reeds aangegeven dat de taakstellende bezuiniging alleen realiseerbaar is op het moment dat een deel van de sporthal wordt afgestoten/verkleind.

De bezuiniging moet worden gezien in relatie tot de herontwikkeling van De Eng in Dodewaard (het proces MFC Dodewaard in Programma 6 thema 6.1 Leefbaarheid). Er wordt verwacht dat realisatie van het MFC nabij De Eng een positief effect gaat geven op de exploitatie van De Eng. Een van de opdrachten in dat proces is dan ook om inzichtelijk te maken wat het verwachte effect van realisatie van het MFC hierop zal zijn.

Heroverweging Realistisch(er) ramen in de exploitatiebegroting (incidenteel nadeel van € 100.000 voor 2022)

Bij de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 heeft u heroverwegingen vastgesteld.

Één van de heroverwegingen betreft "het realistisch ramen en plannen". Een heroverweging met een structureel resultaat van € 100.000.

Dit onderwerp hebben wij voor wat betreft de lopende investeringskredieten gelijker tijd met de actualisatie van de kapitaallasten opgepakt. Al onze lopende investeringskredieten hebben wij getoetst en waar mogelijk in tijd (planning) doorgeschoven naar een anders jaar, Dit in tijd anders wegzetten heeft consequenties voor onze geraamde rente en afschrijvingen (kapitaallasten). De heroverweging is gedeeltelijk gerealiseerd.

Rekening houdend met het feit dat wij de heroverweging "Realistisch(er) ramen in de exploitatiebegroting" gedeeltelijke hebben gerealiseerd stellen wij u voor om de stelpost van € 100.000 voor één jaar in te zetten en te verwerken in het financieel resultaat van de eerste bestuursrapportage 2022.

Onze conclusie is, voor wat betreft de lopende investeringen, dat realistisch plannen juist is opgepakt en uitgevoerd. Nu moeten wij nog uitvoering gaan geven aan het onderdeel realistischer ramen van (exploitatie) budgetten.

c. Taakveld Overhead (nadeel voor 2022 van € 117.615, vanaf 2023 een structureel voordeel van €188.041 aflopend naar € 186.781 in 2025)

Personeelslasten structureel nadeel vanaf 2022 van afgerond € 118.000, aflopend naar een nadeel in 2025 van afgerond € 63.000

Personeelslasten politieke ambtsdragers

Ieder jaar worden de vergoedingen en toelagen voor politieke ambtsdragers en bestuurders geïndexeerd aan de hand van de door het CBS vastgestelde indexcijfers. Voor bepaalde bedragen is bepaald dat zij jaarlijks worden herzien aan de hand van de consumentenprijsindex en voor een aantal andere bedragen is bepaald dat zij jaarlijks worden herzien aan de hand van het indexcijfer cao-lonen overheid, inclusief bijzondere beloningen. Op basis van de circulaire d.d. 1 december 2021 is de bezoldiging van de politieke ambtsdragers en de indexatie verwerkt in de begroting. Dit betekent een structurele stijging van € 30.000 wat ten laste komt van de financiële positie.

Personeelslasten ambtelijke organisatie

Op basis van de nieuwe cao gemeenten 2021/2022 zijn de personeelslasten van de ambtelijke organisatie geactualiseerd. Per saldo is er een stijging van de personeelslasten van de ambtelijke organisatie ontstaan van structureel € 248.000. Voor deze meerjarige loonontwikkeling op basis van de nieuwe cao is de stelpost loonontwikkeling beschikbaar die structureel is opgenomen in de begroting. Deze stelpost is mede op basis van de septembercirculaire 2021 in 2022 opgehoogd naar structureel € 248.000 en kan worden ingezet om deze loonontwikkeling te realiseren. Per saldo heeft dit dus geen financiële consequentie.

Periodieke verhogingen ambtelijke organisatie

Jaarlijks hebben medewerkers, bij voldoende functioneren en wanneer het maximum van de functieschaal nog niet is bereikt, recht op een periodieke verhoging op basis van artikel 3.4 cao gemeenten. Op grond van alle periodieke verhogingen in 2022 betekent dit een stijging van de personeelslasten van structureel € 33.000 wat ten laste komt van de financiële positie.

Uitbreiding formatie beleidsadviseur Sociale pijler

Bij de opvolging van een ervaren beleidsadviseur op het gebied van onderwijs en voorschoolse educatie, bleek dat de beschikbare 24 uur niet afdoende waren om de werkzaamheden met voldoende aandacht en kwaliteit uit te kunnen voeren. Dit werd duidelijk door het grote aantal overuren dat er op dit beleidsterrein gemaakt werd. Vanuit de rijksbijdrage die de gemeente ontvangt voor onderwijsachterstandenbeleid (waar voorschoolse educatie onderdeel van is), mag ook ambtelijke inzet worden bekostigd. Vandaar dat we ervoor hebben gekozen om de formatie op dit beleidsterrein met 8 uur uit te breiden. Dit betekent vanaf 2022 een stijging van structureel € 5.000 wat ten laste komt van de financiële positie. Het mogelijke voordeel wat ontstaat omdat er kosten onder de OAB gelden verantwoord kunnen worden, nemen we mee in de eerst volgende bestuursrapportage of jaarrekening ten gunste van de financiële positie.

Overige personeelslasten

De gemeente is eigenrisicodrager voor de werkloosheidsuitkering. Wanneer een medewerker uit dienst gaat en er recht ontstaat op een dergelijke uitkering worden deze kosten door het UWV verhaald op de gemeente. Op basis van een recente casus hebben we van het UWV het bericht ontvangen dat er een werkloosheidsuitkering is toegekend aan een voormalig medewerkster voor de duur van maximaal 8 maanden met een maximale uitkering van in totaal € 25.000. Deze kosten komen incidenteel in 2022 ten laste van de financiële positie.

In artikel 3.17 cao gemeenten is geregeld dat de werknemer een jubileumuitkering krijgt als hij 25, 40 en 50 jaar in dienst is bij een bij de Stichting Pensioenfonds ABP aangesloten werkgever. In de begroting is hiervoor structureel een bedrag van € 11.000 opgenomen. Jaarlijks worden de daadwerkelijke jubilea geïnventariseerd en berekend en wordt dit budget naar evenredigheid bijgesteld op basis van de werkelijke jubileumuitkeringen. In 2022 zijn er in totaal zeven jubilarissen die aan de voorwaarden voor een jubileumuitkering voldoen waardoor het totaalbedrag aan jubileumuitkeringen in 2022 € 30.000 bedraagt. Dit betekent een stijging van € 19.000 incidenteel in 2022 wat ten laste komt van de financiële positie.

Overige kleine verschillen

Binnen het taakveld Overhead zijn er minimale overige kleine verschillen. Deze behoeven geen verdere toelichting.

Actualisatie ICT & I+A programmagids & Informatiebeleidsplan (structureel voordeel van afgerond 250.000 vanaf 2023)

De ambities van onze gemeente zijn nog steeds te groot voor de capaciteit die beschikbaar is. Naast alle doorgeschoven en geplande projecten die opgepakt moeten worden, hebben we vanaf 2021 ook te maken gehad met onderbezetting. Dit hebben we wel tijdelijk kunnen oplossen voor onze going concern werkzaamheden. Wat betreft de projecten is de ICT formatie te krap en is het in 2022 niet mogelijk om al geplande projecten goed op te pakken. De middelen die daarvoor begroot waren willen we vanaf 2023 teruggeven ten gunste van de financiële positie. Het gaat hier om een deel van de middelen die we teruggeven. Een ander deel (237.000) hebben we meegenomen naar dit jaar (via bestemming van het jaarrekeningresultaat 2021) om alsnog slagen te maken in de uitvoering van de verschillende projecten.

Voor dit moment ligt de financiële noodzaak voor ICT op bestaande c.q. lopende ontwikkelingen 2022 en 2023. Per saldo wordt er geen budget ingeleverd voor 2022, maar vanaf 2023 is sprake van het teruggeven van vooralsnog € 250.000 structureel. Na 2023 kunnen we dan ook vanuit een stabielere en meer gestructureerde situatie realistischer gaan ramen. Een nieuwe informatiebeleidsplan zal beschikbaar zijn bij de kadernota 2024 nadat de opschoningsactie ICT budgetten dit jaar volledig is afgerond.

d. Taakveld Treasury (voordeel € 377.182 voor 2022 aflopend naar € 58.647 in 2025)

Herstructurering en herfinanciering portefeuille langlopende geldleningen (structureel voordeel van €160.384 in 2022 aflopend naar € 58.647 in 2025)

Gezien de huidige lage rentestanden met als doel toekomstige rentelasten te verlagen is de mogelijkheid van herstructurering en herfinanciering van de huidige langlopende geldleningenportefeuille onderzocht. U heeft hierover een raadsvoorstel ontvangen met daarin verwerkt een voorstel van herstructurering en herfinanciering. Op 24 februari 2022 heeft u een besluit genomen om een budget beschikbaar te stellen van maximaal 1.15 miljoen voor het voldoen van de boeterente.

Omdat de rentestanden waren opgelopen, hebben wij nogmaals naar de opbouw en de aard van de langlopende geldleningenportefeuille gekeken en wat de effecten van de stijgende rentestanden waren op het voorstel dat wij u in het raadsvoorstel hebben gedaan.

In het voorstel waren tien langlopende geldleningen geselecteerd die voor conversie in aanmerking zouden komen. In totaliteit een oorspronkelijk leningsbedrag van € 38.5 miljoen, waarvan € 8.4 miljoen (schuldrestant op 15 december 2021) direct vervroegd kon worden afgelost. Voor het bedrag van € 8.4 miljoen zou een nieuwe langlopende geldlening worden aangetrokken. De berekende boeterente voor het vervroegd aflossen van deze lange lopende geldleningen bedroeg bij het uitgebrachte voorstel maximaal € 1.15 miljoen. Voorgesteld werd om deze eenmalige kosten (afkoop) ten laste te brengen van de algemene reserve

In werkelijkheid zijn het acht langlopende geldleningen geworden die voor conversie in aanmerking kwamen. In totaliteit een oorspronkelijk leningsbedrag van € 26.5 miljoen, waarvan € 6.54 miljoen direct vervroegd kon worden afgelost. Voor het bedrag van € 6.54 miljoen is een nieuwe langlopende geldlening aangetrokken met een looptijd van 20 jaar en een rentepercentage van 0,985%. De berekende boeterente voor het vervroegd aflossen van deze lange lopende geldleningen bedroeg werkelijk € 0.93 miljoen. Deze eenmalige kosten (afkoop) zijn ten laste gebracht van de algemene reserve.

Met deze herstructurering en herfinanciering van langlopende geldleningen dalen de rentelasten voor het jaar 2022 met € 160.384, voor het jaar 2023 met € 140.667, voor het jaar 2024 met € 83.475 en voor het jaar 2025 met € 58.647.

Herstructureringen en herfinanciering van de langlopende geldleningen (onttrekking uit vermogen, incidenteel voordeel van € 216.798 in 2022)

Conform uw besluit van 24 februari 2022 wordt de afkoop van de "oude" langlopende geldleningen van € 0.93 miljoen eenmalige ten laste gebracht van de algemene reserve.

In het raadsbesluit was er een schatting gemaakt van € 1.15 miljoen welke nodig zou zijn voor de geraamde afkoop. In werkelijkheid is de afkoop € 216.798 lager en dit is ontstaan door de oplopende rentestanden. De geraamde onttrekking uit de algemene reserve wordt met dit bedrag naar beneden bijgesteld. Een incidenteel voordeel voor onze financiële positie.

e. Tijdelijke formatie uitbreiding 2e halfjaar 2022 (incidenteel nadeel 2022 € 118.032)

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

f. Diverse taakvelden overige kleine verschillen (structureel nadeel 2022 € 43.528 aflopend naar € 27.276 in 2025)

Binnen verschillende taakvelden zijn er minimale overige kleine verschillen. Deze behoeven geen verdere toelichting.

Specificatie budget onvoorziene uitgaven

Bestedingen en verloop van het budget onvoorziene uitgaven:				
	Begroting 2022		Besteed budget	Restant budget
	voor wijziging	na wijziging		
Budget 2022	-50.000	-50.000	0	-50.000
Programma:	Begrotingsw. in raadsvergadering d.d.		Bedrag:	Onderwerp:
		Totaal:	0	

Investerings

Programma: Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en Onvoorzien				
	Startjaar	Investerings- bedrag x € 1.000	Voortgang	
			Beleidsmatig	Financieel
I&A gids GT Connect	2022	33		
Vervanging meubilair Gemeentehuis	2022	142		
<i>Beheerplan gebouwen 2022-2025</i>				
		175		

Mutaties in reserve

Algemene Dekkingsmiddelen Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 25.000)		2022	2023	2024	2025
a.	Algemene Reserve	216.799	0	0	0
b.	Overige kleine verschillen	22.713	56.837	21.719	-4.032
Totaal		239.512	56.837	21.719	-4.032

a. Algemene Reserve: (incidenteel nadeel van € 216.798)

Herstructurerings en herfinanciering van de langlopende geldleningen (onttrekking uit vermogen)
 Conform uw besluit van 24 februari 2022 wordt de afkoop van de "oude" langlopende geldleningen van € 0.93 miljoen eenmalig ten laste gebracht van de algemene reserve.

In het raadsbesluit was er een schatting gemaakt van € 1.15 miljoen welke nodig zou zijn voor de geraamde afkoop. In werkelijkheid is de afkoop € 216.798 lager en dit is ontstaan door de olopende rentestanden. De geraamde onttrekking uit de algemene reserve wordt met dit bedrag naar beneden bijgesteld. Een incidenteel nadeel voor onze financiële positie.

b. Overige kleine verschillen behoeven geen toelichting (nadeel € 22.713 in 2023 olopend naar een voordeel van € 4.032 in 2025)

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

Algemeen

Algemeen

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde, die behoren tot de financieringsfunctie van de gemeente. Dit noemen we de gemeentelijke treasury-functie. Deze functie heeft als doel het financieren van het gemeentelijk beleid (zorgen voor tijdige beschikbaarheid van voldoende geldmiddelen) en het uitzetten van de overtollige geldmiddelen. Daarnaast gaat het om het besturen, beheersen en bewaken van de inkomende en uitgaande geldstromen, de vermogenswaarden, de financiële posities en de kosten en de risico's die hier aan verbonden zijn. De risico's en kosten worden daarbij geminimaliseerd en het renteresultaat geoptimaliseerd.

Herstructurering en herfinanciering Langlopende geldleningenportefeuille

Gezien de huidige lage rentestanden met als doel toekomstige rentelasten te verlagen is de mogelijkheid van herstructurering en herfinanciering van de huidige langlopende geldleningenportefeuille onderzocht. U heeft hierover een raadsvoorstel ontvangen met daarin verwerkt een voorstel van herstructurering en herfinanciering. Op 24 februari 2022 heeft u een besluit genomen om een budget beschikbaar te stellen van maximaal € 1.15 miljoen voor het voldoen van de boeterente.

Omdat de rentestanden waren opgelopen, hebben wij nogmaals naar de opbouw en de aard van de langlopende geldleningenportefeuille gekeken en wat de effecten van de stijgende rentestanden waren op het voorstel dat wij u in het raadsvoorstel hebben gedaan.

In het voorstel waren tien langlopende geldleningen geselecteerd die voor conversie in aanmerking zouden komen. In totaliteit een oorspronkelijk leningsbedrag van € 38.5 miljoen, waarvan € 8.4 miljoen (schuldrestant op 15 december 2021) direct vervroegd kon worden afgelost. Voor het bedrag van € 8.4 miljoen zou een nieuwe langlopende geldlening worden aangetrokken. De berekende boeterente voor het vervroegd aflossen van deze lange lopende geldleningen bedroeg bij het uitgebrachte voorstel maximaal € 1.15 miljoen. Voorgesteld werd om deze eenmalige kosten (afkoop) ten laste te brengen van de algemene reserve.

In werkelijkheid zijn het acht langlopende geldleningen geworden die voor conversie in aanmerking kwamen. In totaliteit een oorspronkelijk leningsbedrag van € 26.5 miljoen, waarvan € 6.54 miljoen direct vervroegd kon worden afgelost. Voor het bedrag van € 6.54 miljoen is een nieuwe langlopende geldlening aangetrokken met een looptijd van 20 jaar en een rentepercentage van 0,985%. De berekende boeterente voor het vervroegd aflossen van deze lange lopende geldleningen bedroeg werkelijk € 0.93 miljoen. Deze eenmalige kosten (afkoop) zijn ten laste gebracht van de algemene reserve.

Met deze herstructurering en herfinanciering van langlopende geldleningen dalen de rentelasten voor het jaar 2022 met € 160.384, voor het jaar 2023 met € 140.667, voor het jaar 2024 met € 83.475 en voor het jaar 2025 met € 58.647.

Herstructurerings en herfinanciering van de langlopende geldleningen (dekking uit vermogen)

Conform uw besluit van 24 februari 2022 wordt de afkoop van de "oude" langlopende geldleningen van € 0.93 miljoen eenmalig ten laste gebracht van de algemene reserve.

In het raadsbesluit was er een schatting gemaakt van € 1.15 miljoen welke nodig zou zijn voor de geraamde afkoop. In werkelijkheid is de afkoop € 216.798 lager en dit is ontstaan door de omliepende rentestanden. De geraamde onttrekking uit de algemene reserve wordt met dit bedrag naar beneden bijgesteld. Een incidenteel nadeel voor onze financiële positie.

PARAGRAAF 7 BEDRIJFSVOERING

Algemeen

Personeelslasten

Eind januari 2022 heeft uw raad het besluit genomen voor het tijdelijk extra inhuren van ambtelijk personeel om alle noodzakelijke en bestuurlijke werkzaamheden en ontwikkelingen op te kunnen pakken. Voor een aantal van deze onderdelen blijkt structurele inzet noodzakelijk, dit wordt ook nader toegelicht tijdens een bijeenkomst in juni jl.

In deze bestuursrapportage worden op diverse taakvelden voorstellen gedaan om budget toe te kennen om tot 1 januari 2023 extra capaciteit in te zetten. Bij de behandeling van de begroting 2023 worden voorstellen voor structurele inzet aan u voorgelegd. Uiteraard komt deze extra inzet waar mogelijk ten laste van bestaande budgetten, zo wordt onder andere ook het tijdelijke budget om kortdurende vervanging mogelijk te maken voor beleidsadviseurs, budgethouders, applicatie- en regelbeheerders hiervoor ingezet. Doordat in veel gevallen nog budget resteert van het eerste half jaar zijn de bedragen in de verschillende kolommen verschillend. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met het feit dat de inzet pas later is gestart, bestaande formatie inmiddels is ingevuld of het uurtarief lager is dan in eerste instantie was voorzien.

Pr.	Wat	Toelichting	Fte	Begrote kosten	Werkelijke kosten tot 1 juli	Begrote kosten na 1 juli 2022
1	Uitbreiding formatie bekendmakingen etc.	De ambities en ontwikkelingen zijn onveranderd. Uitbreiding van formatie voor bekendmakingen blijft zodoende noodzakelijk. De komende periode worden keuzes aan u voorgelegd over de ambities en daaruit voortvloeiende inzet op het gebied van communicatie en participatie, wat duidelijkheid biedt over een structurele invulling van de formatie.	0,5	21.600	28.597	28.597
1	Ondersteuning adviseur strategie	Verlenging van de ondersteuning van de adviseur strategie is noodzakelijk. Gezien de grote hoeveelheid werkzaamheden die er liggen. Totdat er helderheid is over de structurele invulling, is tijdelijke ondersteuning noodzakelijk.	0,67	33.000	33.000	33.000
	<u>Totaal programma 1</u>		<u>1,17</u>	<u>54.600</u>	<u>61.597</u>	<u>61.597</u>
2		De beleidscapaciteit in combinatie met de coördinatie van werkzaamheden in de volle breedte binnen VTH en met de externe stakeholders vraagt om een structurele oplossing. Op dit moment is het nog niet gelukt om hier vaste invulling voor te vinden en is verlenging van de inhuur noodzakelijk.	0,22	14.400	14.400	16.192
	<u>Totaal programma 2</u>					<u>16.192</u>
3	Tijdelijk vergroten capaciteit voor toezicht en de afhandeling ervan in de openbare ruimte, vooral voor:	De meldingen over de (staat van de) openbare ruimte en de hoeveelheid werkzaamheden op het gebied van openbare ruimte blijft onverminderd hoog en is structureel niet in verhouding tot de beschikbare capaciteit. Zodoende is verlenging noodzakelijk.	0,83	66.825	66825,83	48.745
	<u>Totaal programma 3</u>		<u>0,83</u>	<u>66.825</u>	<u>66825,83</u>	<u>48.745</u>
Overhead	Tijdelijke coördinatie totstandkoming p&c documenten, zodat ruimte ontstaat voor ontwikkelingen in de (financiële) bedrijfsvoering.	Aangezien de coördinator pas op 1 april is gestart willen we deze periode verlengen en is er meer tijd nodig om een toekomstbestendige oplossing te organiseren.	1	67.680	45.630	58.680
	Junior adviseur Financiën voor versterking van de financiële informatievoorziening en tijdelijke ondersteuning van toenemende ruimtelijke initiatieven.	In januari is een besluit genomen voor inzet van een junior adviseur, doordat het formatie tot 1 juli 2022 betrof was het niet mogelijk hier iemand voor aan te nemen die opgeleid kon worden totdat een van de medewerkers met pensioen gaat. Een deel van dit budget is benut voor tijdelijke uitbreiding van formatie voor twee medewerkers om te ontwikkelen en extra werkzaamheden op te pakken. Het restant van het budget willen we in de tweede helft van 2022 benutten voor het opleiden van een nieuwe professional en daarmee vacatureruimte in te vullen en	1	33.000	5.900	0

		daarmee de continuïteit en kwaliteit van werkzaamheden te borgen.				
	Advies inrichting en versterking Bedrijfsvoering	In maart is een kwartiermaker begonnen met de voorbereidingen voor het advies over het inrichten en versterken van bedrijfsvoering. Dit advies wordt de komende tijd verder uitgewerkt en geborgd. Om dit proces zorgvuldig te laten plaatsvinden is extra tijd nodig.	1	79.200	34.960	19.240
	Administratieve ondersteuning	In januari is een administratief ondersteuner gestart. Gezien de grote hoeveelheid werkzaamheden, span of control en ontwikkelingen blijft deze ondersteuning noodzakelijk. De komende periode wordt een structurele oplossing voorbereid en aan u voorgelegd,	0,5	21.600	16.394	30.692
Overhead	Extra kosten inhuur na niet slagen werving coördinator team Communicatie (verschil inhuurtarief en vaste aanstelling)	Inmiddels zijn er een nieuwe adviseur en medewerker geworven. Om deze op een goede wijze in te werken en de opbouw van het team te continueren en te borgen is verlenging van de coördinator noodzakelijk. De komende periode worden keuzes aan u voorgelegd over de ambities en daaruit voortvloeiende inzet op het gebied van communicatie en participatie, wat duidelijkheid biedt over een structurele invulling van de formatie.	1	48.000	65.000	102.960
Overhead	Vervanging Juridische control en rol coördinator	Ivm het vertrek van de juridisch controller, de opbouw van het team en de krapte op de arbeidsmarkt is het voorstel het team nu goed neer te zetten om de uitdagingen in de toekomst aan te kunnen en achterstanden te voorkomen. Hiervoor is naast een vervanger van de juridisch controle een tijdelijke plus nodig op het gebied van coördinatie.	0,5			61.460
	Dekking uit bestaande formatie					-80.000
	<u>Totaal overhead</u>		<u>4,67</u>	<u>249.480</u>	<u>167.884</u>	<u>193.032</u>
	<u>Totaal uitbreiding formatie</u>					<u>319.566</u>
	Dekking uit budget tijdelijke vervanging					-75.000
	<u>Extra benodigd budget</u>					<u>244.566</u>

TOTAALOVERZICHT VAN FINANCIËLE AFWIJKINGEN PER PROGRAMMA

Mutaties op programmaniveau					
		2022	2023	2024	2025
Programma	1 Bestuur en Dienstverlening	150.749	45.853	46.171	46.799
Programma	2 Openbare Orde en Veiligheid	-77.361	-94.336	-94.336	-94.336
Programma	3 Fysieke Leefomgeving	153.803	354.501	237.548	330.076
Programma	4 Economie	0	350	350	37.350
Programma	5 WMO, Jeugd en participatie	546.972	472.260	472.260	472.260
Programma	6 Onderwijs, Sport en Welzijn	235.122	106.109	176.021	195.983
Programma	7 Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en onvoorzien	-356.507	-631.644	-572.816	-551.050
Programma	R Mutaties Reserves	-226.988	-286.163	-179.281	-268.032
Doorwerking 1e bestuursrapportage 2022		425.790	-33.071	85.917	169.050

BIJLAGEN

Heroverwegingen

Heroverwegingen	Pr.	2022	2023	2024	2025	Verantwoording realisatie bezuiniging
Overdragen stedenband aan samenleving	P1	0	-4.000	-4.000	-4.000	De uitwerking van deze heroverweging vindt nu plaats. We leggen de raad hierover een voorstel voor in het najaar van 2022.
Budgetneutraal opstellen Neder-Betuwe magazine	P1	0	-10.000	-10.000	-10.000	We zijn bezig met de voorbereidingen om dit met ingang vanaf 2023 te realiseren. De verwachting is dat we dit vanaf 2023 gerealiseerd hebben.
Halveren bijdragen aan opvang van (zwerfdieren)	P2	0	-15.000	-15.000	-15.000	De bijdrage wordt met ingang van 2023 gehalveerd. Hiervoor moeten we in overleg met de dierenambulance en het asiel. Het is nog onzeker of deze bezuiniging wordt gehaald.
Versoberen toezicht en handhaving	P2	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	Aan de heroverweging Boa toezicht / VTH wordt invulling gegeven en is in lijn met de gemaakte afspraken
Versoberen bestuurlijke trainingen rampenbestrijdingen	P2	0	-3.000	0	-3.000	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Niet meer meedoen aan de boomfeestdag	P3	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	De boomfeestdag wordt vanaf 2022 niet meer georganiseerd in onze gemeente als gevolg van de heroverweging uit 2021. De bezuiniging wordt dus gehaald.
Verminderen (financiële) ondersteuning aan burgerinitiatieven	P3	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000	Er zijn geen nieuwe groen-initiatieven met bewoners gestart. Er is nog een beperkt budget om de lopende initiatieven te onderhouden. De bezuiniging wordt daarmee behaald.
Vertragen verleden van lichtmasten	P3	0	-5.000	-5.000	-5.000	Het huidige contract loopt tot en met 2022. In de aanbesteding van de volgende fase zullen we de bezuiniging mee gaan nemen.
Halveren bijdrage aan het Laanboompact	P3	-5.000	-10.000	-10.000	-10.000	Deze bezuiniging bestaat uit twee onderdelen: 1. Halveren werkbudget laanboomsector: Kan meteen worden behaald, omdat we geen hier vaste kosten mee betalen. 2. Halveren bijdrage laanboompact: Deze is aangekondigd. Kan op zijn vroegst vanaf 2023.
Uitstellen en faseren revitaliserings- en verkeersprojecten	P3	-146.000	-182.000	-147.000	-106.000	Zie hiervoor het overzicht van Investeringen bij de Jaarstukken 2021 onderaan Programma 3.

Verhogen uurtarief voor de afhandeling van ontwikkelingen	P3	-37.000	-75.000	-75.000	-75.000	We hebben de uurtarieven al eerder verhoogd. Verder verhogen is niet haalbaar. Het voordeel wordt op een andere manier behaald. Voorstel is om deze heroverweging in te trekken.
Versoberen subsidieregeling Lokaal Investeringsfonds (LIF)	P4	-10.000	-30.000	-30.000	-30.000	De subsidieregeling wordt beëindigd. Het jaar 2022 is het laatste jaar waarin deze innovatiesubsidie kon worden aangevraagd.
Verminderen bijdrage aan Regionaal Investeringsfonds (RIF)	P4	-29.000	-29.000	-29.000	-29.000	De jaarlijkse bijdrage aan het RIF is afgebouwd van € 3 per inwoner naar € 2 per inwoner.
De Vluchtheuvel - bezuiniging op het aangeboden groepswerk voor volwassenen (zelfvertrouwen voor vrouwen)	P5	0	-6.663	-6.663	-6.663	Dit proces is nog niet afgerond. De verwachting is dat het te realiseren bedrag haalbaar is.
Verloskundigepraktijk Ochten (+ kraamzorg en orthopedagoog) - minder frequent geven van prenatale groepsvoorlichting	P5	0	-2.500	-2.500	-2.500	Dit proces is nog niet afgerond. De verwachting is dat het te realiseren bedrag haalbaar is.
Eleos - de jaarlijkse activiteit tijdens de jaarlijkse opvoedweek laten vervallen	P5	0	-1.189	-1.189	-1.189	Dit proces is nog niet afgerond. De verwachting is dat het te realiseren bedrag haalbaar is.
GGD Gelderland-Zuid - verlagen budget voor maatwerk	P5	0	-12.986	-12.986	-12.986	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Projectsubsidie sport-stimulering – De projectsubsidie sportstimulering heeft een looptijd tot en met 2022	P6	0	-25.000	-25.000	-25.000	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Bevordering sportdeelname - budget naar beneden bijstellen	P6	0	-2.773	-2.773	-2.773	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Verminderen bijdrage aan aanvullende programma's Bibliotheek door inzet VVE-/OAB-middelen	P6	0	-15.000	-15.000	-15.000	De heroverweging is niet dat de bijdrage aan de Bibliotheek wordt verminderd, maar dat de bijdrage op een andere manier wordt bekostigd, namelijk met VVE-/OAB-middelen die we van het rijk ontvangen. Op dit moment zijn we in overleg met de Bibliotheek over de mogelijkheden. Hieruit zal blijken in hoeverre de heroverweging realiseerbaar is.
Muziekonderwijs - budget naar beneden bijstellen	P6	0	-8.889	-8.889	-8.889	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Bevordering actieve kunstzinnige vorming - budget naar beneden bijstellen	P6	0	-1.000	-1.000	-1.000	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Welzijn en Sociaal Cultureel Werk - budget naar beneden bijstellen	P6	0	-3.000	-3.000	-3.000	Dit proces is nog niet afgerond. De verwachting is dat het te realiseren bedrag haalbaar is.
Budget wijkmanagement - budget naar beneden bijstellen, verlagen van de gemeentelijke bijdrage aan	P6	0	-18.000	-18.000	-18.000	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.

kleine aanpassingen in de openbare ruimte zoals een bankje, een voetbalplek of een bijdrage aan een JOP						
Exploitatie gebouw de Notenbalk	P6	0	-9.000	-9.000	-9.000	Het proces om een sluitende gebouwexploitatie te krijgen loopt. De verwachting is dat het te realiseren bedrag haalbaar is, dankzij nieuwe langdurende huurinkomsten.
Taakstelling op de ambtelijke organisatie	P7	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	Dit wordt conform heroverweging gerealiseerd.
Verder digitaliseren van dienstverleningsprocessen	P7	0	-24.000	-24.000	-24.000	De uitwerking van deze heroverweging vindt nu plaats. We verwachten dat de heroverweging vanaf 2023 gerealiseerd gaat worden.
Realistisch(er) ramen in de exploitatiebegroting	P7	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	Dit onderwerp hebben wij voor wat betreft de lopende investeringskredieten gelijkertijd met de actualisatie van de kapitaallasten opgepakt. Al onze lopende investeringskredieten hebben wij getoetst en waar mogelijk in tijd (planning) doorgeschoven naar een ander jaar, Dit in tijd anders wegzetten heeft consequenties voor onze geraamde rente en afschrijvingen (kapitaallasten). De heroverweging is gedeeltelijk gerealiseerd. Rekening houdend met het feit dat wij de heroverweging "Realistisch(er) ramen in de exploitatiebegroting" gedeeltelijk hebben gerealiseerd stellen wij u voor om de stelpost van € 100.000 voor één jaar in te zetten en te verwerken in het financieel resultaat van de eerste bestuursrapportage 2022. Onze conclusie is, voor wat betreft de lopende investeringen, dat realistisch plannen juist is opgepakt en uitgevoerd. Nu moeten wij nog uitvoering gaan geven aan het onderdeel realistischer ramen van (exploitatie) budgetten.
Verhogen inkomsten toeristenbelasting	P7	0	-50.000	-50.000	-50.000	Dit betreft met name verhogen van de toeristenbelasting in relatie tot de huisvesting van arbeidsmigranten. We hebben nader onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van deze heroverweging. Het is nog niet zeker of deze heroverweging gerealiseerd gaat worden. We komen hierop terug bij uw raad.
Efficiëntere inzet Avri in het beheer openbare ruimte	P7	0	-100.000	-200.000	-300.000	De effecten van deze heroverweging wordt zichtbaar vanaf 2023
Totaal aan heroverwegingen		-414.000	-830.000	-892.000	-954.000	

Stand van zaken bezuinigingen

In onderstaand overzicht is de stand van zaken opgenomen over de realisatie van de bezuinigingen

Overzicht stand van zaken Bezuinigingen Programma 6

omschrijving	2022	2023	2024	2025	stand van zaken
Sport(accommodaties)					
> bijstelling aan voorziening De Eng	0	5.000	5.000	5.000	2018-2022 zijn ingetrokken/ vanaf 2023 nog niet gerealiseerd.
> herbestemmen/Verkleinen De Eng	0	53.500	53.500	53.500	2018-2022 zijn ingetrokken/ vanaf 2023 nog niet gerealiseerd.
(nog) niet gerealiseerd SP	0	58.500	58.500	58.500	

STAND VAN ZAKEN INVESTERINGEN VAN DE PROJECTEN ORANJEBUURT DODEWAARD, BOMENBUURT OCHTEN EN VOGELBUURT FASE 1 EN 2 OPHEUSDEN

In deze bijlage geven wij u een uitgebreide uitleg over de financiële stand van de investeringen voor de vier grote rehabilitatieprojecten: de Oranjebuurt in Dodewaard, de Bomenbuurt in Ochten en de Vogelbuurt fase 1 en 2 in Opheusden. De kapitaallasten van deze investeringen hebben betrekking op de Taakvelden 7.2 Riolerings, 2.1 Verkeer en Vervoer, 5.7 Openbaar Groen en (openlucht)recreatie.

We verwachten een tekort voor de uitvoering van Vogelbuurt fase 2. Dit melden we aan u via deze bestuursrapportage. Om de oorzaak van dat tekort uit te leggen is wat extra uitleg nodig. Dat doen we in deze bijlage. In het najaar van 2022 zullen we met een uitgebreid raadsvoorstel komen en een verzoek om een aanvullend krediet. Een overzicht van alle investeringen staat in een tabel onderaan Programma 3.

We hebben meer inzicht in de financiële stand van de projecten

In deze bijlage geven wij een inzicht in de financiële stand van zaken van de grote integrale projecten t.w. de Bomenbuurt in Ochten, de Oranjebuurt in Dodewaard en de Vogelbuurt fase 1 en 2 in Opheusden. Omdat het hier gaat om integrale projecten is ook de financiering complex. Rond de zomer van 2022 is het de verwachting dat de eerste projecten gereed zijn om de projecten bij de jaarrekening van 2022 te kunnen verantwoorden. In dit voorstel geven wij u een doorkijk voor wat betreft de onder- en overschrijdingen op de budgetten van de investeringen.

Algemene factoren die van invloed zijn geweest op de financiële planning van de projecten

1. De investeringen zijn begroot met de kennis van een aantal jaren geleden

In 2018 en 2019 zijn de budgetten door uw raad beschikbaar gesteld voor deze grote integrale rehabilitatieprojecten. De budgetten zijn vastgesteld op basis van de toenmalige scope (het projectgebied) en de gebruikte kengetallen gebaseerd op het toenmalige prijspeil. Inmiddels hebben we concrete ervaringscijfers waardoor we nog betere ramingen kunnen maken. De projecten zijn in 2020, na een lang voorbereidingstraject met o.a. een intensief participatie- en communicatieproces, in uitvoering gegaan.

2. De aanpak van de wijken is integraal en financiering vindt plaats vanuit verschillende bronnen

We hebben geen krediet bij u aangevraagd voor de Oranjebuurt, de Bomenbuurt en de Vogelbuurt fase 1 en fase 2. Er is krediet aangevraagd voor:

- Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2023;(Deze drukken overigens niet op de exploitatie, maar komen uit de voorziening GRP. De voorziening GRP wordt weer gevoed vanuit de rioolheffing.)
- Het Wegenbeheerplan 2018-2021;
- Het Neder-Betuws Verkeer- en vervoerplan (NBVVP);
- Groen (bij de Kadernota 2021);
- Spelen (Speelruimtebeleid).

Deze splitsing heeft te maken met de kapitaallasten en de periode waarover we de afschrijvingstermijnen mogen berekenen over de verschillende onderdelen. Die zijn niet voor elk onderdeel hetzelfde. Omdat we voor onze inwoners zo min mogelijk overlast willen en zo efficiënt mogelijk willen werken, benaderen we de rehabilitatie van de woonwijken integraal. Dit betekent dat wij aan de voorkant budgetten uit verschillende bronnen samenvoegen om een projectbudget inzichtelijk te krijgen voor onze projectleiders. Maar het betekent ook dat voor de verantwoording van de investeringen deze weer uitgesplitst moeten worden naar de voorgaande taakvelden. Dat maakt de uitleg complex.

3. De heroverwegingen zijn van invloed geweest op de projectenplanning

In 2021 zijn de heroverwegingen doorgevoerd voor de overige integrale projecten Nassaulaan in Kesteren, Dichterswijk in Kesteren en De Leede in Kesteren. Deze projecten worden in de komende jaren verder in voorbereiding en later in uitvoering genomen op basis van de projectenkalender 2022-2025. De planning is daartoe bijgesteld.

4. Financiële en technische afronding van 3 projecten kan dit jaar

Tevens is bij de heroverweging afgesproken om de projecten Vogelbuurt fase 1 in Opheusden, Bomenbuurt in Ochten en Oranjebuurt in Dodewaard in 2022 technisch en financieel zoveel als mogelijk af te ronden. Dit doen we bij pas de jaarrekening 2022. Het 4e project uit dit voorstel, Vogelbuurt fase 2, moet opnieuw worden berekend. Hieronder gaan we puntsgewijs bij elk woonwijk in op de stand van zaken van het project, de financiering en de stand van de verschillende investeringskredieten.

5. Effect van lange tijdsduur, prijsstijgingen en indexering op de geplande kosten worden zichtbaar

De projecten hebben een lange voorbereidings- en uitvoeringsduur gehad. Daarnaast hebben er meerdere scopewijzigingen, -aanvullingen en optimalisaties plaatsgevonden. Tot slot zijn er tegenvallers geweest en is er onvoorzien meerwerk opgetreden tijdens de uitvoeringsfase. Dit heeft tot gevolg dat enkele budgetten onder druk zijn komen te staan. Deze lange projectduur heeft ook een negatief effect gehad op de zogenaamde 'VAT-kosten'. De afkorting VAT staat voor Voorbereiding, Administratie en Toezicht. Dit zijn de kosten die we als gemeente zelf moeten maken voor een zorgvuldige en goede uitvoering van een project. Naar mate een project langer duurt, worden deze kosten hoger. Wij hebben bij de raming van de projecten rekening gehouden met 10% aan VAT-kosten. We zien nu dat deze raming te laag is geweest. Beter is om bij nieuwe ramingen uit te gaan van 20% aan VAT-kosten.

6. Verwachte prijsstijgingen hebben wij u gemeld via een raadsinformatiebrief

Eind 2021 hebben wij in een RIB en in algemene zin al aangegeven dat er prijsstijgingen en een indexering te verwachten zijn vanwege de duurdere grondstoffen door o.a. de corona-maatregelen. De huidige situatie in de Oekraïne draagt hier ook negatief aan bij. In deze brief hebben wij ook aangegeven dat dit consequenties heeft voor de lopende projecten. Op dit moment hanteren wij een indexering vanaf 1 januari 2022 groot circa 10 tot 12% binnen de projecten. Bij aanbestedingen houden wij hier al zoveel als mogelijk rekening mee en bij de huidige projectbudgetten wordt komende periode onderzocht of deze nog toereikend zijn. In algemene zin kan gesteld worden dat de budgetten vanuit Groen en het NBVVP grotendeels conform lopen en kennen kleine verschillen. Maar met name de budgetten Wegenbeheerplan en GRP kennen enkele grotere afwijkingen.

Stand van zaken Oranjebuurt in Dodewaard

Opbouw van het budget voor de Oranjebuurt in Dodewaard

bron	krediet	stand per 6 april 2022		
		Begroot	Werkelijk	Restant
Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2023	172265 Oranjebuurt I 2019	500.837	500.837	0
Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2023	172266 Oranjebuurt II 2020	548.697	505.879	42.818
Het Wegenbeheerplan 2018-2021	121111 Wijk Dodewaard	1.800.000	984.339	815.661
Groenbeleidsplan (bij de Kadernota 2021).	121145 Oranjebuurt openbaar groen	25.000	0	25.000
	Totaal	2.874.534	1.991.055	883.479

Project Oranjebuurt wordt dit jaar afgerond, maar twee wegen zijn niet nog gedaan

De rehabilitatie van de Oranjebuurt zal dit jaar worden afgerond. In verband met de planvorming rond de scholen Bellefleur en Hien zijn er drie wegen, de Marijkelaan, de Oranjelaan (ged.) en de Margrietlaan (ged.), niet uitgevoerd. Het gaat hierbij om de rehabilitatie van de wegen. De verwachting op dit moment is dat we, doordat we deze straten nu niet gaan doen, ongeveer €400.000 op dit project voor dit moment overhouden op het budget wegen met investeringsnummer 121111.

Stand van zaken van de verschillende kredieten voor de Oranjebuurt in Dodewaard

- De investering 172265 GRP Oranjebuurt I is bij de jaarrekening 2021 afgesloten.
- De investering 172266 GRP Oranjebuurt II. De afrekening voor deze werkzaamheden volgt nog. Deze kosten zijn ongeveer gelijk aan het bedrag van wat er nu nog aan restant open staat.
- De investering 121145 Oranjebuurt uitstraling groen. De werkzaamheden zijn gestart aan begin van het derde kwartaal 2021, zodat deze investering bij de jaarrekening 2022 kan worden afgesloten. De verwachting is dat deze investering niet wordt overschreden.
- De investering 121111 Wijk Dodewaard wegen. Hier wordt waarschijnlijk budget overgehouden mede omdat er drie straten niet zijn uitgevoerd (scope-wijziging) bij de scholen die nog gesloopt gaan worden. De uitvoering van deze uitgestelde wegen zijn verbonden met de gewenste nieuwbouw van scholen. Bij de kredietaanvraag van de nieuwbouw van deze scholen dient de rehabilitatie van de wegen te worden meegenomen.
- De prijsstijging bouwstoffen en indexering kan binnen het huidige budget van wegen 121111 worden opgevangen.

Effecten kapitaallasten voor de 1e Berap Oranjebuurt

1. Voor de Oranjebuurt in Dodewaard het investeringskrediet 121111 te verlagen met € 400.000 (vanaf 2023 € 12.000 , aflopend, aan kapitaal- en rentelasten per jaar) en kapitaallasten vrij te laten vallen ten gunste van de financiële positie.
2. In verband met de planvorming rond de scholen Bellefleur en Hien drie wegen (de Marijkelaan, de Oranjelaan (ged.) en de Margrietlaan (ged.)), zijnde de vrijval van het investeringskrediet 121111, pas later uitvoeren. Hiervoor t.z.t. opnieuw krediet vragen aan de raad i.v.m. een actuele raming van de dan geldende marktprijzen.

Stand van zaken Bomenbuurt in Ochten

Opbouw van het budget voor de Bomenbuurt in Ochten

Bomenbuurt bron	krediet	stand per 6 april 2022		
		Begroot	Werkelijk	Restant
Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2023	172264 Bomenbuurt Ochten	887.240	835.225	52.015
Het Wegenbeheerplan 2018-2021	121110 Bomenbuurt wijk Ochten	980.000	839.471	140.529
Het Neder-Betuws Verkeer- en vervoerplan (NBWP) 2019 -2025	121119 Hoeflaan	50.000	0	50.000
Groenbeleidsplan (bij de Kadernota 2021).	121144 Bomenbuurt openbaar groen	40.000	15945	24.055
Groenbeleidsplan 2017	50004 Groenbeheer Bomenbuurt	23.000	10000	13.000
	Totaal	1.980.240	1.700.641	279.599

Project wordt dit jaar afgerond, maar we verwachten voor de afronding van de Bomenbuurt in Ochten circa € 500.000 extra krediet nodig te hebben. In de Bomenbuurt in Ochten is eind 2020 gestart met de uitvoering. Tijdens de wintermaanden heeft de grondwatersituatie door langdurig hoog water in de Waal tot meerkosten geleid. Ook zijn er diverse scope-wijzigingen en optimalisaties doorgevoerd, zijn er onbekende kabels & leidingen aangetroffen en heeft de uitvoering door de nutsbedrijven meerkosten opgeleverd. De lange uitvoeringsduur brengt ook meerkosten met zich mee voor inzet voor begeleiding van het project. Het project loopt al sinds 2018 en er is een groot verschil in prijspeil ontstaan in de afgelopen jaren inclusief de indexering. Het totaalbedrag aan meerkosten in de Bomenbuurt bedraagt naar verwachting € 500.000 en om project Bomenbuurt af te kunnen ronden is een aanvullend krediet benodigd € 250.000 vanuit Wegbeheer (121110) en € 250.000 vanuit het GRP (172264).

Stand van zaken van de verschillende kredieten voor de Bomenbuurt in Ochten

- De investering 172264 GRP Bomenbuurt. De werkzaamheden lopen nog en hier wordt een overschrijding verwacht groot circa € 250.000 door bovenstaande argumenten. De investering kan bij de jaarrekening 2022 afgesloten worden.
- De investering 121110 Bomenbuurt wegen. De werkzaamheden lopen nog en hier wordt een overschrijding verwacht groot circa € 250.000 door bovenstaande argumenten. De investering kan bij de jaarrekening 2022 afgesloten worden.
- De investering 121144 Bomenbuurt uitstraling groen. De werkzaamheden zijn gestart aan begin van het derde kwartaal 2021, zodat deze investering bij de jaarrekening 2022 kan worden afgesloten. De verwachting is dat deze investering niet wordt overschreden en toereikend is.
- De investering 121119 Bomenbuurt Hoeflaan. De werkzaamheden aan de Hoeflaan worden nog uitgevoerd in de zomer van 2022 zodat deze investering bij de jaarrekening 2022 kan worden afgesloten. De verwachting is dat deze investering niet wordt overschreden.
- De prijsstijging bouwstoffen en indexering wordt binnen het extra krediet van het Wegenbeheerplan 121110 en het GRP 172264 opgevangen.

Effecten kapitaallasten voor de 1e Berap Bomenbuurt in Ochten

1. We stellen voor om het investeringskrediet 121110 Wegen te verhogen met € 250.000 (vanaf 2023 € 7.500 aflopend, aan kapitaal- en rentelasten per jaar) en deze extra lasten te verwerken meerjarig in de 1e bestuursrapportage 2022.
2. We stellen voor om het investeringskrediet 172264 te verhogen met € 250.000 (vanaf 2023 € 5.561 aan kapitaal- en rentelasten per jaar). Omdat het GRP een gesloten systeem is, worden deze kapitaallasten ten laste van de voorziening GRP gebracht en hebben dus geen effect op de financiële positie) en deze extra lasten op te nemen in 1e bestuursrapportage 2022.

Stand van zaken Vogelbuurt fase 1

Opbouw van het budget voor de Vogelbuurt fase 1

Vogelbuurt I	krediet	stand per 6 april 2022		
		Begroot	Werkelijk	Restant
bron				
Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2023	172259 Afkoppelen fase II opheusden	776.941	776.941	0
Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2023	172263 Vogelbuurt I opheusden 2019	92.612	92.612	0
Het Wegenbeheerplan 2018-2021	121112 Vogelbuurt I wijk opheusden	720.135	720.135	0
Het Neder-Betuws Verkeer- en vervoerplan (NBWP) 2019 - 2025	121131 Fazanstraat Opheusden	80.000	0	80.000
Groenbeleidsplan 2017	Vogelbuurt groen-bomen	17.000	0	17.000
Groenbeleidsplan 2017	vogelbuurt groen plantvakken	10.000	0	10.000
Groenbeleidsplan (bij de Kadernota 2021)	121146 Vogelbuurt openbaar groen	30.000	26.241	3.759
Speelruimtebeleid 2020 - 2023	50003 Vogelbuurt I speelruimten	12.500	36.499	-23.999
	Totaal	1.739.188	1.652.428	86.760

Project Vogelbuurt fase 1 wordt dit jaar afgerond

De ontwerpvoorbereiding project Vogelbuurt fase 1 is medio 2019 opgestart en vanaf begin 2020 in bouwteamverband verder uitgewerkt tot een uitvoeringsontwerp. Het bouwteam is na een meervoudig onderhandse aanbesteding op kwaliteit gestart. Medio augustus 2020 is gestart met de uitvoeringsfase.

Deel werkzaamheden Vogelbuurt fase 2 zijn naar voren gehaald naar fase 1

Om rioleringstechnische redenen hebben we moeten schuiven in de omvang van het gebied tussen fase 1 en fase 2. Hierdoor is fase 1 groter geworden en fase 2 kleiner. Daarnaast zijn er tussentijdse toevoegingen gedaan in de vorm van rioolvervanging binnen de scope van fase 1 daar waar dat aanvankelijk niet was voorzien. Ook zijn er extra direct aangrenzende woonstraten meegenomen buiten de scope van fase 1 en 2. Het gaat hier om de woonstraten Reigerstraat (ged.), Lijsterstraat (ged.), Ooievaarstraat (ged.) en Europaplein welke reeds zijn uitgevoerd. Tot slot heeft de grondwatersituatie tijdens de wintermaanden door langdurig hoog water in de Waal

tot stagnatie en beperkte meerkosten geleid. Vogelbuurt fase 1 wordt in het voorjaar van 2022 opgeleverd waarbij in de zomer van 2022 een evaluatie zal plaats vinden over de bouwteamsamenwerking.

De vooruit gehaalde rioleringswerkzaamheden zijn aan uw raad gemeld bij de jaarstukken 2020. In de jaarrekening 2020 (blz. 47) is al toegelicht dat we door de integrale aanpak van deze wijken er werkzaamheden voor de riolering in tijd naar voren zijn gehaald. Hier is de koppeling tussen beide projecten al technisch en financieel toegelicht. De definitieve afrekening van Vogelbuurt fase 1 wordt verantwoord in de jaarrekening 2022.

Stand van zaken van de verschillende kredieten Vogelbuurt fase 1

- De investering 172259 Afkoppelen fase 2 Opheusden 2018 is bij de jaarrekening 2021 afgesloten.
- De investering 172263 GRP Vogelbuurt 1 Opheusden 2019 is bij de jaarrekening 2021 afgesloten.
- De investeringen 50001 en 50002 Vogelbuurt Groen. De werkzaamheden zijn gestart medio 2021, zodat deze investering bij de jaarrekening 2022 kan worden afgesloten. De verwachting is dat deze investeringen niet worden overschreden.
- De investering 50003 Spelen is met € 23.999 overschreden.
- De investering 121112 Vogelbuurt 1 Wijk Opheusden wegen. Deze is bij de jaarrekening 2021 afgesloten.
- De investering 121131 Verkeer en Vervoer. De werkzaamheden zijn gestart begin en de verwachting is dat deze investering niet zal worden overschreden.

Geen effect op de kapitaallasten voor de 1e Berap Vogelbuurt fase 1

Er is een overschrijding geweest op het investeringskrediet 50003 ad € 23.999. De investeringskredieten Vogelbuurt fase 1 hoeven niet bijgesteld hoeven te worden. De overschrijding op het investeringskrediet 50003 ad € 23.999 (speelvoorziening) is reeds verwerkt in de voorziening speelruimte (bij de jaarrekening 2021).

Stand van zaken Vogelbuurt fase 2

Opbouw van het budget van de Vogelbuurt in Opheusden

Vogelbuurt II		stand per 6 april 2022		
bron	krediet	Begroot	Werkelijk	Restant
Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2023	172267 Vogelbuurt 2 Opheusden 2020	1.062.376	745.457	316.919
Het Wegenbeheerplan 2018-2021	121140 Vogelbuurt 2 Wijk Opheusden	880.000	375.641	504.359
	Totaal	1.942.376	1.121.098	821.278

Vogelbuurt fase 2 is nog in uitvoering en moet deels nog worden aanbesteed

De voorbereiding voor Vogelbuurt fase 2 is gestart en het voorlopig ontwerp (VO) is gereed. In 2020 is om rioleringstechnische redenen een deel van fase 2 verschoven naar fase 1 waardoor fase 1 groter is geworden en fase 2 kleiner. Het gaat hier om de woonstraten Reigerstraat (ged.), Lijsterstraat (ged.), Ooievaarstraat (ged.) en Europaplein welke reeds zijn uitgevoerd. Daarnaast zijn er tussentijdse toevoegingen gedaan op de scope in de vorm van:

- a. rioolvervanging binnen de scope van fase 1 daar waar dat aanvankelijk niet was voorzien en;
- b. daarnaast extra direct aangrenzende woonstraten buiten de scope van fase 1 en 2.

Omdat het budget voor deze straten binnen het budget van Vogelbuurt fase 2 zat, zijn deze kosten ook ten laste van dit project gebracht. In totaal is van het budget voor Vogelbuurt fase 2 tot begin april 2022 ruim 1,1 mln uitgegeven.

Vogelbuurt fase 2 heeft een tekort, budget is niet toereikend

De verwachting is dat het nog resterende budget van Vogelbuurt fase 2 mede door de scope-uitbreiding, het huidige prijspeil, de recente prijsstijgingen en de indexering niet toereikend is om

de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Omdat de uitleg van dit tekort complex is en er vóór juli 2022 (als de 1e Berap geagendeerd wordt) geen raadsvergadering meer is, hebben we deze bijzondere bijlage gemaakt in deze 1e Bestuursrapportage 2022.

Vogelbuurt fase 2 moet worden herberekend op basis van nieuwe data

We gaan een herberekening te maken van de nog resterende werkzaamheden voor Vogelbuurt fase 2. Zoals we aan het begin van dit voorstel hebben uitgelegd zijn de aannames uit 2018 niet meer voldoende up-to-date. We hebben inmiddels, met de ervaringen uit de Oranjobuurt, Bomenbuurt en Vogelbuurt fase 1 ook betere kengetallen om realistischer het laatste deel te kunnen ramen. Na de zomer verwachten we met een raadsvoorstel te kunnen komen. Daarbij zullen we de dan geldende prijzen in de markt in de raming betrekken.

Stand van zaken van de verschillende kredieten

- De investering 172267 GRP Vogelbuurt 2 Opheusden 2020. Deze werkzaamheden lopen nog en kan nog niet worden afgesloten.
- De investering 121140 Vogelbuurt 2 Wegen. Deze werkzaamheden lopen nog en kan nog niet worden afgesloten.

Beslispunten voor de 1e Bestuursrapportage Vogelbuurt fase 2

1. We stellen u voor om de scope met werkzaamheden Vogelbuurt fase 2 op basis van het huidige prijspeil in beeld te brengen
2. We melden u nu het verwachte tekort op de Vogelbuurt fase 2.
3. Na herberekening met een nieuwe realistische raming extra krediet aan te vragen in een afzonderlijk raadsvoorstel. Dit wordt naar verwachting pas na de zomer van 2022.

Kanttekening: Effect van prijsstijgingen en indexering op de geplande kosten nemen verder toe

Op dit moment hanteren wij een indexering over 2022 groot circa 12% over de nog lopende facturatie bij de projecten. Deze indexering is gebaseerd op de huidige CBS-cijfers GGW totaal waarbij door ons niet is in te schatten of deze cijfers nog verder gaan toenemen of stabiliseren.

Samenvatting van de financiële effecten van de kapitaallasten

Het uiteindelijke effect voor de financiële positie zijn de vrijval kapitaallasten Oranjobuurt en de verhoging van de kredieten voor de Bomenbuurt. In onderstaande tabel ziet de kapitaallasten van de verschillende wijzigingen en het effect dat ze hebben op onze exploitatie.

					2022	2023	2024	2025	2026
Oranjobuurt					stand per 6 april 2022				
bron	krediet	Beginnet	Werkelijk	Restant	extra krediet	kapitaallasten oliewaarschijning en rente			
Het Gemeentelijk Rolefinplan (GRP) 2018-2023	172265 Oranjobuurt I 2019	500.837	500.837	0					
Het Gemeentelijk Rolefinplan (GRP) 2018-2023	172266 Oranjobuurt I 2020	548.697	505.879	42.818					
Het Wegontbehoefplan 2018-2021	121111 Wijk Dodevaart	1.800.000	984.339	815.661	-400.000	-12.000	-11.920	-11.840	-11.760
Gemeentelijk plan / bijdr. Kadernota 2021	121145 Oranjobuurt openbaar groen	25.000	0	25.000					
	Totaal	2.874.534	1.991.055	883.479					
Bomenbuurt					stand per 6 april 2022				
bron	krediet	Beginnet	Werkelijk	Restant					
Het Gemeentelijk Rolefinplan (GRP) 2018-2023	172264 Bomenbuurt Ochten	887.240	835.225	52.015	250.000	-5.561	-5.561	-5.561	-5.561 n.v. GRP
Het Wegontbehoefplan 2018-2021	121110 Bomenbuurt wijk Ochten	980.000	839.471	140.529	250.000	5.561	5.561	5.561	5.561
Het Nieuw Beheers Verkeers- en vervoerplan / NBVVP 2019 - 2025	121119 Hoerfaan	50.000	0	50.000		7.500	7.450	7.400	7.350
Gemeentelijk plan / bijdr. Kadernota 2021	121144 Bomenbuurt openbaar groen	40.000	19.945	20.055					
Gemeentelijk plan 2017	50004 Groenbuis Bomenbuurt	23.000	10.000	13.000					
	Totaal	1.980.240	1.700.641	279.599					
Vogelbuurt I					stand per 6 april 2022				
bron	krediet	Beginnet	Werkelijk	Restant					
Het Gemeentelijk Rolefinplan (GRP) 2018-2023	172259 Afreppen in fase II opheusden	776.941	776.941	0					
Het Gemeentelijk Rolefinplan (GRP) 2018-2023	172263 Vogelbuurt I Opheusden 2019	92.612	92.612	0					
Het Wegontbehoefplan 2018-2021	121112 Vogelbuurt I wijk opheusden	720.135	720.135	0					
Het Nieuw Beheers Verkeers- en vervoerplan / NBVVP 2019 - 2025	121131 Faarantstraat Opheusden	80.000	0	80.000					
Gemeentelijk plan 2017	Vogelbuurt groen-bomen	17.000	0	17.000					
Gemeentelijk plan 2017	vogelbuurt plan en plan baken	10.000	0	10.000					
Gemeentelijk plan / bijdr. Kadernota 2021	121146 Vogelbuurt openbaar groen	30.000	26.241	3.759					
Specifiek plan 2020 - 2023	50003 Vogelbuurt I speculanten	12.500	36.499	23.999					
	Totaal	1.739.188	1.652.428	86.760					
Vogelbuurt II					stand per 6 april 2022				
bron	krediet	Beginnet	Werkelijk	Restant					
Het Gemeentelijk Rolefinplan (GRP) 2018-2023	172267 Vogelbuurt 2 Opheusden 2020	1.062.376	745.457	316.919					
Het Wegontbehoefplan 2018-2021	121140 Vogelbuurt 2 Wijk Opheusden	880.000	375.641	504.359					
	Totaal	1.942.376	1.121.098	821.278					

Communicatie rond de uitvoering van de grote rehabilitatieprojecten

Tijdens de voorbereidingsfase is er middels nieuwsbrieven en informatieavond gecommuniceerd met bewoners en ondernemers. Tijdens de uitvoeringsfase is er veel gecommuniceerd via de Bouwapp om bewoners en ondernemers tijdens de uitvoering te informeren. Tijdens een CIA in mei 2021 is de voortgang van de projecten namens het college met de raad gedeeld. Hierbij is veel aandacht besteed aan de onderdelen voortgang, participatie en communicatie. Daarnaast wordt in de factsheets 2 x per jaar ook de voortgang kort verwoord en aan de raad beschikbaar gesteld.